

راهنمای بودجه‌ریزی با اولویت عدالت جنسیتی شهر تهران

راهنمای بودجه‌ریزی با اولویت عدالت جنسیتی شهر تهران

تهران را به خود اختصاص می‌دهد. محدوده ۲۲ منطقه شهرداری تهران در مجموع ۴۳/۷ درصد مساحت کل شهر-منطقه را به خود اختصاص داده است. در حال حاضر این محدوده در برگیرنده بخش‌هایی از دو استان، ۱۲ شهرستان و بیش از ۳۰ بخش، ۵۰ محدوده شهری و ۱۵۰۰ محدوده روستایی می‌باشد^۱.

مدیریت حساب شده، عدالت محور و برابرخواه شهر تهران، الگوی عملی در اختیار دیگر شهرهای ایران قرار می‌دهد. عدالت محوری و برابرخواهی به این منزله که تمامی ساکنان شهر اعم از زنان و مردان بتوانند به شکل عادلانه‌ای از امکانات آن برای زیست سالمی برخوردار باشند. مسائل کلیدی تهران متأثر از شهر-منطقه تهران است که به عنوان پایتخت ایران و کلانشهر مرکزی شهر-منطقه با وسعت تقریبی ۷۰۰ کیلومتر مربع و جمعیتی بالغ بر هشت میلیون و هفتصد هزار نفر در مرکز هندسی منطقه کلان شهری تهران قرار گرفته است. شهر-منطقه‌ی عملکردی تهران جمعیتی بالغ بر ۱۲/۳ میلیون نفر را شامل می‌شود و مساحتی نزدیک به ۱۶۰۰ کیلومتر مربع را از دماوند تا نظرآباد پوشش می‌دهد. جمعیت کنونی شهر تهران به عنوان کلانشهر مرکزی منطقه، نزدیک به ۶۰ درصد کل جمعیت شهر-منطقه

۱. جزوه تهران، شهری برای زندگی ص ۸

بودجه‌ریزی با اولویت عدالت جنسیتی: چیست و چرا اهمیت دارد؟

۱.۱ بودجه‌ریزی با اولویت عدالت جنسیتی چیست؟

۱.۲. مفاهیم جنسیت

۱.۳. چرا بودجه‌ریزی مبتنی بر عدالت جنسیتی برای شهر تهران مهم است؟

۱.۳.۱. ارتقای برابری جنسیتی یک مسئله عدالت اجتماعی است

۱.۳.۲. برابری جنسیتی و عدم تبعیض بر اساس جنسیت از حقوق اساسی بشر است.

۱.۳.۳. ترویج بودجه‌ریزی مبتنی بر عدالت جنسیتی به تعهد سیاست بین‌المللی دولت پاسخ می‌دهد.

۱.۳.۴. بودجه‌ریزی با اولویت عدالت جنسیتی راهبرد اصلی برای مبارزه با فقر در شهر می باشد.

۱.۳.۵. سرمایه‌گذاری در فرصت‌های برابر پایداری انسانی شهر را افزایش می‌دهد.

۱.۳.۶. ترویج برابری جنسیتی یک اقتصاد هوشمند است.

۱.۳.۷. ترویج برابری جنسیتی توسعه دموکراتیک را بهبود می‌بخشد.

بخش ۲

ابزارهای بودجه‌ریزی با اولویت عدالت جنسیتی

- ۲.۱. جریان‌سازی جنسیتی در چرخه بودجه
- ۲.۲. ابزارهای بودجه‌ریزی با اولویت عدالت جنسیتی
 - ۲.۲.۱. ابزارهای بودجه‌ریزی با اولویت عدالت جنسیتی
 - ۲.۲.۲. ابزارهای تصویب بودجه
 - ۲.۲.۳. ابزارهای اجرای بودجه
 - ۲.۲.۴. تجزیه و تحلیل مبتنی بر جنسیت هزینه‌های عمومی

بخش ۳

نگاهی به اولویت‌های شهرداری از منظر جنسیت

- ۳.۱. عدالت در دسترسی به زیرساخت‌ها و توسعه متوازن همه مناطق و محلات
- ۳.۲. کاهش و رفع آلودگی هوا و آلودگی‌های محیط زیستی
- ۳.۳. ترافیک، عبور و مرور روان و توسعه شبکه حمل و نقل عمومی
- ۳.۴. ایمنی و تاب‌آوری شهر در برابر زمین لرزه و حوادث غیر مترقبه
- ۳.۵. صیانت و حفاظت از باغ‌ها و توسعه فضای سبز
- ۳.۶. حفاظت از بافت تاریخی شهر و ساماندهی سیما و منظر شهری
- ۳.۷. سلامت اجتماعی، سبک زندگی و بهداشت روان

این کتاب راهنما برای شورای اسلامی شهر تهران نوشته شده است. هدف این نوشته فراهم کردن راهنمای بودجه‌ریزی با اولویت عدالت جنسیتی برای شورا است.

بودجه‌ریزی با اولویت عدالت جنسیتی^۲ منافع بسیاری را برای شهروندان به ارمغان می‌آورد. گروه‌های متنوع زنان، مردان و کودکان زندگی با کیفیت‌تری با بودجه‌ریزی با اولویت عدالت جنسیتی خواهند داشت. همچنین، روش نوینی برای سیاستگذاران فراهم می‌کند تا واقعیت را از منظر جنسیتی ببینند. این روش کمک می‌کند تا سیاستگذاران، اولویت‌ها و بودجه را با رویکردی شمول‌پذیر که در آن هیچ فردی نادیده گرفته نمی‌شود، طراحی کنند. به علاوه، بودجه‌ریزی با اولویت عدالت جنسیتی کمک می‌کند تا شهرداری از شفافیت بیشتری برخوردار باشد و پاسخگوی مردم باشند. این روش کمک می‌کند تا از تبعیض جلوگیری شود و آثار تخصیص بودجه بر زندگی گروه‌های مختلف شهروندان، زنان و مردان از تمامی گروه‌های سنی و طبقات مختلف اقتصادی اجتماعی را نشان می‌دهد. ناکارآمدی و فساد با بودجه‌ریزی با اولویت عدالت جنسیتی از

بین می‌رود و ثروت عمومی به شکل موثرتر و کارآمدتری استفاده خواهد شد. همچنین، روشی است که مسوولیت اجتماعی را افزایش می‌دهد و باعث می‌شود تمام شهروندان - زن و مرد در برنامه‌ریزی و مدیریت شهری مشارکت کنند. در بلند مدت، تاب‌آوری شهر بیشتر خواهد شد و خدمات عمومی به شکل بهتری به نیازهای همه شهروندان بدون نادیده گرفتن و یا مستثنی کردن گروهی پاسخ خواهد داد. هر چه بودجه شهر شمول‌پذیرتر و با اولویت عدالت جنسیتی باشد، به همان میزان رشد اقتصادی ماندگارتر به نفع همگان خواهد بود و شهروندان بیشتری کامیاب و موفق خواهند شد و کیفیت زندگی در شهر بهبود پیدا خواهد و افراد بیشتری تمایل به پرداخت مالیات‌های شهری خواهند داشت.

نگاه به شهر از منظر جنسیتی یعنی نیازهای همه شهروندان، زن و مرد، از تمام گروه‌های سنی و با همه تنوع آنها، بهنگام طراحی سیاست‌ها و تخصیص بودجه‌ها مورد توجه قرار می‌گیرد. بودجه‌ریزی با اولویت عدالت جنسیتی یعنی زنان و مردان به عنوان شهروندان برابر با حقوق برابر از سیاست‌های شهر منتفع می‌شوند؛ یا حداقل این سیاست‌ها و

۲. Gender Responsive Budgeting

ترجمه‌های متفاوتی از این عبارت می‌توان داشت از جمله بودجه پاسخگو به جنسیت. اما با تکیه بر اینکه واژه «عدالت جنسیتی» در برنامه توسعه پنجم استفاده شده است. برای تقریب ذهن نویسنده ترجیح می‌دهد از این واژه آشنا در جامعه در این جزوه استفاده نماید

تخصیص‌های بودجه‌ای شرایط زنان و دیگر گروه‌های به حاشیه رانده شده و مورد تبعیض واقع شده را بدتر نمی‌کند.

این کتاب راهنما شامل ۳ بخش است:

در **بخش اول** مفاهیم و منطق بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی را تشریح می‌کند.

در **بخش دوم** روشها و ابزارهای بودجه‌ریزی با اولویت عدالت جنسیتی در هر مرحله چرخه تدوین بودجه ارائه می‌شود.

بخش سوم نشان می‌دهد چگونه بودجه‌ریزی با اولویت عدالت جنسیتی در تدوین سیاستها و اولویت‌گذاری‌های شورای اسلامی شهر تهران و شهرداری تهران قابل کاربرد است. این بخش، مثال‌هایی از بودجه‌ریزی با اولویت عدالت جنسیتی از شهرهای دیگر با سیاستها و اولویت‌های مشابه برنامه سوم توسعه شهر تهران فراهم می‌کند. این مثالها و مطالعات موردی نشان می‌دهد که چگونه بودجه‌ریزی با اولویت عدالت جنسیتی بر اجرای کارآمد بودجه‌ها و سیاستها اثر داشته است؛ و توضیح می‌دهد چرا تعداد رو به افزایشی از شهرها در دنیا بودجه‌ریزی با اولویت عدالت جنسیتی بکار می‌گیرند.

بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی: چيست و چرا اهميت دارد؟

بودجه‌ریزی با اولویت عدالت جنسیتی: چيست و چرا اهميت دارد؟

۱.۱ بودجه‌ریزی

با اولویت عدالت جنسیتی چیست؟

بودجه‌ریزی عبارت از برنامه‌ریزی درآمدها و هزینه‌ها در یک دوره زمانی مشخص است.

بودجه‌های دولتی بر اساس مصوبات و مقررات می‌باشد. یک بودجه باید توسط نمایندگان که به شکل دموکراتیک انتخاب شده‌اند (پارلمان و شورای شهر) تصویب شود. بودجه، اهداف سیاستگذاری مشخصی مانند رشد اقتصادی پایدار، کاهش فقر، بهداشت، رفاه اجتماعی و غیره دارد. سیاستهای شهر تهران در برنامه توسعه پنج ساله تعیین شده است. در حال حاضر، شهر تهران سومین برنامه پنج ساله‌اش را تدوین نموده است. در چارچوب برنامه پنج ساله سوم، شورای اسلامی شهر تهران، اولویتهایی را در بودجه‌های سالانه مشخص شده است را تعریف نموده است.

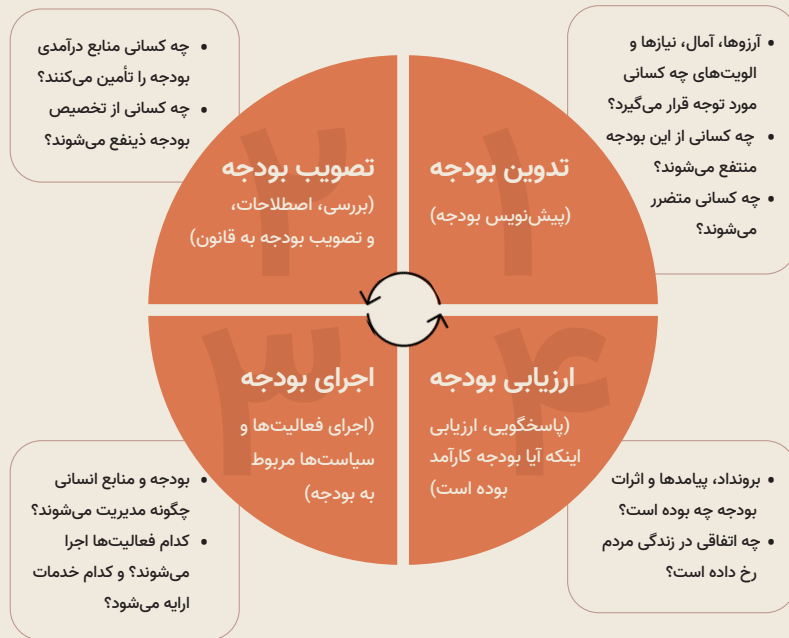
برابری جنسیتی سنگ بنای اقتصاد مدرن است. از بین بردن شکاف جنسیتی قابلیت افزایش رشد اقتصادی پایا را دارد.

در سال ۲۰۱۹، هزینه جهانی غفلت از تبعیض جنسیتی در تمام جوامع حدود ۶ تریلیون دلار برآورد شده است؛ که برابر با ۷.۵ درصد تولید داخلی خالص جهانی است.

oecd.org

مجموعه اولویتهای بودجه سالانه مبتنی بر سلیقه‌ها و عقاید اعضای شورای شهر تهران و شهرداری تهران می‌باشد. بدلیل اینکه تعداد زنان در شورای اسلامی شهر تهران کم است، توجه کمتری به اولویتهای زنان و دختران در مصوبه بودجه سالانه تهران شده است.

چرخه‌ی بودجه

بودجه سالانه معین می‌کند که منابع درآمدی چگونه بدست آید و چگونه به مصرف برسد. زمانی که بودجه به تصویب برسد، اجرای بودجه شروع می‌شود. در پایان سال بودجه، حسابرسی بودجه (تفریغ بودجه) انجام می‌شود تا بررسی شود که آیا بودجه در راستای اهداف تعیین شده مصرف شده است یا خیر. این فرایند را چرخه بودجه سالانه می‌نامیم. از ۴ مرحله تشکیل شده است: ۱. تدوین بودجه ۲. تصویب بودجه ۳. اجرای بودجه ۴. ارزیابی بودجه.

بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی یعنی نگاه برابری جنسیتی در چرخه بودجه اعمال شود. یعنی در هر مرحله چرخه بودجه اولویتهای و نیازهای زنان و مردان از تمامی سنین و گروههای متنوع مورد توجه قرار می‌گیرد و آنها بصورت برابر از بودجه منتفع می‌شوند. به عبارت دیگر، بودجه به نفع همه شهروندان است، و هیچ گروهی را نادیده نمی‌گیرد. این به معنای تغییر برنامه پنج ساله توسعه شهر تهران نیست. بلکه اجرای برنامه پنج ساله توسعه، شمول پذیر تر می‌شود؛ بنابراین، کارآمدتر، انسان محور تر، و تاثیر گذار تر خواهد شد.

تصمیمات بودجه ای اتخاذ شده توسط شورای اسلامی شهر تهران به نمایندگی از شهروندان شهر تهران اتخاذ شده است. زنان و مردان ساکن تهران، اعضای شورای شهر را انتخاب کرده اند که آن تصمیمات را اتخاذ کنند و شهروندان انتظار دارند آن تصمیمات برای آنها تشریح شود. احتمالاً برای خوانندگان این کتاب راهنما شوک آور باشد که بدانند که در بسیاری

کارآمدی استفاده شود تا اطمینان حاصل شود که همه اعضای خانواده مورد مراقبت و پرورش قرار گرفته اند و بین تمایلات رقابتی و روابط قدرت نابرابر بین اعضای خانواده تعادلی ایجاد شود. نتیجه بودجه ریزی خوب فقط افراد خوب پرورش یافته، تحصیلکرده، از نظر جسمی سالم و دارای سرپناه نیست، بلکه به این معنا است که آنها ایمن، از نظر عاطفی سالم و آینده خوبی پیش رو دارند که برای آن در تلاش هستند در حالی که ارزش چیزهایی که شما نمی توانید برایشون بخرید را هم درک می کنند. تمام عناصر که برای برنامه ریزی بودجه یک خانوار ضروری است در برنامه ریزی بودجه دولتی نیز لازم است که به عبارت زیر است:

- کار با منابع محدود
- مواجهه با رقابت در تقاضاها
- فهم اینکه چه زمانی و در چه چیزی سرمایه گذاری کرد
- فهم اینکه چه زمانی قرض گرفت
- چه زمانی و چگونه از هزینه ها کاست
- نحوه افزایش منابع درآمدی
- نحوه بسط و توسعه
- در نظر گرفتن ابعاد اجتماعی
- برنامه ریزی برای آینده

از شهرهای دنیا از جمله شهرهای اروپای غربی و آمریکا، اعضای شوراهای شهرها همچون مردم، درک بسیار اندکی از فرآیندهای بودجه ریزی دارند.

بطور فزاینده ای مردم خواهان شفافیت بیشتری از سوی اعضای شوراها هستند و خواهان مشارکت بیشتری در تصمیم گیری ها می باشند. مشارکت در تصمیم گیری بودجه ریزی آهسته تر از مشارکت در زمینه های دیگر است، چرا که اغلب شهروندان فکر می کنند بودجه ریزی امری بسیار پیچیده است که فقط توسط متخصصان حسابداری و مالیه قابل درک و مدیریت است. بنابراین، افرادی که با بودجه های یک شهر سروکار دارند اغلب مسئولین شاغل در حسابداری، امور اجرایی یا اداره تفریح بودجه شهر هستند.

یک هدف اصلی بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی اینست که بودجه را از اداره حسابداری به جریان اصلی عملیات سازمان شهرداری منتقل کرد و تبدیل به مسئولیت اجتماعی مشترک نمود. بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی خواهان این است که زنان در بیان نیازها و اولویتهای آن شرکت کنند و مسئولین شهرداری و شورای شهر به توصیه های زنان در خصوص شمولیت تصمیم گیری بودجه و اجرای آن توجه کنند.

زنان بودجه ریزان بسیار خوبی در سطح خانوار هستند. مرکز اصلی بودجه یک خانوار، مردان و زنان، پسران و دختران، جوانان و مسنها - نیازها، آرزوها، آمال و امید هایشان باید رسیدگی شود. برنامه ریزی بودجه ها در چنین شرایطی یعنی منابع محدود بودجه به شکل موثر و

تفاوت‌های بیولوژیک به راحتی قابل تغییر نیستند؛ مثلاً زنان می‌توانند باردار شوند اما مردان خیر. در مقابل، جنسیت طبقه‌بندی بشر ساخته‌آدمی است که در طول زمان بسیار تغییر می‌کند و شامل نقش‌ها و قواعدی معین است که برای زنان و مردان و افراد نادوگانه بر اساس رسوم و آداب، قوانین، ارزش‌های فرهنگی یا مذهبی رایج متفاوت است.

جنسیت

تفاوت‌های اجتماعی ساخته شده
مردانه/زنانه/نادوگانه

نقش‌های اجتماعی، سیاسی و اقتصادی که به مردان و زنان و افراد نادوگانه اختصاص داده شده و مجاز یا غیر مجاز است ممکن است در فرهنگ‌های مختلف بسیار متفاوت باشد.

تغییرات عمده‌ای در طول زمان و مکان رخ می‌دهد.

بسیار پویاست.

جنس بیولوژیک

تفاوت‌های بیولوژیک مرد/زن/بین جنس

خصوصیات کروموزوم و فیزیولوژیک زنان و مردان که بین فرهنگ‌های مختلف تفاوت نمی‌کند و تولد بین جنسی در تمام فرهنگ‌ها اتفاق می‌افتد.

تفاوت زیادی در زمان‌ها و مکان‌های مختلف ندارد.

ثابت است.

بودجه‌ریزی صرفاً ایجاد تعادل بین هزینه‌ها و درآمدها نیست؛ بلکه روش اولویت‌گذاری، و تصمیم‌گیری در خصوص موضوعاتی است که بر روی نسل فعلی و آینده و محیط‌اشان اثر می‌گذارد. طراحان خوب بودجه‌ریزی ذهن باز و فهم درست از اینکه در جامعه چه می‌گذرد، دارند. آنها از عواقب اولویت‌گذاری‌هایشان بر زندگی زنان، مردان و کودکان با همه تنوع آنها در حال حاضر و آینده آگاه‌اند.

بودجه‌ریزی با اولویت عدالت جنسیتی بدون درک درستی از مفاهیم جنسیت و جریان‌سازی جنسیت ممکن نیست. این بخش ۱ مبانی این موضوعات را در پاراگراف‌های زیر توضیح خواهد داد.

۱.۲. مفاهیم جنسیت

جنسیت^۳ یعنی تفاوت‌های بین زنان و مردان که در اجتماع ساخته شده و یاد گرفته شده‌اند و در طول زمان قابل تغییر می‌باشند. این تفاوت‌ها از تنوع گسترده‌ای در درون و بین فرهنگ‌ها برخوردارند.

چندین برداشت نادرست از مفهوم جنسیت وجود دارد. جنسیت اغلب با تفاوت‌های بیولوژیک بین جنس‌ها اشتباه گرفته می‌شود. گاهی اوقات مردم فکر می‌کنم مفهوم جنسیت فقط به زنان اشاره می‌کند یا فکر می‌کنند فقط در مورد کسانی که بین جنسی^۴ بدنیا آمده‌اند یا افرادی که زن یا مرد نیستند (نادوگانه)^۵ اطلاق می‌شود.

۳. Gender

۴. بین جنسی Intersex یک اصطلاح عام است که در خصوص شرایطی استفاده می‌شود که یک فرد با آناتومی باروری یا جنسی که مشابه تعریف معمولی یک زن یا مرد می‌شود نیست. برآورد شد هاست که از هر ۱۵۰۰-۲۰۰۰ نفر یک نفر با ویژگی‌های بین جنسی بدنیا می‌آید. برای کسب اطلاعات بیشتر به وب سایت جامعه بین جنس‌های آمریکای شمالی در لینک زیر مراجعه کنید: https://isna.org/faq/what_is_intersex

۵. نادوگانه Non-binary یک اصطلاح عام است که افرادی را توصیف می‌کند که خارج طبقه‌بندی دوگانه زن و مرد می‌باشند؛ کسانی که هویت جنسیتی یا گرایش جنسی غیر هنجاری دارند. در اغلب کشورها این افراد انگ خورده و طرد شده‌اند و باید هویت جنسیتی خود را پنهان کنند تا مورد آذیت و آزار، خشونت، محروم از بهداشت، آموزش و شغل نشوند. در نتیجه آنها در خطر بی‌خانمانی و حتی در بعضی از کشورها در خطر زندانی شدن قرار دارند.

کشور دیگر متفاوت است. در ایران جاده های روستایی عموماً توسط مردان ساخته می شود، مانند بسیاری از کشورهای دیگر. اما در هند، بسیاری از زنان در ساختن جاده ها مشغولند. سنگهای بسیار سنگین در سبدها را بر روی سرشان جابجا می کنند که حتی برای مردان سنگین تلقی می شود.

آلمان

هند

نقشهای جنسیتی ساخته شده اجتماع است. مشکل این نیست که زنان و مردان متفاوتند بلکه این نقش هایی که بطور سنتی تعیین شده اند ارزشهای متفاوتی دارند و زنان و مردان در معرض کلیشه ها قرار دارند.

برابری جنسیتی یعنی رفتار، آرزوها، آمال، علایق و نیازهای زنان/دختران و مردان/پسران بطور یکسان مورد توجه و حمایت قرار گیرد و هر دو از فرصتهای برابر برای بهره مندی از روند توسعه و برخورداری کامل از حقوق

این تفاوتهای ساخته شده اجتماعی در طول تاریخ تغییر کرده اند. کمتر از یک قرن پیش زنان در مجالس کشورها نمایندگی نمی شدند. این به دلیل تفاوتهای بیولوژیک نیست بلکه زنان حقوق قانونی برای رای دادن نداشتند.

جنسیت مربوط به تفاوتها در طول زمان است. به عنوان مثال، در سال ۱۹۱۱ زنان باید برای حق رای دادن می جنگیدند. صد سال بعد، در سال ۲۰۱۱ زنان حق رای دادن در تمام کشورها را کسب کردند و ۲۲ رئیس جمهور یا نخست وزیر زن بود. در طول سدهای گذشته زنان و مردان از نظر بیولوژیک به سختی تغییر کردند. اما روابط جنسیتی تغییر زیادی کرد.

جنسیت همچنین در درون و بین فرهنگها تنوع زیادی دارد. به عنوان مثال، زنان ممکن است از اشتغال به بعضی از مشاغل که حرفه های مردانه تلقی می شود محروم شوند. در حالیکه این تفاوتها از کشوری به

کردم، به من مجوز موقت دادند. من امتحانات زیادی را قبول شدم و به کلاس های زیادی رفتم تا نشان دهم که می توانم این کار را انجام دهم. اینگونه بود که یک کسب و کار راه اندازی کردم.^۹»

نمادگرایی جنسیتی^{۱۰} درباره همه نمادها، ایده ها، هنجارها، ارزش ها است تا مذکر را از مونث تمایز سازد. نمادهای جنسیتی اغلب برای تقویت نقش ها جنسیتی اختصاص داده شده و کلیشه ها ایجاد و استفاده می شوند. مثلاً در ایران، ریش برای مردان و حجاب برای زنان نمونه هایی از نمادگرایی جنسیتی متاثر از نمادهای فرهنگی مذهبی است. نمادها سطحی هستند و در طول زمان می توانند به سرعت تغییر کنند، همانطور که در تصاویر زیر می بینیم که حجاب به نماد انقلاب اسلامی تبدیل شد.

زنان بعد از انقلاب سال ۱۳۵۷

زنان قبل از انقلاب سال ۱۳۵۷

انسانی اشان برخوردارند. این به این معنا نیست که مردان باید مانند زنان شوند یا زنان باید مانند مردان شوند، بلکه به این معناست که هر هویت جنسیتی مورد احترام است. ایجاد برابری جنسیتی به معنای سازماندهی مجدد جامعه به گونه ای که به دور از تعصب جنسیتی و به عنوان جامعه با سلسله مراتب پدرسالارانه^۶ در نظر گرفته شده است.^۷

کلیشه های جنسیتی^۸، باورهای جمعی درباره نوع زن و نوع مرد است. این کلیشه ها برای دور نگه داشتن زنان از مشاغل و نقش هایی که منحصرًا مختص مردان است استفاده می شود. هم زنان و هم مردان بشکل منفی تحت تاثیر کلیشه های جنسیتی قرار دارند؛ زیرا انتخاب های آنها را برای توسعه روابط و توانایی های برابر محدود می کند.

در ایران، زنان باید موانع بسیار بیشتری را نسبت به مردان پشت سر بگذارند تا بتوانند شغلی را دریافت کنند و با استعدادها و ظرفیتهای خود در توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور سهیم باشند. با وجود این، علیرغم کلیشه های عمیقاً ریشه دار، زنان موفق زیادی در ایران وجود دارند، مانند سیده فاطمه مقیمی، تاجر و کارآفرین ایرانی مشهور بین المللی: «پس از چهار سال (به عنوان مدیر) سعی کردم مجوز تأسیس یک شرکت حمل و نقل توسط خودم را بگیرم. اما درخواست من توسط مقامات رد شد زیرا آنها گفتند که انجام این نوع حرفه برای یک زن غیرممکن است. می خواستم ثابت کنم که می توانم. بعد از اینکه بارها به آنها مراجعه

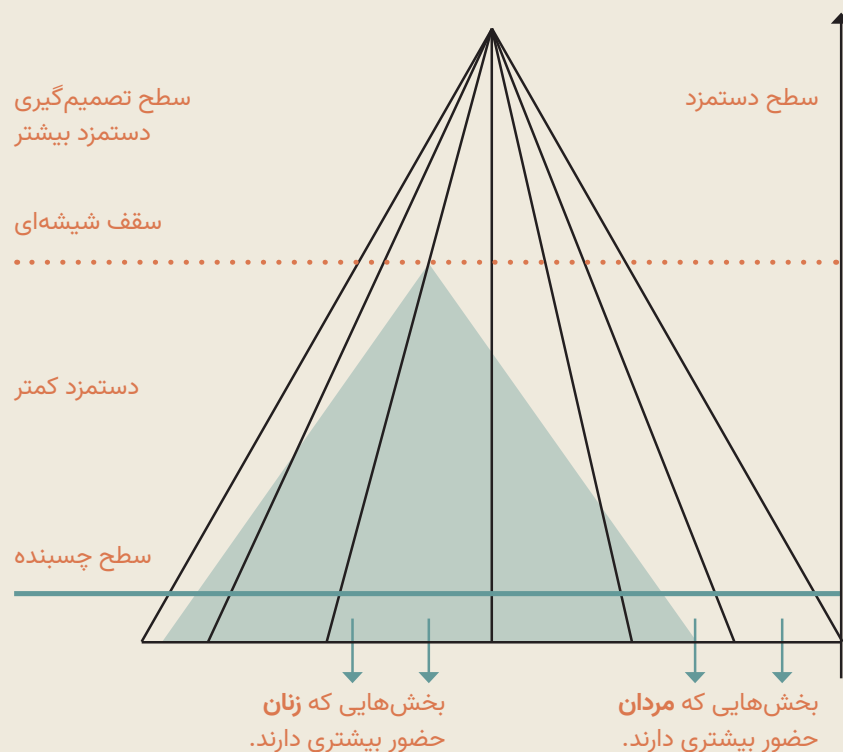
۸. Gender Stereotypes

۹. the-transport-queen/interview/۲۰۱۱-https://www.thebusinessyear.com/iran

۱۰. Gender Symbolism

۶. patriarchal hierarchy

۷. پدرسالاری مفهوم عمومی است که به سیستم روابط و نهادی سیاسی، اجتماعی و اقتصادی اطلاق می شود که مبتنی بر تفکیک جنسیت است. درون روابط پدرسالارانه، زنان به شکل جمعی از مشارکت کامل در زندگی اقتصادی و سیاسی محروم شده اند. ویژگیهایی که زنانه تلقی می شود یا مرتبط با زنان است کم ارزش شمرده می شود. روابط پدرسالارانه حوزه عمومی و خصوصی را با تسلط مردان بر زندگی خصوصی و عمومی شکل داده است.

ساختارهای مبتنی بر جنسیت^{۱۱} روابط، نهادها و مقررات سیاسی، اجتماعی و اقتصادی بر اساس تفکیک جنسیتی هستند. نقش‌های ساخته شده اجتماعی زنان و مردان برای سازماندهی زندگی اجتماعی، توزیع کار، توزیع ثروت و دارایی، ایجاد دسترسی به قدرت تصمیم‌گیری و تنظیم جامعه استفاده می‌شود. این فرایند با رسوم پدرسالارانه (مانند دسترسی و کنترل جنسیت محور درآمد، زمین، آب و غیره) و سنتها (مانند مردان در بیرون کار می‌کنند و زنان باید در خانه بمانند) و یا با نهادهای مذهبی تقویت شده اند مانند مذهب کاتالوگ‌ها (زنان نمیتوانند کشیش شوند) و یا در سنت اسلامی (قانون جنسیت محور ارث). در نتیجه، زنان دسترسی کمتری به مشاغل، زمین و دارایی و تصمیم‌گیری دارند و بخش اعظمی از کارهای بدون دستمزد مانند کار خانه داری و کار مراقبتی بدون مزد یا ولو حتی اگر آنها در سطح برابر یا بالاتری از همسرانشان هستند. تفکیک جنسیتی افقی و عمودی در بازار کار نتیجه تاریخی سیاست‌ها و مقررات مبتنی بر تبعیض جنسیتی است. زنان در مشاغل کم درآمد باقی می‌مانند (در پایین‌ترین سطح چسبده)^{۱۲} و فرصت کمتری برای ترفیع دارند و دسترسی به تصمیم‌گیری ندارند (سقف شیشه‌ای^{۱۳})

۱۱. Gender-based structures

۱۲. Sticky floor

۱۳. Glass ceiling

فرصت های برابر برای مردان و زنان به این معنی است که مقررات قانونی رسمی وجود دارد که تضمین می کند هیچ تبعیضی بر اساس جنسیت مانع از برخورداری زن و مرد از حقوق مدنی، کارگری یا انسانی نخواهد شد. این در مورد توقف استفاده از کلیشه های جنسیتی و شروع به ایجاد امکاناتی است که به زنان و مردان امکان می دهد تحصیل یا شغل مورد نظر خود را انتخاب کنند و استعدادهای خود را شکوفا کنند. این به معنای ایجاد شرایط شروع برابر است، برای مثال ایجاد تسهیلاتی برای ترکیب شغل با مسئولیت های خانوادگی (مانند تسهیلات مراقبت از

هویت جنسیتی^{۱۴} ساختاری اجتماعی است که احساس مرد/پسر یا زن/دختر یا نا دوگانه بودن را می دهد. هویت به سختی تغییر می کند. هویت یعنی چگونه و چرا من همانی شدم که هستم؟ همه ما هویت های چندگانه ای به عنوان والدین، حرفه ای، تعلق به گروه قومی، سن، ظرفیت جسمانی و غیره داریم. هر فردی با هویت های چندگانه اش که مرتبط با نقش هایش در جامعه می باشد، منحصر به فرد است: در خانواده (پدر، مادر، دختر، پسر، مادر بزرگ، و غیره)، در کار، در اجتماع، و مربوط به ملیت، منشاء قومی (ترک، کرد، بلوچ، اقلیت، مهاجر و غیره)، مذهب، گرایش جنسی، ظرفیت (ناتوانی)، سلامتی، و غیره بستگی به بافت اجتماعی-سیاسی و مذهبی دارد که چه هویتی می تواند آزادانه بیان شود و چه هویتی باید سرکوب شود. در فرهنگ های مردسالار به مردان آموزش داده می شود که نسبت به زنان احساس برتری کنند و به زنانی که دارای ظرفیت های رهبری هستند آموزش داده می شود که آرزوهای خود را برای مشارکت در سطوح تصمیم گیری (به عنوان کاندیدای سیاسی یا به عنوان نامزد هیئت مدیره شرکت) سرکوب کنند، زیرا آنها در معرض خطر توسط افراد خانواده یا جامعه خود قرار می گیرند یا در رسانه ها مورد آزار و اذیت قرار گیرند.

هویتهای جنسیتی به سختی تغییر می کنند و اساسا برای ایجاد جامعه آزاد مبتنی بر احترام متقابل و فرصت های برابر و حقوق برابر برای همه نیازی به تغییر ندارند.

کودکان، برنامه کاری انعطاف پذیر که با برنامه های مدارس ترکیب می شود، امکانات حمل و نقل ایمن). فرصت های برابر باعث ایجاد تنوع در شهرداری و در شرکت ها می شود که منبع کیفیت است. مشابه فوتبال است: یک تیم فوتبال که فقط دروازه بان دارد، کار نمی کند. تنوع در نقش و مسئولیت است که کیفیت بخش است.

عدالت و برابری جنسیتی در مورد رفتار منصفانه با زنان/دختران و مردان/پسران بر اساس نیازهایشان است. می تواند شامل برخورد مساوی و یا متفاوت باشد، تا زمانی که از نظر حقوق، مزایا، تعهدات و فرصت ها منصفانه و برابر باشد. عدالت و برابری جنسیتی به فرآیند اصلاحات سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی اشاره دارد که مورد نیاز است و جنبه هایی که باید برای دستیابی به برابری جنسیتی مورد توجه قرار گیرد. به عنوان مثال، اگر زنان دوست دارند راننده اتوبوس شوند، شرکت اتوبوسرانی باید امکاناتی مانند لباس راننده اتوبوس برای بدن زنان، امکانات بهداشتی برای زنان، سلامت و ایمنی در محیط کار و مسیر اتوبوس و مقرراتی برای ترکیب کار با مسئولیت های خانوادگی و غیره ایجاد کند. این مقررات و فرصت های برابر اغلب به نفع مردان نیز است. در سطح سیاست های عمومی، برابری جنسیتی به سیاست های توزیعی اشاره دارد که برای ثبات اقتصادی، رفاه مشترک و ایجاد انسجام اجتماعی مهم هستند.

برابری جنسیتی^{۱۵}

برابری: آرزوها، نیازها و علایق زنان/دخترها و مردان/پسران به طور یکسان مورد توجه و حمایت قرار می گیرد. هر دو از سیاستهای عمومی و روند توسعه به گونه ای که اجازه دسترسی کامل به حقوق انسانی خود را دهد، بهره مند شوند.

به هدفی اشاره دارد که اساس حقوقی و اخلاقی برابری حقوق مبتنی بر کنوانسیون سیدا^{۱۷} است.

انصاف و عدالت جنسیتی^{۱۶}

منصفانه: رفتار منصفانه با زنان/دختران، مردان/پسران بر اساس نیازهایشان. این رفتار تا زمانی که از نظر حقوق، مزایا، تعهدات و فرصتها منصفانه و برابر باشد، می تواند مساوی یا متفاوت باشد.

به فرآیند و سیاست های توزیعی اشاره دارد: جنبه های سیاسی و فرهنگی که باید برای دستیابی به حقوق برابر مورد توجه قرار گیرد.

۱۷. سیدا کنوانسیون امحای انواع تبعیض ها علیه زنان می باشد که توسط ۱۸۹ کشور تصویب شده است و ایران و آمریکا از جمله معذور کشورهایی هستند که آن را هنوز مصوب نکرده اند. سیدا در سال ۱۳۸۲ در مجلس تصویب و هنوز در مجمع تشخیص مصلحت نظام پلاکلیف مانده است.

ریزی زمانی استفاده کنید.

۴. از اراده سیاسی در بالاترین سطح و منابع کافی برای بکارگیری طرح و برنامه جنسیتی اطمینان حاصل کنید.

۵. توجه داشته باشید که جریان سازی جنسیتی جایگزین نیاز به اقدامات هدفمند ویژه (برای زنان و مردان) نمی شود.

۶. بر فرایند جریان سازی جنسیتی بطور مثال با ایجاد دفتر جنسیت یا انتصاب فردی برای نظارت، حمایت و هدایت فرایند جریان سازی جنسیتی ترویج و نظارت کنید.

۷. مکانیسم های پاسخگویی را با گنجاندن داده های تفکیک شده بر اساس جنس در گزارشها، ارزیابی پیشرفت اهداف برابری جنسیتی و کاربرد بودجه ها با اولویت عدالت جنسیتی ایجاد کنید.

چگونه برابری جنسیتی را جریان سازی کنیم؟

نقطه شروع همیشه با تحلیل جنسیتی آغاز میشود. یافته های این تحلیل جنسیتی برای اطلاع از گامهای که باید انجام شود اهمیت دارد. هیچ مدل آماده ای برای جریان سازی جنسیت وجود ندارد. هر جامعه ای دارای موانع خاص و فرصتهای مختلفی برای ارتقا برابری و عدالت جنسیتی است.

جریان سازی جنسیت^{۱۸} فرایند ارتقا دیدگاه برابری جنسیتی در تمامی سیاستها، برنامه ها و پروژه ها در تمام سطوح و در همه مراحل می باشد. هدف غایی این فرایند محوری دستیابی به برابری جنسیتی است. جریان سازی جنسیت به معنای بکارگیری یک «طرح نامه در مورد برابری جنسیت» در یک موقعیت خاص نیست. جریان سازی جنسیت مستلزم تحلیل جنسیتی به عنوان گام اول فهم فرصتها و موانع برای مردان و زنان با ویژگیهای متنوعشان می باشد تا برابری جنسیتی در تمام سطوح ارتقا یابد.

بعضی از اصول جریان سازی جنسیتی عبارتست از:

هرگز تصور نکنید که توسعه از نظر جنسیت خنثی است: قوانین، سیاستها، برنامه ها و پروژه هایی که بر زندگی مردم تأثیر می گذارند، همیشه یک بعد جنسیتی دارند. آنها می توانند شکاف های جنسیتی را تحکیم، افزایش یا کاهش دهند.

۱. سازمان خود را با کاربرد رفتار و فرصت های برابر، مشارکت برابر در همه سطوح و غیره سازماندهی مجدد کنید.

۲. هر نوع توسعه ای را با تحلیل جنسیتی آغاز کنید.

۳. تحلیل جنسیتی را برای اطلاع رسانی در مورد طرح و برنامه جنسیت محور مبتنی بر اهداف روشن، شاخصهای حساس به جنسیت و برنامه

داشته باشد، مسائل جنسیتی بدون شک موضوعی برای سیاستگذاران خواهد بود. بودجه ریزی مبتنی بر عدالت جنسیتی راهی برای رفع این نابرابری هاست.

۱.۳. چرا بودجه ریزی مبتنی بر عدالت جنسیتی برای شهر تهران مهم است؟

در قرن نوزدهم، مهمترین چالش اخلاقی برده داری بود. در قرن بیستم، این نبرد علیه تمامیت خواهی بود. در این قرن مهمترین چالش اخلاقی مبارزه برای برای برابری جنسیتی در سراسر جهان است (کریستف و ودان ۲۰۰۹)^{۱۹}

بودجه ریزی مبتنی بر عدالت جنسیتی یک راهبرد قدرتمند برای طرح مسائل جنسیتی در سطح جریان اصلی سیاست است. در زیر دلایلی از جریان سازی برابری جنسیتی در چرخه بودجه را بیان می کند.

۱.۳.۱. ارتقای برابری جنسیتی یک مسئله عدالت اجتماعی است

مکانیزم های جنسیت نا شمول و نفی سیستماتیک حقوق زنان، یک بی عدالتی اجتماعی غیر قابل قبول را ایجاد می کند. به عنوان نمونه: خشونت مبتنی بر جنسیت، اولین علت مرگ و میر زنان ۱۵ تا ۴۴ ساله

بسیار مهم است که دیدگاههای برابری جنسیتی در تمام مراحل چرخه عملیات (تدوین، تصویب، اجرا و ارزیابی/حسابرسی) جریان یابد. خواه در مورد چرخه سیاسی، چرخه پروژه، یا چرخه بودجه باشد در هر مرحله ای باید به دیدگاه جنسیتی توجه شود. اگر فقط در مرحله اولیه به برابری جنسیتی توجه شود، مسایل جنسیتی در طول اجرا کمرنگ شده و از بین می روند.

جریان سازی جنسیتی مستلزم ترکیب استراتژیها مانند توانمند سازی نهادی، فرصتهای برابر، اقدامات ویژه موقت، توانمندسازی زنان، اقدامات خاص و بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی می باشد.

در تاریخ بشر، ما اغلب شاهد اشکال جدیدی از سرکوب زنان هستیم که در لباس یک انقلاب پنهان شده است. ایران یکی از نمونه های متعددی است که نشان می دهد چگونه روابط جنسیتی می تواند سریع در چند سال تغییر کند. قوانین جدیدی که پس از سال ۱۳۵۷ بر زنان تحمیل شد را نمی توان با تفاوت های بیولوژیکی توضیح داد. این نتیجه هنجارها و ارزش های اخلاقی ساخته دست بشر است که بر اساس تفاسیر پدرسالارانه از قرآن است. زن و مرد با نقش های اجتماعی متفاوتی به دنیا نمی آیند. این نقش ها توسط انسان ساخته شده و در فرآیند اجتماعی شدن در خانه، مدرسه، نهادهای مذهبی و از طریق رسانه ها آموخته می شود. آنها اغلب توسط قوانین، مذاهب، سنت ها تحمیل می شوند یا با خشونت ظالمانه اجرا می شوند. تا زمانی که نابرابری جنسیتی ادامه

۱۹. کریستف، نیکلاس، دی. و شریل ودان: نیمه آسمان؛ تبدیل ستم به فرصتها برای زنان سراسر دنیا. نیویورک (آلفرد

۲۵. <https://www.isna.ir/news/۰۰۰۶۱۸۳۱۵۲۳/افزایش-DB%۰-برای-انتلاء-زنان-به-ایدز>

مطالعه شیوع خشونت خانگی علیه زنان را در دوران قرنطینه کووید-۱۹، در پنج شهر تهران، مشهد، تبریز، شیراز و اهواز بررسی کردند. همچنین در این مطالعه عوامل مرتبط با خشونت خانگی در دوران قرنطینه کووید-۱۹ نیز شناسایی شد.

بررسی‌های این مطالعه نشان داد که از بین پنج هزار و ۳۱۷ زن، چهار هزار و ۱۰۷ نفر (۷۷.۲ درصد) حداقل یکی از انواع خشونت را در دوران قرنطینه تجربه کرده بودند که از این میان، ۹۱.۲ درصد خشونت روانی، ۶۵.۸ درصد خشونت جسمی، ۴۲.۶ درصد خشونت جنسی و ۳۸.۲ درصد خشونت منجر به صدمه را تجربه کرده اند.^{۲۸}

۱.۳.۳. ترویج بودجه ریزی مبتنی بر عدالت جنسیتی به تعهد سیاست بین المللی دولت پاسخ می دهد

در دسامبر ۲۰۱۶ دولت جمهوری اسلامی ایران متعهد شد برنامه ۱۴۱۰ که همان اهداف توسعه پایدار جهانی است که شامل ۱۷ هدف جهانی است را اجرا کند. این اهداف ۱۷ گانه دارای مجموعه ای از اهداف و شاخصهایی برای سنجش موفقیت اجرای برنامه می باشد.

دو مورد از اهداف توسعه پایدار جهانی که از اهمیت ویژه ای برای بودجه ریزی مبتنی بر عدالت جنسیتی در شهر تهران برخوردار است، به شرح زیر است:

افزایش یافته است که از طریق اعتیاد و روابط جنسی بوده است.^{۲۵} مینو محرز رئیس مرکز تحقیقات ایدز ایران در خصوص ابتلا به ایدز گفت: مبتلایان بین ۲۵ تا ۴۰ سال دارند و «۴۷ درصد از مبتلایان در میان آسیب پذیرترین گروه‌ها یعنی زنان تن فروش، معتادان تزریقی، و زندانیان بوده‌اند».^{۲۶}

۱.۳.۲. برابری جنسیتی و عدم تبعیض بر اساس جنسیت از حقوق اساسی بشر است

اتخاذ و پذیرش رویکرد مبتنی بر حقوق برای توسعه یک شهر به این معنی است که همه شهروندان از حقوق برابر - نه فقط نیازها - برای مشارکت و بهره مندی از فرآیند توسعه برخوردار هستند.

خشونت خانوادگی و مبتنی بر جنسیت همچنان گسترده ترین و کمتر گزارش شده ترین شکل نقض حقوق بشر است. حکمرانی خوب یک شهر باید شامل ایجاد مکانی امن برای همه اعم از زن، مرد، دختر و پسر در خانه‌ها، محله‌ها، در خیابان‌ها، پارک‌ها و ترافیک شهر باشد.

طبق مرکز انتشارات آمار ایران، ۹۶ درصد از مجموع ۸۰ هزار و ۱۸۷ مورد معاینه مدعیان همسر آزاری جسمی پزشکی قانونی طی سال ۹۹ به زنان مدعی همسر آزاری جسمی معطوف می شود و سهم مردان در این بین ۴ درصد است.^{۲۷} پژوهشگران دانشگاه علوم پزشکی ایران با انجام یک

۲۸. <https://www.isna.ir/news/کرنا-دوران-قرنطینه-کووید-۱۹/زنان-و-تجربه-خشونت-خانگی-در-دوران-قرنطینه-کووید-۱۹>

۲۶. <https://www.bbc.com/persian/science۴۶۷۱۶۰۰۵->

۲۷. <https://www.isna.ir/news/۱۴۰۰۶۰۱۰۰۴۲۰/سهم-۹۶-درصدی-زنان-از-معاینات-همسرآزاری-جسمی-پزشکی-قانونی->

هدف شماره ۵ برنامه توسعه پایدار جهانی:

شاخص ها و اهداف عینی مربوط به بودجه ریزی با اولویت عدالت

اهداف عینی	شاخص ها
۵.۱: خاتمه تمامی اشکال تبعیض علیه زنان و دختران در همه جا	۵.۱.۱: آیا چارچوب های قانونی برای ترویج، اجرا و نظارت بر برابری و عدم تبعیض بر اساس جنسیت وجود دارد یا نه
۵.۲: از بین بردن همه اشکال خشونت علیه همه زنان و دختران در حوزه عمومی و خصوصی، از جمله قاچاق و انواع استثمار جنسی.	۵.۲.۱: نسبت زنان و دختران ۱۵ سال و بالاتر متاهل که در معرض خشونت های فیزیکی، جنسی و روانی توسط همسر فعلی یا سابق بر اساس نوع خشونت و سن در طول ۱۲ ماه گذشته قرار گرفتند.
	۵.۲.۲: نسبت زنان و دختران ۱۵ سال و بالاتر که در معرض خشونت جنسی توسط فردی به غیر از همسرانش بر اساس سن و محل وقوع آن در طول ۱۲ ماه گذشته قرار گرفتند.
۵.۴: به رسمیت شناختن و ارزش گذاری مراقبت و کار خانگی بدون دستمزد را از طریق ارائه خدمات عمومی، زیرساخت ها و سیاست های حمایت اجتماعی و ارتقای مسئولیت مشترک در خانوار و خانواده به عنوان امری مناسب در سطح ملی.	۵.۴.۱: نسبت زمان صرف شده برای کارهای مراقبتی و امور خانه به بر اساس جنس، سن و محل
۵.۵: تضمین مشارکت کامل و مؤثر زنان و فرصت های برابر برای رهبری در تمام سطوح تصمیم گیری در زندگی سیاسی، اقتصادی و عمومی.	۵.۵.۱: نسبت تعداد زنان در مجلس، دولت، شورای شهر و شهرداری
۵.۶: تضمین دسترسی همگانی به سلامت جنسی و حقوق باروری که مطابق با برنامه اقدام کنفرانس بین المللی جمعیت و توسعه و پلتفرم اقدام یکن و اسناد کنفرانس های بازنگری مرتبط به کنفرانس جهانی زن در پکن توافق شده است.	۵.۶.۱: نسبت زنان ۱۵-۴۹ ساله که شخصا تصمیمات آگاهانه خود را در خصوص روابط جنسی، روشهای پیشگیری از بارداری و مراقبتهای بهداشت باروری می گیرند.
	۵.۶.۲: تعداد کشورهایی که دارای قوانین و مقرراتی که دسترسی زنان ۱۵ تا ۴۹ ساله را به مراقبت، اطلاعات و آموزش سلامت جنسی و باروری تضمین می کند.
۵. سی: اتخاذ و تقویت سیاست های صحیح و قوانین قابل اجرا برای ارتقای برابری جنسیتی و توانمندسازی همه زنان و دختران در تمام سطوح.	۵. سی: درصد کشورهایی که دارای سیستمی برای ردیابی و تخصیص بودجه عمومی برای برابری جنسیتی و توانمندسازی زنان می باشند.

هدف شماره ۵ برنامه توسعه پایدار

جهانی: دستیابی به عدالت و برابری جنسیتی و توانمند نمودن زنان و دختران

هدف شماره ۱۱ برنامه توسعه پایدار

جهانی: شهرها و سکونتگاههای انسانی را فراگیر، ایمن، تاب آور انعطاف پذیر و پایدار کنید.

چندین هدف و شاخص که در زیر هدف

شماره ۵ برنامه توسعه پایدار جهانی

قرار دارد، شامل موارد زیر است که

مربوط به بودجه ریزی با اولویت عدالت

جنسیتی می باشد:

هدف شماره ۱۱ توسعه پایدار جهانی:

اهداف عینی و شاخص های مرتبط با بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی

هدف شماره ۱۱ توسعه پایدار جهانی به

عنوان هدفی برای شمول پذیری، ایمن، تاب آور و پایداری شهرها اهمیت ویژه ای دارد. همانطور که در نمای کلی زیر نشان داده شده است، چندین اهداف عینی و شاخص ذیل این هدف، ، مربوط به بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی است.

اهداف عینی	شاخص ها
۱۱.۲: تا سال ۱۴۱۰ شمسی، دسترسی به سیستم های حمل و نقل ایمن، مقرون به صرفه، قابل دسترس و پایدار را برای همه، بهبود ایمنی جاده ها، به ویژه با گسترش حمل و نقل عمومی، با توجه ویژه به نیازهای افراد در موقعیت های آسیب پذیر، زنان، کودکان، افراد دارای معلولیت و افراد مسن فراهم می کند.	۱۱.۲.۱: نسبت جمعیتی که دسترسی مناسبی به حمل و نقل عمومی دارند، بر اساس جنسیت، سن و افراد دارای معلولیت
۱۱.۳: تا سال ۱۴۱۰ شمسی، افزایش شهرنشینی شمولیت پذیر و پایدار و ظرفیت سازی برای برنامه ریزی و مدیریت سکونتگاههای انسانی مشارکتی، یکپارچه و پایدار در همه کشورها.	۱۱.۳.۲: نسبت شهرها با ساختار مشارکت مستقیم جامعه مدنی در برنامه ریزی و مدیریت شهری که به طور منظم و دموکراتیک عمل می کنند.
۱۱.۷: تا سال ۱۴۱۰ شمسی، فراهم سازی دسترسی همگان به فضاهای عمومی سبز، و قابل دسترسی بویژه برای زنان، کودکان، افراد مسن و افراد دارای معلولیت.	۱۱.۷.۱: میانگین سهم مساحت ساخته شده شهرها که فضای باز برای استفاده عمومی برای همه است، بر اساس جنسیت، سن و افراد دارای معلولیت.
	۱۱.۷.۲: نسبت افراد قربانی آزار جسمی یا جنسی، بر حسب جنس، سن، وضعیت ناتوانی و محل وقوع، در ۱۲ ماه گذشته

۱.۳.۴. بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی

راهبرد اصلی برای مبارزه با فقر در شهر می باشد

فقر اغلب چهره زنانه دارد. زنان اکثریت را در میان فقرا تشکیل می دهند. بنابراین، هر راهبردی برای کاهش فقر باید با تحلیل جنسیتی آغاز شود که به علل خاص جنسیتی فقر و خطرات بالایی که زنان زیر خط فقر می افتند، بپردازد. عمده کار زنان بدون دستمزد است، مانند مراقبت از کودکان، سالمندان و بیماران، کارهای خانه، تهیه غذا برای خانواده یا حمایت از تجارت شوهر.

راهبردهای بقای زنان فقیر بسیار سخت و پیچیده است. علاوه بر کارهای بدون دستمزد، زنان فقیر مجبورند در بخش مشاغل غیررسمی یا در بخش‌های کم‌درآمد بازار کار، کار بی ثبات داشته باشند. دسترسی برابر به کار آبرومندانه، دستمزد برابر و فرصت‌های برابر همچنان برای اکثر زنان فقیر ایده آل و آرزوی دست نیافتنی است.

کار زنان در بازار کار هنوز کم ارزش است و دارای دستمزد کمتری می باشد. برای افزایش درآمد زنان، نه تنها به سرمایه‌گذاری برای کاهش بار مسئولیت زنان از کار بدون مزد نیاز است، بلکه سرمایه‌گذاری برای ارتقای کار شایسته، فرصت‌های برابر و دستمزد برابر برای مردان و زنانی که کار یکسان انجام می‌دهند نیز مورد نیاز است. این به یک استراتژی جنسیت آگاه کاهش فقر نیاز دارد.

شالچی و عظیمی^{۲۹} (۱۳۹۸) در پژوهش خود درباره زنانی که در فقر در ایران، آمارهای دولتی را در بین سال‌های ۱۳۶۵ تا ۱۳۹۵ مورد بررسی قرار داده‌اند. طبق تحقیقات آنها افزایش تحصیلات سبب افزایش اشتغال زنان نشده و شکاف جنسیتی در طول این سال‌ها نه تنها بهتر نشده بلکه زنان ایرانی از لحاظ اقتصادی در جایگاه بسیار نابرابری نسبت به مردان قرار دارند. یافته‌های آنها در رابطه با شاخص سرپرست خانوار نشان می‌دهد، که در ایران در این سه دهه سهم خانوارهای دارای زن سرپرست در مجموع خانوارهای کشور از ۶۸۵۵۱۱ در سال ۱۳۶۵ به ۳۰۶۱۷۵۳ در سال ۱۳۹۵ افزایش یافته یعنی از ۷.۱ درصد به ۱۲.۶ درصد رسیده است. یعنی سهم خانوارهای زن سرپرست رشدی معادل ۷۷.۴۶ درصد در ۳۰ سال گذشته داشته است. این در حالی است که در سال ۱۳۹۵ از کل خانوارهای زن سرپرست، تنها ۱۴.۴۶ درصد شاغل بوده‌اند. به عبارت دیگر، بیش از ۸۵ درصد زنان سرپرست خانوار شاغل نیستند. همچنین بر اساس داده‌های سرشماری ۱۳۹۵ کشور، بیش از ۴۰ درصد خانوارهای دارای سرپرست زن، خود سرپرست هستند. یعنی این زنان بصورت منفرد زندگی کرده و سرپرستی خود را بر عهده دارند. شایان ذکر است ۷۷ درصد زنان سرپرست خانوار در رده سنی بالای ۵۰ سال قرار دارند. بنابراین می‌توان چنین نتیجه گرفت که بخش عمده زنان سرپرست خانوار کشور در رده میانسالی و سالمندی قرار دارند. بر همین اساس به نظر میرسد، باید تغییرات لازم در جهت مناسب سازی الگوی توانمندسازی با ساختار سنی

۲۹. شالچی، س و عظیمی، م. (۱۳۹۸). مطالعه زنانه شدن فقر در ایران ۱۳۶۶ تا ۱۳۹۵. پژوهش نامه زنان، پژوهشگاه علوم

انسانی و مطالعات فرهنگی. فصلنامه علمی، سال دهم شماره ۲ تابستان ۱۳۹۸ ص. ۱۱۳-۱۴۲.

<https://womenstudy.iics.ac.ir/article.html.۴۳۶۳>

۱.۳.۶. ترویج برابری جنسیتی یک اقتصاد هوشمند است.

یک هیئت بلند پایه از افراد برجسته در برنامه توسعه پس از سال ۲۰۱۵ با قوت تمام به قدرت تحول گرای برابری جنسیتی پرداخته است: «ما می دانیم که برابری جنسیتی نه تنها خانواده ها، بلکه جوامع را متحول می کند. هنگامی که زنان می توانند تصمیم بگیرند که چگونه پول خانواده خود را خرج کنند، تمایل بیشتری به سرمایه گذاری روی فرزندان خود دارند. زنی که سال‌های بیشتری در مدرسه صرف کرده است، احتمالاً تصمیماتی در مورد ایمن‌سازی و تغذیه می‌گیرد که شانس زندگی فرزندش را بهبود می‌بخشد. در واقع، تحصیل بیشتر برای دختران و زنان بین سال‌های ۱۹۷۰ تا ۲۰۰۹ جان ۴ میلیون و ۲۰۰ هزار کودک را نجات داد^{۳۰}.

سرمایه گذاری برای افزایش درآمد و سطح تحصیلات زنان، اثرات چند برابری دارد که زنان را به عوامل کلیدی تغییر و توسعه تبدیل می‌کند. مطالعات بانک جهانی شواهد تجربی ارائه کرده است که توانمندسازی اقتصادی زنان یک استراتژی توسعه بسیار کارآمد از نظر هزینه و فایده است^{۳۱}.

افزایش درآمد زنان به خانواده های فقیر کمک می‌کند تا فوراً از فقر رهایی یابند. این امر در مورد زنان خوداشتغال و همچنین زنانی که شغل دارند و دستمزد منظم دریافت می‌کنند، صادق است. در مقایسه با مردان، هنگامی که زنان کنترل بیشتری بر منابع خانواده دارند، منابع

زنان سرپرست خانوار و همچنین تك نفره بودن آنها صورت گیرد. در انتها باید اذعان داشت، برغم آنکه در سالهای اخیر زنانه شدن فقر در ایران خود را نمایان ساخته است، درنبرد سیاستگذاریهای پایدار و اثربخش در این حوزه، نه تنها روند آن کاهش نیافته بلکه با شدت بیشتری فقر زنانه در حال افزایش است.

۱.۳.۵. سرمایه گذاری در فرصتهای برابر

پایداری انسانی شهر را افزایش می‌دهد.

متأسفانه، افزایش سطح تحصیلات زنان همیشه در دسترسی برابر به مشاغل واجد شرایط تبدیل نشده است. زنان در تهران حتی زمانی که خیلی واجد شرایط هستند، دسترسی برابر به بازار کار ندارند. این هدر دادن استعدادها و فرصت از دست رفته برای توسعه اقتصادی اجتماعی شهر است.

سرمایه گذاری روی زنان، پایداری انسانی شهر را افزایش می‌دهد. هر ریالی که روی زنان سرمایه‌گذاری می‌شود چندین برابر افزایش بهره‌وری، توسعه اقتصادی حامی فقر، سلامت مادران، کاهش مرگ و میر کودکان و مبارزه با بیماری‌ها است. تحصیل برای زنان ممکن است فوراً فرصت های درآمدی زنان را افزایش ندهد، اما بلافاصله منجر به بهبود وضعیت سلامت کودکان، خانواده ها و جوامع می‌شود.

۳۱. ماریا بووینیک و الیزابت ام کینگ. اقتصاد هوشمند: در امور مالی و توسعه ، فصلنامه صندوق بین المللی پول. ژوئن ۲۰۰۷ شماره ۴۴ وایوم ۲

۳۰. سازمان ملل- هیئت بلندپایه از افراد برجسته در برنامه توسعه پس از ۲۰۱۵: یک همکاری جدید جهانی: محو فقر و تحول اقتصاد از طریق برنامه توسعه پایدار. نیویورک، ۲۰۱۳.

نشان داد. مطالعات اخیر مکینزی بهبود عملکرد شرکتها با تنوع جنسیتی را تایید می کند (مکینزی، ۲۰۲۰).

۱.۳.۷. ترویج برابری جنسیتی توسعه دموکراتیک را بهبود می بخشد

هنوز زنان تا حد زیادی در سطوح تصمیم‌گیری در نهادهای عمومی و در شرکتها حضور کم‌رنگی دارند. با این حال، در بخش‌های غیردولتی، به نظر می‌رسد که زنان بیشتر در هیئت‌ها و وظایف مدیریتی حضور دارند.

تلاش‌های بیشتری برای استفاده از استعدادها، ظرفیت‌ها و افزایش سطح تحصیلات زنان، مانند مبارزه با قوانین تبعیض آمیز، آداب و رسوم و شیوه‌هایی که مانع مشارکت برابر زنان در بازار کار، دسترسی به منابع (زمین، اعتبار، املاک) و سیاست‌های تصمیم‌گیری می‌شود، مورد نیاز است.

شهر مکانی برای همه شهروندان است و باید به عنوان یک مسئله عدالت اجتماعی، حقوق بشر و حکمرانی خوب، سیاست شمول‌گرا برای همه زنان، مردان و افراد نا دوگانه در تمام سنین و با همه تنوع آنها اعمال کند. بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی به شورای شهر کمک می‌کند تا اطمینان حاصل کند که منابع شهر به نیازها و اولویت‌های متفاوت همه شهروندان پاسخ می‌دهد. با پاسخگویی به نیازهای خاص همه شهروندان، اثربخشی سیاست‌های محلی افزایش می‌یابد و کیفیت زندگی همه شهروندان، مردان و زنان در هر سن و تنوعی بهبود می‌یابد.

بیشتری را به غذا و به مراقبت‌های بهداشتی و آموزش کودکان اختصاص می‌دهند.

دسترسی بیشتر زنان به آموزش، بازارها (کار، زمین، اعتبار) و فناوری جدید و کنترل بیشتر آنها بر منابع خانه اغلب به رفاه بیشتر برای خود و خانواده‌شان تبدیل می‌شود. این یک اقتصاد هوشمند برای زنان، خانواده و جوامع آنهاست.^{۳۲}

اقتصاد هوشمند همچنین در مورد شکوفایی استعدادهای زنان و مقابله با سقف شیشه‌ای به عنوان یک استراتژی موثر برای بهبود عملکرد اقتصادی شرکت‌ها و کشورها است. مطالعات نشان می‌دهد که افزایش تعداد زنان در مدیریت می‌تواند نوآوری سازمانی را افزایش داده، تغییرات مثبت اساسی در هیئت‌مدیره‌ها ایجاد کند و اداره شرکتها را تقویت کند (کردیت سوییس ۲۰۱۲، کمیسیون اروپا ۲۰۱۳). علاوه بر این، تحقیقات نشان می‌دهد که در بسیاری از موارد، سازمان‌هایی که دارای مدیریت ارشد با تنوع جنسیتی هستند، از نظر مالی بهتر عمل می‌کنند (مجمع جهانی اقتصاد ۲۰۱۳). شرکت‌هایی با سه یا بیشتر زن عضو هیات مدیره، حداقل به مدت چهار سال از پنج سال، عملکرد بهتری نسبت به شرکت‌هایی داشتند که هیچ زن در هیئت‌مدیره نداشتند، بهبود ۸۴ درصد در بازده فروش، ۶۰ درصد در بازده سرمایه‌گذاری شده، و ۴۶ درصد بازده حقوق صاحبان سهام (وریس ۲۰۱۳، کاتالیست ۲۰۱۱)^{۳۳} را

۳۲. بانک جهانی، ۲۰۱۲. گزارش توسعه جهانی. برابری جنسیتی و توسعه.

۳۳. نقل از: پیمان جهانی سازمان ملل و دفتر امور زنان سازمان ملل، سپتامبر ۲۰۱۴: اصول توانمندسازی زنان، گزارش در حال

بخش ۲

ابزار های بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی

پیش نیازهای بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی

بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی در مورد جریان سازی جنسیتی در فرآیند بودجه است. این یک فرآیند مجزا نیست. این فرآیندی است که منجر به دگرگونی در سازمان می شود، تمرکز، خط مشی و اولویت بندی را تغییر می دهد و مستلزم یادگیری مهارت‌های جدید برای کارمندان دولتی مسئول تهیه پیشنهادهای بودجه است. مطمئناً شاهد مقاومت در برابر تغییر خواهید بود.

برای استفاده موثر از ابزارها، پیش نیازهایی وجود دارد:

اول از همه، باید تعهد در راس، اراده سیاسی و رهبری برای آغاز روند جریان سازی جنسیتی، تعیین اهداف کلی و جزیی روشن برای دستیابی به برابری جنسیتی و شمولیت اجتماعی در شهر وجود داشته باشد. رهبران سیاسی باید شهادت ایجاد محیطی توانمند برای شروع فرآیند جریان سازی جنسیتی را داشته باشند. یک سیاست عدالت جنسیتی و شمولیت اجتماعی با یک برنامه اقدام جنسیتی مشخص، بهینه ترین موقعیت برای آغاز فرآیند بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی خواهد بود.

ثانیا، ظرفیت نهادی برای جریان سازی جنسیتی مورد نیاز خواهد بود. کارمندان دولتی مسئول سیاستگذاری، تدوین بودجه و برنامه ریزی، باید در مورد عدالت جنسیتی و ظرفیت سازی توام با تمرینات عملی آموزش

ابزارهای بودجه ریزی

با اولویت عدالت جنسیتی

بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی هم یک سیاست و هم یک موضوع فنی بودجه است. در بسیاری از کشورها می بینیم که نمایندگان مجلس احساس می کند غرق پیچیدگی مسائل فنی بودجه شده اند. بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی رویکردی است که با ردیابی و نشان دادن اینکه جریان های پولی چه اثری بر زندگی مردم دارد، به ابهام زدایی از فرآیندهای بودجه کمک می کند. در واقع، این یک استراتژی است که فراتر از همه احزاب سیاسی است و عمدتاً با هدف طراحی و اجرای سیاست های بودجه ای فراگیر است که هیچ فرد و گروهی مورد غفلت قرار نگیرد. این بخش پیش نیازهای بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی را توضیح می دهد، ابزارهایی را ارائه می دهد که در هر مرحله از چرخه بودجه کاربردی هستند، و مراحل لازم برای نهادینه سازی بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی را تشریح می کند.

ببینند تا یاد بگیرند که چگونه ابزارهای بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی را به کار گیرند. مدیریت میانی نقش مهمی در این فرایند دارد. مدیریت آنها از نظر مزایا و رفاه ایجاد شده برای گروه بزرگتری از شهروندان با همان میزان بودجه موثر تر و کارآمدتر خواهد شد.

ثالثاً ظرفیت سازی و آموزش عدالت جنسیتی برای اعضای شورای شهر نیز الزامی است. آنها باید از مزایای عدالت جنسیتی و شمولیت اجتماعی برای شهر آگاه باشند و تصویب سیاست ها و بودجه، کنترل اجرای بودجه و حسابرسی و ممیزی نتایج در پایان سال اجرای بودجه، را از منظر جنسیتی نگاه کنند. آنها باید مقامات شهر را نسبت به روند بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی پاسخگو نگاه دارند.

در وهله چهارم، انتصاب یک فرد مسئول امور عدالت جنسیتی در هر بخش یا واحد شهرداری، برای حفظ مسائل مربوط به عدالت جنسیتی در دستور کار، و حمایت، هدایت و نظارت بر روند جریان سازی جنسیت مهم است.

پنج: مهم است که داده‌های مربوط به افراد مانند سن، سطح درآمد، وضعیت تاهل، سطح تحصیلات، اشتغال، کار بدون دستمزد و غیره بر اساس جنسیت تفکیک شوند. این داده‌ها برای ارزیابی تأثیر تخصیص بودجه در مورد موقعیت اجتماعی-اقتصادی مردان و زنان با همه تنوع آنها مورد نیاز است.

طبق قانون اساسی در اسپانیا شهرها باید دیدگاه جنسیتی را در نظر بگیرند.

بر اساس قانون اساسی ۲۰۰۷/۳ برای برابری مؤثر بین زنان و مردان، اصل رفتار و فرصت‌های برابر بین زنان و مردان، به صورت افقی، همه اقدامات عمومی را در بر می‌گیرد. در مورد سرمایه گذاری بلندمدت، ماده ۳۱ بیان می‌کند که ادارات دولتی باید دیدگاه های جنسیتی را در طراحی شهرها، در سیاست های شهری و در تعریف و اجرای برنامه ریزی شهری در نظر بگیرند.

منبع، OECD، ۲۰۲۰، صفحه ۲۳

مرحله	سوالات	ابزارهایی برای پاسخگویی به سوالات
۱. تدوین پیش‌نویس بودجه	• به خواسته‌ها، نیازها و اولویت‌های چه کسانی رسیدگی خواهد شد؟ چه کسانی منفعت خواهند برد و چه کسانی متضرر خواهند شد؟	• تجزیه و تحلیل بودجه عدالت جنسیتی (بودجه شهر یا بعضی از سیاست‌های انتخاب شده) • تحلیل جنسیتی آثار بودجه بر نحوه استفاده از زمان زنان و مردان • ارزشیابی آثار پیش‌نویس بودجه بر عدالت جنسیتی
۲. تصویب بودجه	• چه کسانی به درآمدهای بودجه کمک می‌کند؟ (اعم از مستقیم و غیرمستقیم؛ با دریافت دستمزد یا بدون دستمزد)	• چارچوب ارزیابی عملکرد جنسیتی^{۳۴} برای تخصیص بودجه • بررسی سریع برای ارزیابی پیش‌نویس بودجه از منظر جنسیتی
۳. اجرای بودجه	• بودجه و منابع انسانی چگونه مدیریت می‌شود؟ • کدام فعالیت‌ها اجرا می‌شود؟ • کدام خدمات ارائه می‌شود؟	• نظارت بر بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی • تحلیل بروز هزینه‌های عمومی مبتنی بر عدالت جنسیتی
۴. حسابرسی و ممیزی بودجه	• خروجی، نتیجه، تاثیر چیست؟ • بودجه در زندگی افراد (مردان، زنان، در هر سنی با همه تنوع آنها) چه اثری گذاشته است؟	• ممیزی و حسابرسی بودجه با اولویت عدالت جنسیتی • ارزیابی بهره‌مندان مبتنی بر جنسیت

۲.۱. جریان سازی جنسیتی

در چرخه بودجه

در پاراگراف ۱.۱ ما در هر مرحله از بودجه شاهد سوالات مختلفی بودیم. بررسی اجمالی زیر ابزارهایی برای پاسخ به این سوالات ارائه می‌دهد. هر یک از این ابزارها در پاراگراف‌های زیر بیشتر توضیح داده خواهد شد. ابزارهای زیادی برای بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی وجود دارد، اما ما در اینجا ابزارهایی را انتخاب کرده ایم که فکر می‌کنیم کاربردی ترین آنها برای مقامات محلی و شورای شهر تهران است.

۲.۲. ابزارهای بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی

در تصمیم گیری ها تاکید شده است و این باید بودجه سرمایه ای را هم دربرگیرد. هند ستونی را در مورد نتایج جنسیت در بودجه گنجانده است تا اطمینان حاصل شود که نگرانی های جنسیتی مورد توجه قرار می گیرد و وزارتخانه ها را موظف کرده است که سه تا شش برنامه جریان سازی جنسیتی را شناسایی کنند و ابتکارات و اقدامات ویژه ای را برای بهبود دسترسی زنان به خدمات انجام دهند.

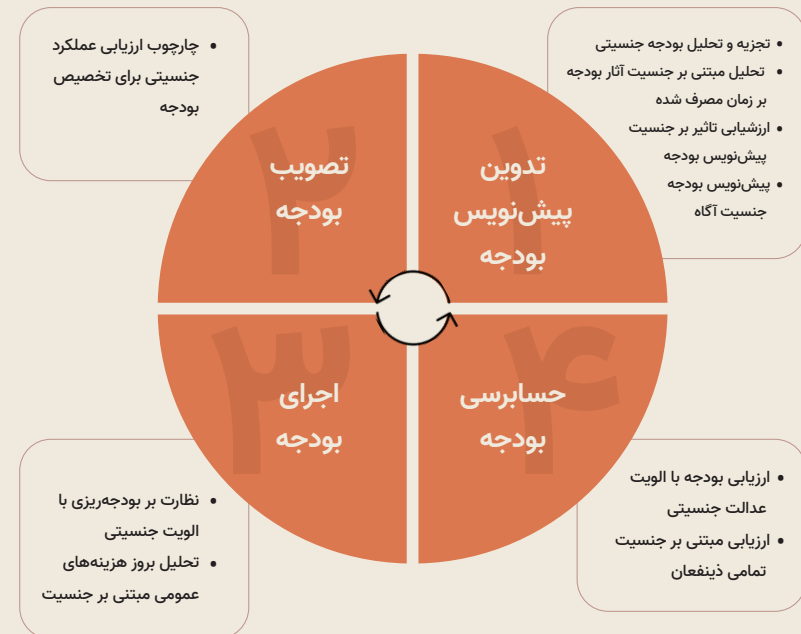
با این حال، کارشناسان بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی ابزارهای متعددی را ایجاد کرده اند که در هر شرایطی قابل استفاده است. در زیر برخی از این ابزارها را برای هر مرحله از چرخه بودجه ارائه خواهیم کرد.

طرح های بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی که در سرتاسر جهان انجام شده اند، تنوع زیادی از رویکردها، روش ها و تکنیک ها را نشان می دهند. این به این دلیل است که بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی باید به شرایط و فرصت های مختلف پاسخ دهد. شیوه های بودجه ریزی بسیار متفاوت است. در هر کشور رویه ها، زمان بندی ها و فرآیندهای تصمیم گیری متفاوتی در مورد بودجه برای شهرداری ها وجود دارد. در برخی کشورها بودجه شهرداری منحصراً توسط کارشناسان مالی برنامه ریزی می شود، در کشورهای دیگر اعضای شورای شهر یا نمایندگان جامعه مدنی به طور فعال در روند تهیه برنامه ریزی بودجه مشارکت دارند. این بدان معناست که هیچ راه استاندارد برای اجرای وظیفه بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی وجود ندارد.

هند با تمرکز بر عوامل اجتماعی، اقتصادی و سیاسی رویکردی جامع برای توانمندسازی زنان اتخاذ می کند و برابری جنسیتی باید با اطمینان از رسیدگی به آن توسط هر وزارتخانه محقق شود. وزارتخانه های اجتماعی بر موضوعاتی مانند آموزش، بهداشت، و وضعیت زنان در خانواده هایشان تمرکز دارند، در حالی که وزارتخانه های اقتصادی بر مالکیت دارایی، تولید درآمد، توسعه مهارت ها و فناوری مناسب تمرکز دارند. بر مشارکت زنان

۲.۲.۱. ابزارهای بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی

ابزارهای بودجه ریزی با الویت جنسیتی

۲.۲.۱. ابزارهای طراحی و برنامه ریزی بودجه

تحلیل بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی

تجزیه و تحلیل بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی با تجزیه و تحلیل جنسیتی شهر، یا بخش مشخص یا حوزه سیاستی خاص شهر شروع می شود. تحلیل جنسیتی تفاوت های بین زنان و مردان و نقش های جنسیتی معین آنها را مورد مطالعه قرار می دهد، و داده ها و اطلاعاتی را در مورد وضعیت زنان و مردان، دختران و پسران، به ویژه تفاوت های آنها در شرایط، نیازها، نرخ مشارکت، دسترسی به منابع و خدمات عمومی، کنترل دارایی ها، اختیارات تصمیم گیری و غیره ارائه می کند. داده ها و اطلاعات مربوط به دسترسی دختران و پسران به تحصیل، دسترسی زنان و مردان به بازار کار، شکاف جنسیتی دستمزد برای کار با ارزش برابر، توزیع کار با دستمزد و بدون دستمزد، دسترسی به منابع مالی برای کارآفرینان زن و مرد، دسترسی به خدمات بهداشتی و درمانی، شکاف جنسیتی در تصمیم گیری در ارگان های دولتی و شرکت ها، ایمنی و رهایی از خشونت مبتنی بر جنسیت در خانه، محل کار و فضاهای عمومی (خیابان ها، پارک ها، زمین های بازی)، و نیازهای عملی و استراتژیک جنسیتی را شناسایی می کند.

تحلیل جنسیتی اولین گام مهم برای شناسایی شکاف های جنسیتی موجود در سیاست های بودجه ای شهر است. اگر در یک بخش خاص

خدمات حرفه ای مراقبت های بهداشتی را ندارند افزایش می یابد. آنها در دایره باطل فقر باقی می مانند، زیرا افزایش کار مراقبتی بدون دستمزد، زمان در دسترس آنها برای یافتن شغل با دستمزد را کاهش می دهد.

در طول همه گیری کووید-۱۹ و قرنطینه، کار مراقبت های بدون دستمزد در همه کشورهایی که بیمارستان ها بیش از حد شلوغ بودند افزایش یافت و بسیاری از بیماران مجبور بودند در خانه بمانند، جایی که بیشتر زنان از آنها مراقبت می کردند. بسیاری از مدارس تعطیل شدند و مادران و برخی از پدران نقش معلمی را در خانه به عهده گرفتند. مطالعات صرف زمان نشان می دهد که نیروی کار مراقبتی بدون دستمزد در طول قرنطینه افزایش یافته است و بخشی از هزینه مراقبت های بهداشتی عمومی توسط اقتصاد مراقبت بدون دستمزد جذب شده است. مطالعات صرف زمان ابزارهای کلیدی برای تجسم و تصدیق سهم اقتصاد بدون دستمزد در رفاه کلی شهر و ارزیابی تأثیر سیاست های دولت محلی بر استفاده از زمان هستند.

ارزشیابی تأثیر بر جنسیت پیش نویس بودجه

ارزشیابی های تأثیر بر جنسیت^{۳۵} (GIAs) پیش نویس های بودجه از اهمیت بسزایی برای بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی برخوردار است. این یکی از مکانیسم های ذکر شده در اعلامیه پکن و برنامه عمل

(مانند بهداشت، یا حمل و نقل)، یا یک حوزه سیاستی خاص (مانند خشونت مبتنی بر جنسیت، خشونت خانگی، یا اقتصاد دایره ای) اعمال شود، شکاف های جنسیتی در سیاست های بودجه برای این بخش ها یا حوزه های سیاستی خاص را مشخص می کند. این تحلیل برای ارائه داده ها و اطلاعات کلیدی برای اطلاع رسانی به سیاست گذاران و برنامه ریزان بودجه شهر و کمک به آنها برای پاسخگویی بهتر به نیازهای متمایز مردان و زنان، پسران و دختران با همه تنوع شان و در نتیجه تدوین بودجه ای متناسب با جنسیت بسیار مهم است که منجر به افزایش برابری جنسیتی و شمول اجتماعی می شود.

تجزیه و تحلیل جنسیتی از تأثیر بودجه بر نحوه استفاده از زمان

این ابزار به رابطه بین بودجه شهر و نحوه استفاده از زمان در خانواده ها و جوامع می پردازد. این تضمین می کند که زمان صرف شده توسط زنان برای کار بدون دستمزد در خانواده در تحلیل سیاست ها لحاظ می شود و تأثیر سیاست های مالیاتی و تخصیص بودجه بر استفاده از زمان زنان و مردان با همه تنوع شان آشکار می شود. به عنوان مثال، اجرت و بهای استفاده از خدمات بهداشت عمومی ممکن است درآمد را افزایش دهد، اما همچنین دسترسی به سلامت را برای گروه های فقیر خاصی که توانایی پرداخت این هزینه ها را ندارند، کاهش می دهد. در نتیجه، کار بدون دستمزد برای مراقبت از افراد بیمار برای کسانی که توانایی پرداخت

تنوع آنها را در نظر می‌گیرد، فراگیرتر و مؤثرتر شوند.

در اولین مرحله ای که پیش نویس مربوط به سیاستهای بودجه ای آماده می شود، زمان مناسبی برای شروع ارزشیابی تأثیر بر جنسیت GIA می باشد. یافته‌های GIA باید به‌موقع در دسترس باشد، تا اگر به نظر برسد که بودجه پیشنهادی تأثیر منفی از نظر جنسیتی دارند، بتوان سیاست‌ها و بودجه‌ها را به‌موقع تغییر داد - یا حتی از آن اجتناب کرد. سیاستگذاران و برنامه ریزان بودجه می‌توانند توسط یک محقق با تخصص عدالت جنسیتی یا توسط سازمان‌های جامعه مدنی با تخصص عدالت جنسیتی پشتیبانی شوند. در صورت اصلاحات عمده قانونی یا خط مشی، GIA می‌تواند توسط یک (تیم) متخصص عدالت جنسیتی انجام شود که تجربه کاملی در تحقیقات مربوط به سیاست و بودجه دارند. اعضای شورای شهر همچنین می‌توانند از این ابزار برای ارزیابی آثار جنسیتی سیاست‌های جدید و اصلاحات بودجه، قبل از تصویب یا عدم تصویب استفاده کنند. جامعه مدنی می‌تواند از این ابزار برای کمپین‌های ترویجی که کمک به بهبود سیاست‌ها و بودجه ای که منجر به برابری جنسیتی و شمول اجتماعی بیشتر می‌شود، استفاده کنند.

(۱۹۹۵)، بخش اچ ۳۶ - مکانیسم‌های نهادینه برای پیشرفت زنان است. هدف GIA این است که ابزاری عملی برای دولت‌های محلی و ملی باشد تا تعهدات بین‌المللی خود را در مورد جریان‌سازی جنسیتی در سطح سازمانی، به‌ویژه برنامه عمل پکن، بخش H در مکانیسم‌های نهادی، اجرا کنند. اکثر کشورهایی که اعلامیه پکن و پلتفرم اقدام را امضا کرده‌اند و بسیاری از دولت‌ها متعهد به اجرای GIA هستند. در اتریش حتی در قانون اساسی نیز ذکر شده است (به کادر مراجعه کنید).

ارزشیابی تأثیر بر جنسیت (GIA) یک پیش نویس بودجه ابزاری برای استفاده در هنگام تدوین بودجه جدید است. GIA اثرات جنسیتی پیش‌بینی نشده پیش نویس بودجه را بررسی می‌کند.

ارزشیابی تأثیر بر جنسیت (GIA) یک پیش نویس بودجه به دنبال پاسخ به این سؤال است: آیا پیش نویس بودجه عدالت و برابری جنسیتی و شمول اجتماعی را کاهش، حفظ یا افزایش می‌دهد؟

GIA به سیاست‌گذاران کمک می‌کند تا اثرات منفی ناخواسته پیش‌نویس بودجه را شناسایی کنند، که ممکن است شکاف‌های جنسیتی موجود و نابرابری‌های گروه‌های مختلف را افزایش یا تحکیم بخشد. هدف این ابزار ارائه توصیه‌هایی برای جلوگیری از تبعیض جنسیتی در بودجه است و نشان می‌دهد که چگونه می‌توانند با لحاظ دیدگاه برابری جنسیتی که نیازها، ویژگی‌ها و رفتارهای مختلف زنان و مردان با تمام

در اتریش ارزشیابی‌های تاثیر بر جنسیت در قانون اساسی گنجانده شده است: بر اساس چارچوب قانونی کلی (که در قانون اساسی وضع شده و در قانون بودجه به تفصیل تنظیم شده است)، ارزیابی اثرات جنسیتی باید بر روی همه پروژه‌ها/پیش نویس‌های قانونی تا آستانه‌های خاص انجام شود؛ و یکی از پنج اهداف عینی عملکرد برای هر فصل بودجه باید مربوط به جنسیت باشد. این اهداف مرتبط با جنسیت همچنین سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت^{۳۷} را نیز دربر می‌گیرد. این ارزیابی‌ها به‌طور شفاف از طریق جداول در لایحه بودجه سالانه، نمودارها در گزارش سالانه ارزشیابی‌های ارزیابی اثر و صفحات وب تعاملی منتشر می‌شوند. ارزیابی‌های سالانه نتایج عملکرد سال گذشته باید حداکثر پنج سال پس از اجرای پروژه‌ها انجام و منتشر شود.

ارزشیابی تاثیر بر جنسیت یک پیش نویس بودجه ممکن است، توصیه‌هایی مبتنی بر عدالت جنسیتی به عنوان بودجه جایگزین ارایه نماید که در مقایسه با نسخه اولیه، مناسبات شهری شمول پذیرتر را بهبود بخشد. همچنین توصیه‌هایی در مورد نیازهای شناسایی شده برای نهادینه کردن ظرفیت سازی، مانند نیاز به رشد ظرفیت بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی، فقدان داده‌های قابل اعتماد تفکیک جنسیتی و مکانیسم‌های نظارتی حساس به جنسیت و غیره ارائه می‌دهد.

بودجه جنسیت آگاه

این ابزار روش جامع در مورد چگونگی استفاده از بودجه برای افزایش برابری جنسیتی و شمول اجتماعی است. اهداف، اولویت‌ها و اهداف حساس به جنسیت را مشخص می‌کند و سهم مردان و زنان را با همه تنوع‌شان از درآمدهای دولتی و سهم آنها از منافع هزینه‌های جاری را مشخص می‌کند. این امر مستلزم درجه بالایی از تعهد و هماهنگی در میان ادارات مختلف شهرداری برای تهیه یک پیش نویس بودجه جنسیت آگاه است. هر واحد سازمان باید اطلاعاتی را ارائه دهد که کدام بخش از بودجه به ارتقای برابری جنسیتی و شمول اجتماعی اختصاص می‌یابد، کدام اهداف تعیین شده و کدام فعالیت‌ها برنامه‌ریزی شده است. تجزیه و تحلیل جنسیت و ارزشیابی تاثیر بر جنسیت در تدوین پیش نویس بودجه جنسیت آگاه اهمیت کلیدی دارند.

۲.۲.۲ ابزارهای تصویب بودجه

چارچوب ارزیابی عملکرد جنسیتی برای تخصیص بودجه

چارچوب ارزیابی عملکرد جنسیتی (G-PAF) عمدتاً از یک ماتریس با شاخص‌های جنسیتی برای اندازه‌گیری عملکرد کسانی که بودجه را اجرا می‌کنند، تشکیل شده است. شورای شهر می‌تواند با برخی از شاخص‌های کلیدی جنسیتی برای هر حوزه سیاستی موافقت کند و شهرداری و سازمان‌های مجری را در قبال نتایج به دست آمده در پایان سال بودجه پاسخگو کند. چارچوب ارزیابی عملکرد جنسیتی همچنین می‌تواند در مرحله اجرا به عنوان ابزار نظارتی مدیریت برای پیگیری اهداف جنسیتی تعیین شده توسط شورای شهر استفاده شود. به طور مشابه، G-PAF می‌تواند در مرحله ارزیابی بودجه برای ارزیابی نتایج از نظر برابری جنسیتی و شمول اجتماعی استفاده شود.

ساخت چارچوب ارزیابی عملکرد جنسیتی به مراحل زیر نیاز دارد:

مرحله ۱: تعهدات قانونی یا سیاستی در مورد عدالت جنسیتی و شمول اجتماعی که باید توسط شهرداری اجرا شود را تعیین کنید. اهمیت اجرای مؤثر این تعهدات عدالت جنسیتی برای نتایج، پیامدها و آثار بودجه شهر را توضیح دهید.

بودجه عدالت جنسیتی در مراکش

عملیات پشتیبانی بودجه در مراکش به طور پیوسته از شاخص‌های عملکردی عدالت جنسیتی و داده‌های تفکیک جنسیتی استفاده می‌کند. در پشتیبانی از برنامه برابری دولت (۲۰۱۲)، همه شاخص‌ها تفکیک جنسیتی شده‌اند تا به ارتقای برابری و عدالت جنسیتی بین مردان و زنان بپردازند. در مرحله اول حمایت بودجه بخش ابتکار ملی برای توسعه انسانی (INDH)، دو شاخص برابری جنسیتی گنجانده شد: (الف) فعالیت‌های درآمدزا که به نفع انجمن‌ها، تعاونی‌ها یا گروه‌هایی است که در آن زنان اکثریت اعضا هستند، افزایش می‌یابد. و (ب) نمایندگی زنان در کمیته‌های توسعه محلی در مناطق روستایی.

منبع: ارزیابی از طرف EC که توسط کنسرسیوم COWI A/S، ADE، Itad اجرا شد: ارزیابی حمایت اتحادیه اروپا از برابری جنسیتی و توانمندسازی زنان در کشورهای شریک: گزارش نهایی، آوریل ۲۰۱۵

اول تحقق چنین تحلیل جنسیتی خواهد بود. تخصیص بودجه کافی و واقع بینانه برای دستیابی به اهداف مهم است. ماتریس را می توان با افزودن یک ستون اضافی برای بلندمدت (۵ سال) با سرمایه گذاری در زیرساخت برای یک سیستم حمل و نقل شهری فراگیر، ایمن و سالم تکمیل کرد.

مرحله ۲: تحقیقی در خصوص تحلیل عدالت جنسیتی شهر سفارش دهید. نتیجه این تجزیه و تحلیل یک نمایه جنسیتی از شهر است که شکاف های جنسیتی و مسائل جنسیتی در معرض خطر را نشان می دهد و توصیه هایی را در مورد اقدامات فوری ارائه می دهد.

مرحله ۳: تجزیه و تحلیل جنسیتی شورای شهر را در مورد مسائل جنسیتی که باید برای افزایش کیفیت زندگی شهروندان، بهبود شرایط بازار کار، افزایش ایمنی و کاهش خشونت خانگی و جنسی علیه زنان و غیره مورد توجه قرار گیرد، آگاه می کند. شورای شهر باید بر روی مجموعه از شاخص های جنسیتی برای رسیدگی به مشکلات شناسایی شده ناشی از تجزیه و تحلیل جنسیتی به توافق برسد. شورای شهر در طول سال، عملکرد جنسیتی نهادهای متولی اجرای بودجه را پیگیری خواهد کرد و از آن سازمانهای تابعه در خصوص پیشرفت نتایج مربوط به شاخص های جنسیتی گزارش دریافت می کند.

به عنوان مثال، یک ماتریس از یک G-PAF می تواند ساختار ساده ای مانند شکل زیر داشته باشد. مثالی که در مورد مدیریت ترافیک و حمل و نقل عمومی در این ماتریس آمده است ساختگی است. در دنیای واقعی، شورا باید در مورد برخی از اهداف به توافق برسد. توصیه می شود قبل از تعیین اهداف، با شهروندان، از جمله گروه های زنان یا سازمان های زنان به عنوان بخشی از تحلیل جنسیتی مشورت شود. پس ، هدف برای سال

میان مدت (دو تا سه سال)					
کوتاه مدت (یک سال)					
اولویتها	اهداف	اهداف عینی (خروجی مورد نیاز)	بودجه تخصیصی (تومن)	اهداف عینی (همه شاخص ها به تفکیک جنسیت)	بودجه تخصیصی
- مدیریت ترافیک و گسترش حمل و نقل عمومی - کاهش آلودگی هوا و محیط زیست - غیره	- سازماندهی مجدد سیستم ترافیک برای پاسخگویی به نیازهای زنان و مردان، پسران و دختران با همه تنوع آنها (شامل افراد دارای معلولیت، سالمندان و غیره) - مشارکت دادن شهروندان و اندازه گیری سالانه: - کاربران حمل و نقل عمومی (تفکیک جنسیت) - رضایت (به تفکیک جنسیت) - تصادفات مرتبط با ترافیک (به تفکیک جنسیت) - استخدام در حمل و نقل عمومی (به تفکیک جنسیت) - بروز خشونت در حمل و نقل عمومی (به تفکیک جنسیت برای قربانیان و مجرمان)	- تحلیل جنسیتی بخش ترافیک برای شناسایی نیازهای ترافیکی همه زنان و مردان، با استفاده از روش های تحقیق مشارکتی برای مشارکت دادن شهروندان. ایجاد شاخص های پایه برابری جنسیتی. - تعریف برنامه اجرایی با شاخص های میان مدت (۲-۳ ساله) و بلندمدت ۵ ساله	۵ بلیون	افزایش ۱۰ درصدی استفاده از حمل و نقل عمومی رضایت استفاده کنندگان از حمل و نقل عمومی پس از ۳ سال ۷۵ درصد است کاهش ۳۰ درصدی تصادفات رانندگی شکاف جنسیتی در اشتغال در حمل و نقل عمومی کاهش یافت	بودجه کافی برای دستیابی به همه این اهداف و شاخص ها باید تخصیص یابد.

بر اساس جنسیت در دسترس نباشد و جمع‌آوری نشود، شورای شهر می‌تواند تصمیم بگیرد که بخشی از بودجه باید به ایجاد ظرفیت در بخش بودجه و طرح برنامه شهرداری برای تعریف و جمع‌آوری داده‌های تفکیک شده بر اساس جنسیت اختصاص یابد.

شاخص‌های عملکرد جنسیت می‌تواند کمی و کیفی باشد:

شاخص‌های کمی: اعداد کل، درصدها و مقادیر را اندازه‌گیری می‌کنند. روش‌های مورد استفاده برای جمع‌آوری داده‌های کمی (پیمایش، مدیریت آماری، سرشماری) بر موضوعات قابل شمارش متمرکز است. آنها برای نشان دادن میانگین پیامد یا درجه دستیابی به یک هدف یا هدف عینی مورد نیاز هستند. منابع مورد نیاز برای استفاده از این شاخص‌ها داده‌های تفکیک شده بر اساس جنسیت هستند.

شاخص‌های کیفی: این شاخص‌ها تغییرات کیفی را نشان می‌دهند که در نظرات، برداشت‌ها و قضاوت‌های زن و مرد در مورد یک موضوع خاص منعکس می‌شود. روش‌های مورد استفاده برای جمع‌آوری این داده‌ها ممکن است نظرسنجی یا نگرش سنجی برای اندازه‌گیری دیدگاه‌ها و نظرات باشد. همچنین از روش‌های مشارکتی مانند بحث‌های گروهی متمرکز^{۴۱} و ابزارهای نقشه برداری اجتماعی استفاده می‌شود.

آنها برای درک فرآیندها و آثار متفاوتی که یک بودجه ممکن است بر

بین شاخص‌های حساس به جنسیت و عدالت جنسیتی تفاوت وجود دارد. اگر یک شاخص وضعیت مردان و زنان را اندازه‌گیری کند و یا اطلاعات را به تفکیک جنسیت طبقه‌بندی کند، شاخص جنسیت حساس^{۳۸} است؛ در حالی که شاخص عدالت جنسیتی^{۳۹} اهدافی را برای کاهش شکاف‌های جنسیتی تعیین می‌کند:

شاخص‌های جنسیت حساس: این شاخص‌ها از داده‌های تفکیک جنسیت شده برای اندازه‌گیری تغییرات مردان و زنان در جامعه در طول زمان استفاده می‌کنند.

شاخص‌های عدالت جنسیتی: هدف این شاخص‌ها اندازه‌گیری نابرابری‌های جنسیتی و/یا تغییرات شکاف‌های جنسیتی در یک موقعیت خاص و در یک بازه زمانی خاص است.

همه شاخص‌های جنسیتی به داده‌های تفکیک شده جنسیتی^{۴۰} نیاز دارند، که آمارها برای زنان/دخترها و مردان/پسران به تفکیک جنسیت طبقه‌بندی شده باشد. داده‌های تفکیک شده بر اساس جنسیت برای ارزیابی تأثیرات یک فعالیت بر روابط جنسیتی، و تأثیر روابط جنسیتی موجود بر نتایج سیاست‌های شهرداری بسیار مهم است. داده‌های تفکیک شده بر اساس جنسیت، نابرابری‌های جنسیتی را نشان می‌دهد و مبنایی برای شفافیت و پاسخگویی در مورد مسائل جنسیتی است. بدون این داده‌ها، شاخص جنسیت معنی ندارد. اگر داده‌های تفکیک‌شده

شاخص های عدالت جنسیتی	شاخص های حساس به جنسیت	شاخص های کور جنسیت
شکاف فقر درآمدی بین مردان و زنان در هر منطقه	نرخ فقر درآمدی مردان و زنان در هر منطقه	نرخ فقر درآمدی در هر منطقه
شکاف تمديد اعتبار به صاحبان زن و مرد بنگاههای کوچک و متوسط به عنوان درصد از تولید ناخالص داخلی	تمديد اعتبار به صاحبان زن و مرد بنگاههای کوچک و متوسط به عنوان درصد از تولید ناخالص داخلی	توسعه اعتبار برای مشاغل و بنگاههای کوچک و متوسط به عنوان درصد از تولید ناخالص داخلی
شکاف نرخ تکمیل برای دبستان(پایه های ۴-۱) و راهنمایی (پایه های ۶-۵) بین دختران و پسران	نرخ تکمیل برای دبستان(پایه های ۴-۱) و راهنمایی (پایه های ۶-۵) به تفکیک جنسیت	نرخ تکمیل برای دبستان(پایه های ۴-۱) و راهنمایی (پایه های ۶-۵)
شکاف جنسیتی ثبت نام در آموزش عالی (مردان % زنان)	ثبت نام در آموزش عالی به تفکیک جنسیت	ثبت نام در آموزش عالی
افزایش تعادل جنسیتی در تقسیم کار با و بدون دستمزد بین مردان و زنان در خانوارهای که دارای دسترسی به انرژی پایدار می باشند.	کاهش زمان بدون دستمزد مردان/ پسران و زنان/دخترها که برای دستیابی به منابع انرژی در نتیجه دسترسی به انرژی پایدار اختصاص داده شده است.	تعداد خانوارهایی که دسترسی به انرژی های پایدار دارند.

زندگی مردان و زنان داشته باشد مفید هستند. منابع این شاخص‌ها متنوع هستند، مانند گروه‌های متمرکز، جلسات عمومی، مصاحبه‌ها، نظرسنجی‌ها یا ارزیابی‌های مشارکتی. انواع دیگر شاخص‌های کیفیت برای مثال تولید یک تحلیل جنسیتی، یا یک مقررات جدید، یا یک برنامه اقدام جنسیتی است.

جدول بعدی نمونه ای برای توضیح تفاوت بین شاخص های جنسیت کور^{۴۲}، حساس به جنسیت و عدالت جنسیتی است.

۲.۲.۳. ابزارهای اجرای بودجه

ابزار اجرا و نظارت بر بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی

بسیار اهمیت دارد اجرای بودجه از منظر جنسیتی انجام شود. چارچوب ارزیابی عملکرد جنسیتی (G-PAF) که توسط شورای شهر باید تصویب شود، ابزار مهمی برای هدایت اجرای بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی مبتنی بر اولویت ها و اهداف تعیین شده در این ماتریس است. جمع‌آوری داده‌های تفکیک‌شده براساس جنسیت گروه‌های هدف، و ذینفعان سیاست‌های عمومی شهر برای سازمان‌های مجری بسیار مهم است. این ممکن است مستلزم اصلاح سیستم نظارتی موجود باشد.

در گزارش فصلی به شورای شهر، دستگاه‌های اجرایی و مقامات شهرداری باید ردیف‌های بودجه‌ای را که حامی دستیابی به فرصت‌های برابر و نتایج برابر جنسیتی است، را مشخص کنند. آنها همچنین باید مشکلاتی را که ممکن است در ترویج عدالت و برابری جنسیتی و شمول اجتماعی رخ دهد، مانند مقاومت در میان کارکنان در برابر حقوق و فرصت‌های برابر بین زنان و مردان، یا عدم آگاهی و صلاحیت برای مقابله با برابری جنسیتی و شمول اجتماعی، به شیوه‌ای حرفه‌ای گزارش کنند.

یکی از راهبردهای تسهیل پذیرش اجرای بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی، صدور و توزیع دستورالعمل روشن در مورد نحوه برخورد با

اجرای بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی توسط شهردار تهران و ارائه آموزش رایگان در این خصوص برای همه کارکنان و مدیریت میانی است.

علاوه بر این، مهم است که شهردار استراتژی منابع انسانی مبتنی بر فرصت‌های برابر و دستمزد برابر برای کار با ارزش برابر برای زنان و مردان^{۴۳} را که مبتنی بر کنوانسیون C-۱۰۰ و کنوانسیون ابعاد تبعیض در استخدام و اشتغال^{۴۴} C-۱۱۱ سازمان بین‌المللی کار که ایران به هر دو این معاهدات پیوسته است و الزام آور است، را پیگیری کند.

در مرحله اجرا، مشارکت شهروندان، به‌ویژه گروه‌های زنان و سازمان‌های جامعه مدنی که فرصت‌های برابر و حقوق برابر برای زنان و مردان را با همه تنوع‌شان ترویج می‌کنند، برای تقویت تأثیر بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی مهم است.

۲.۲.۴. تجزیه و تحلیل مبتنی بر جنسیت هزینه های عمومی

این ابزار روش محاسبه هزینه دریافت خدمت برای یک فرد که از خدمات عمومی شهرداری استفاده می‌کند، می‌باشد. این شبیه به تجزیه و تحلیل هزینه های عمومی است که در تحقیقات اقتصادی مرسوم استفاده می‌شود. تفاوت اصلی این است که ابزار ویژه جنسیت به تعداد زنان و تعداد مردانی که از خدمات عمومی استفاده می‌کنند تمرکز می‌

۴۳. <https://rc.majlis.ir/fa/law/show/۹۶۷۹۶>

۴۴. <https://rc.majlis.ir/fa/law/show/۹۵۵۱۰>

رضایت دارند. همچنین بنا به آزمون تحلیلی ویلکاکسون رابطه معناداری بین شاغل بودن و انتخاب نوع وسیله نقلیه وجود دارد، به طوری که افراد شاغل استفاده از تاکسی را نسبت به وسایلی مانند اتوبوس یا بی آر تی ترجیح داده اند.

۲.۳.۴ ابزارهای ممیزی و حسابرسی بودجه

مرحله پایانی چرخه بودجه در مورد ممیزی، حسابرسی و ارزیابی بودجه است که آیا درآمدها و هزینه ها به خوبی مدیریت شده است، مطابق رویه ها و بر اساس تصمیمات شورای شهر بوده است. حسابرسان همچنین ارتباط، کارایی و اثربخشی بودجه را بررسی می کنند. آنها باید به این سوال پاسخ دهند: آیا اجرای بودجه به شیوه ای کارآمد و مؤثر در دستیابی به اهداف سیاستی، اولویت های تعیین شده طرحها و برنامه های تدوینی مرحله اولیه چرخه بودجه که توسط شورای شهر تصویب شد، کمک کرده است؟

ارزیابی بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی

راه های زیادی برای ارزیابی بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی وجود دارد. برخی از کشورها ردیفهای بودجه را برای ردیابی جریان های مالی نشان گذاری می کنند که عبارتند از:

کند. هنگامی که هزینه واحد خدمات محاسبه شد (هزینه کل خدمات تقسیم بر تعداد افرادی که خدمات دریافت می کنند)، سپس می توان میزان مزایایی که زنان بهره برده اند (هزینه واحد ضرب در تعداد زنان دریافت کننده خدمات) را با میزان مزایای مردان (هزینه واحد ضرب در تعداد مردان دریافت کننده خدمات) مقایسه کرد.

طبق نتایج یک تحقیق انجام شده در منطقه ۶ تهران^{۴۵}، در سال ۹۲، اغلب زنان از اتوبوس و سپس تاکسی و سایر وسایل نقلیه عمومی استفاده میکنند. اکثریت زنان در روز یک سفر انجام میدهند و همین یک سفر را اکثرا با حمل و نقل عمومی انجام میدهند. زمان این سفرها بیشتر در ساعات قبل از تاریکی است و اوج زمان سفر در بین ساعت ۱۰ تا ۱۲ ظهر است. اکثر زنان به دلیل امنیت بیشتر از وسایل حمل و نقل عمومی استفاده میکنند اما در ساعات بعد از تاریکی به علت محدودیت ساعات سرویس دهی و یا نامنظم بودن سرویس دهی شان ترجیح میدهند کمتر به سفرهای درون شهری بپردازند.

مشکلات زنان در طراحی داخلی وسایل نقلیه نیز، فضای کم و همچنین اندازه فضایی که مناسبتی با تقاضا و نیازهای بیشتر این گروه ندارد مشکل اصلی زنان شناخته شد. بنا به یافته ها، به طور کلی ۵۵ درصد افراد از خدمات دهی وسایل حمل و نقل عمومی رضایت کمی داشتند، ۳۹ درصد تاحدودی رضایت دارند و باقی که ۵ درصد میباشد از خدمات دهی کاملاً

۴۵. کرامت الله زیاری و نعیمه ترکمن نیا (۹۲)، میزان برخورداری زنان از سیستم حمل و نقل درون شهری مطالعه موردی:

منطقه ۶ تهران

سوالاتی برای ارزیابی بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی

ملاکهای ارزیابی	سوالات بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی	نشان گذاری بودجه جنسیتی	کمیت سازی جریان مالی ^{۴۶}
مرتبط بودن	آیا بودجه مطابق با سیاست‌های ارتقای عدالت جنسیتی و شمول اجتماعی و حمایت از آن اجرا شده است و افراد و گروهها را نادیده نمی‌گیرد؟ (منطبق با مصوبه شورای شهر)	ردیف‌های بودجه‌ای تخصیصی مربوط به برنامه‌ها، پروژه‌ها و فعالیت‌ها برای ارتقای عدالت جنسیتی را نشان گذاری کنید.	
بهره وری و کارایی ^{۴۷}	علاوه بر G-PAF، کدام منابع مالی و ورودیها به گونه ای مدیریت شده اند که زن و مرد به طور مساوی از خدمات عمومی یا برنامه های مداخله ای بهره مند شده اند؟	ردیف های بودجه مرتبط با G-PAF را نشان گذاری کنید. ردیف‌های بودجه‌ای را که تأثیر مثبت ناخواسته‌ای برای عدالت جنسیتی داشتند، نشان گذاری کنید.	
اثر بخشی ^{۴۸}	تاثیرات بودجه بر شکاف های جنسیتی (به عنوان مثال: در آموزش، اشتغال، پرداخت، دسترسی به منابع مالی، کارآفرینی، تصمیم گیری و غیره) چه بوده است؟ هزینه های محاسبه شده و مزایای ارتقا عدالت جنسیتی چیست؟ آیا سازمان ها و مقامات اجرایی به شیوه ای موثر برای رسیدگی به مسائل عدالت جنسیتی کار کرده اند؟ آیا آنها جنسیت آگاه بوده اند و دارای صلاحیت عدالت جنسیتی هستند؟	توضیح دهید کدام شکاف های جنسیتی کاهش یا افزایش یافته است و کدام ردیف های بودجه به این امر کمک کرده است؟ اثرات جنسیتی غیرمنتظره یا «نامرئی» را مشخص کنید. بودجه تخصیص یافته به آموزش جنسیت و ظرفیت سازی برای کارکنان شهرداری و سازمانهای تابعه را نشان گذاری کنید.	
تأثیر ^{۴۹}	تأثیر مثبت بودجه بر عدالت جنسیتی و شمول اجتماعی چه بوده است؟	کدام و به چه میزان اهداف عدالت جنسیتی و شمول اجتماعی متحقق شده است؟	

۱. عمدتاً بر ترویج عدالت جنسیتی (مانند برنامه های مبارزه با خشونت علیه زنان و دختران، یا پروژه هایی برای افزایش دسترسی زنان به مشاغل یا کارآفرینی) متمرکز شده است.

۲. در نظر گرفتن نیازهای مختلف زنان و مردان (به عنوان مثال، مدیریت حمل و نقل که به نقش های جنسیتی متفاوت و خطرات پیش روی زنان و مردان در ترافیک را در نظر می‌گیرند).

۳. بی اعتنا به عدالت جنسیتی

بررسی اجمالی چند سوال راهنما برای ارزیابی بودجه‌ریزی با اولویت عدالت جنسیتی ارائه می‌دهد.

پاسخ به برخی از این سوالات توسط حسابرسان دشوار خواهد بود. در این صورت، آنها می‌توانند ارزیابی بهره‌مندان مبتنی بر جنسیت^{۵۰} (مانند نظرسنجی) را سفارش تحقیق دهند تا به جمع‌آوری نظرات شهروندان در مورد نتایج، کارایی و آثار بودجه شهر بر زندگی آنها بپردازد.

۴۶. Quantify financial flows

۴۷. Efficiency

۴۸. Effectiveness

۴۹. Impact

۵۰. Gender-specific Beneficiary Assessment

ارزیابی بهرمندان مبتنی بر جنسیت

ارزیابی بهره‌مندان مبتنی بر جنسیت (که همچنین ارزیابی جنسیت-آگاه نیز نامیده می‌شود) ابزاری است برای ترسیم ادراکات، تجربیات و نظرات بهره‌مندان و ذینفعان فعلی و بالقوه (مردان، زنان، پسران و دختران) در خصوص اینکه به چه میزان خدمات ارائه شده و برنامه‌های شهرداری پاسخگوی نیازها و اولویت‌های آنها (بهره‌مندان) است.

اطلاعات از طریق ابزارهایی مانند نظرسنجی‌های ناشناس (آنلاین) و نگرش‌سنجی و همچنین از طریق روش‌های کیفی مانند گروه‌های متمرکز و مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته جمع‌آوری می‌شود. داده‌ها برای ارائه ارزیابی جداگانه برای زنان و مردان، با تفکیک متغیرهای بیشتر بر اساس سن، طبقه، درآمد، محله، قومیت و سایر تفاوت‌های مرتبط تجزیه و تحلیل می‌شود.

ارزیابی به جنبه‌های خاص جنسیتی می‌پردازد که برای کیفیت خروجی‌ها و نتیجه بودجه شهر مهم هستند، مانند:

- اثرات پیش‌بینی نشده بر روابط جنسیتی (مانند افزایش یا کاهش خشونت خانگی)
- اثرات نامرئی (مانند افزایش یا کاهش کار مراقبتی بدون مزد)
- سوگیری‌های جنسیتی (مانند عدم دسترسی و کنترل زنان بر مزایای

مثالی از شهر لیون فرانسه

در ماه مارس ۲۰۲۱ شهر لیون فرانسه تصمیم گرفت رویکرد بودجه با اولویت عدالت جنسیتی برای کسب اطمینان از اینکه سرمایه‌گذاری عمومی بشکل عادلانه بین زنان و مردان توزیع شده است را اتخاذ نماید. معاون شهردار که مسئول امور برابری و حقوق عمومی است در جلسه شورای شهر بیان نمود: «پاندمیک کرونا سبب شده است که این نابرابری نمود بیشتری بخود بگیرد. این بی‌ثباتی را که قبلاً وجود داشت را بیشتر آشکار نموده است. بنابراین تلاش‌هایمان بسیار اهمیت دارد. اما این نوع تحلیل‌ها برای مدتهای مدیدی مورد نیاز بود.» بودجه سالانه شهر لیون فرانسه ۶۱۵ میلیون یورو است که به شکل زیر تقسیم شده است:

۱. اعتبارات هزینه‌های جنسیت‌خنثی مانند هزینه تعمیر و نگهداری ساختمان شورای شهر.

۲. اعتبارات هزینه‌های ارتقا حقوق زنان و اعاده برابری بین زنان و مردان مانند تامین منابع مالی مراکز حمایتی از قربانیان خشونت خانگی

۳. بقیه اعتبارات و هزینه‌ها (حدود ۸۰٪) مربوط به تجهیزات و خدمات از جمله سالنهای ورزشی موسسات فرهنگی و برنامه ریزی شهری که از منظر جنسیتی مورد تحلیل قرار می‌گیرد تا در صورت لزوم اعتبارات و هزینه‌های شهر تغییر کند تا عدم تعادل بین زن و مرد در سیاستهای عمومی برطرف شود.

منبع: یونگ صفحه ۲۰۲۱، در جستجوی برابری شهرهای فرانسه بودجه‌های جنسیتی محور را تصویب می‌کند. در May, Bloomberg CityLab + Equality, ۲۴, ۲۰۲۱

how-gendered-۲۴-۰۵-۲۰۲۱/https://www.bloomberg.com/news/articles city-budgets-aim-to-boost-equality

مثالی از پاکستان

ارزیابی جنسیت آگاه بهره‌مندان

برای جمع‌آوری اطلاعات کیفی، ۹ بحث گروهی متمرکز (FGDs) انجام شد - ۳ گفتگو در هر مدرسه. موضوعات بحث بر اساس مشکلات کلیدی در هر درس، همانطور که از نظرات والدین در طول مصاحبه‌ها و مشاهدات شمارش‌کنندگان مشخص شد، انتخاب شدند. چهار سوال در FGDs مورد بحث قرار گرفت.

۱. چرا آموزش و پرورش ناحیه یعقوب آباد نسبت به سایر ولسوالی‌ها عقب است؟

۲. چه نوع تفاوت‌های جنسیتی در آموزش و پرورش در این محل وجود دارد و چرا؟

۳. در چه زمینه‌هایی دولت باید پول بیشتری برای نتایج آموزشی بهتر خرج کند؟

۴. برای ارتقای وضعیت تحصیلی پسران و دختران چه اقداماتی باید انجام شود؟

علاوه بر این، از شرکت‌کنندگان خواسته شد تا تجربیات و مشاهدات شخصی خود را به اشتراک بگذارند. شرکت‌کنندگان شامل دانش‌آموزان ۱۵-۲۰ ساله، والدین و معلمان ۲۵-۴۵ ساله و نمایندگان دولت محلی بودند.

منبع: دولت پاکستان

بخش مالی، ۲۰۰۹ - ارزیابی جنسیت آگاه بهره‌مندان

پروژه‌ها و برنامه‌های که توسط شهرداری تامین مالی شده، به دلیل کلیشه‌های جنسیتی در مورد توانایی زنان برای مشارکت در شرایط برابر)

ارزیابی‌های بهره‌مندان در کلان‌شهرها یا شهرهای بزرگ اغلب بر اساس محله‌ها، سطح تحصیلات، سطح درآمد، سن و غیره تفکیک می‌شوند. هر یک از این دسته‌بندی‌ها باید بر اساس جنسیت تفکیک شوند تا تصویر روشنی از نیازهای جنسیتی در طیف تنوع اجتماعی به دست آید.

هدف از این ارزیابی، سنجش میزان اثربخشی تلاش‌های شهر در پاسخگویی به نیازهای مردان، زنان، پسران و دختران با همه تنوع‌شان در نقاط مختلف شهر است. این ابزار مفیدی برای ارزیابی چگونگی تأثیر بودجه شهر بر زندگی و چشم‌انداز آینده مردان، زنان، پسران و دختران است.

یافته‌های این ارزیابی برای تدوین چرخه بودجه سالهای آتی ضروری است، زیرا بینشی در مورد نیازها و اولویت‌های بهره‌مندان و ذینفعان بالقوه، و موانع مبتنی بر جنسیت که بهره‌مندان روبرو هستند، را ارائه می‌کند. ارزیابی ذینفع‌همچنین ممکن است توصیه‌هایی را برای افزایش امکان سنجی اجتماعی پیشنهاد سیاست بودجه بعدی ارائه دهد. گزارش ارزیابی ذینفع بر حسب جنسیت می‌تواند در مرحله بعدی اجرا نیز مورد استفاده قرار گیرد، زیرا بینش‌هایی را ارائه می‌دهد که مدیران

- مطالعه کتابخانه ای (بررسی اطلاعات موجود، مطالعات و آمار)
- ارزیابی سریع مشارکتی^{۵۱}
- مصاحبه های نیمه ساختاریافته با مطلعان کلیدی
- نظرسنجی جامعه هدف (با نمونه گیری تصادفی)
- مشاهده شرکت کنندگان
- جلسات گروه متمرکز (نمونه از پاکستان را در کادر ببینید)
- مطالعات موردی

۲.۴. چگونه بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی را در شهرداری تهران نهادینه نماییم؟

شورای شهر چه کاری می تواند انجام دهد تا بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی را به عنوان بخشی از فرایند بودجه ریزی سالانه در دستور کار قرار دهد؟

یکی از اولین گام ها متقاعد کردن تصمیم گیرندگان در مورد مزایای بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی است و آنها را برای ایجاد یک محیط کاری حمایتی برای بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی متقاعد نمود.

ثانیاً پرداختن به محدودیت ها و چالش های مربوط به بودجه ریزی با

را قادر می سازد تا به اثرات پیش بینی نشده یا «نامرئی» یا تغییرات در نگرش های ذینفعان که بر نتایج برنامه ریزی شده تأثیر می گذارد، رسیدگی کنند. مدیرانی که به دنبال بهبود کیفیت نتایج برنامه ریزی شده هستند، دیدگاه ها و نظرات زنان و مردان را در مورد مداخلات پروژه برنامه ریزی شده یا در حال انجام و چگونگی تأثیر این مداخلات بر زندگی آنها در نظر خواهند گرفت.

یک ارزیابی کامل بهره مندان مبتنی بر جنسیت شامل موارد زیر است:

۱. طراحی، مطالعه کتابخانه ای، پیش آزمون، آموزش محققان نظرسنجی/ناظران
۲. نظرسنجی، مصاحبه و مشاهده
۳. پردازش و تحلیل داده ها
۴. گزارش نهایی

ارزیابی های حساس به جنسیت بهره مندان معمولاً از ترکیبی از روش های تحقیق برای جمع آوری و تجزیه و تحلیل دیدگاه های تفکیک شده جنسیتی، بر اساس اطلاعات کمی و کیفی استفاده می کنند. هر موقعیتی به ترکیب متفاوتی از روش های تحقیق نیازمند دارد و ممکن است دو یا چند مورد از روش های زیر را اعمال کند:

۵۱. Participatory rapid appraisal

یک نظارت و ممیزی جنسیتی برای ارزیابی آمادگی مقامات شهرداری برای بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی لازم است. چنین ممیزی نهادینه شدن عدالت جنسیتی در شهرداری، از جمله سیاست‌ها، برنامه‌ها، پروژه‌ها و ارائه خدمات، ساختارها، رویه‌ها و بودجه‌های آن را بررسی و ارزیابی می‌کند.

تحلیل جنسیتی، ارزشیابی‌های تاثیر بر جنسیت، حسابرسی جنسیت محور^{۵۳} ابزارهای اصلی بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی می باشند. جدول زیر تفاوت این ابزارها را نشان می دهد.

اولویت عدالت جنسیتی مانند فقدان داده‌های تفکیک شده جنسی قابل اعتماد و مرتبط و اطلاعات کیفی ضعیف مهم است. اجرای بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی در بسیاری از کشورها مقامات مربوطه را تشویق کرده است تا مکانیزم های حساسیت به جنسیت جمع آوری داده های بهتری را ایجاد کنند که امکان مدیریت نتیجه گرا که دارای شمولیت است را فراهم می آورد.

ثالثاً، غالباً در بین مقامات برای انجام تحلیل جنسیتی مهارت کافی وجود ندارد. در مورد مقامات در بخش‌های مالی یا بودجه، این امر با مقاومت در برابر مشارکت در فرآیند بودجه ریزی هر کسی خارج از بازی گران عادی بدتر می‌شود. همچنین مسئله اساسی عدم تمایل سیاسی در پذیرش معنادار این مفهوم که توجه به متغیر جنسیت یک استراتژی اقتصادی منطقی است. این مشکلات را می توان با آموزش عدالت جنسیتی و ظرفیت سازی برای افزایش آگاهی و تخصص در مورد عدالت جنسیتی مسئولین سیاست گذاری و برنامه ریزی بودجه برطرف کرد.

تعامل با جامعه مدنی یا راه‌اندازی یک گروه مشورتی متخصصان عدالت جنسیتی در فرآیند بودجه‌ریزی با اولویت عدالت جنسیتی بسیار مهم است، زیرا سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان بودجه را در مورد تاثیرات کارشان بر تنوع شهروندان آگاه نگه می‌دارد. سیستم بوروکراتیک را با طیف وسیعی از ورودی ها، بینش ها و دیدگاه های کلیدی تغذیه می کند.

سوالاتی برای ارزیابی بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی

تحلیل جنسیتی	ارزشیابی‌های تأثیر بر جنسیت	حسابرسی جنسیت محور
این چیست؟	بررسی تشخیصی تفاوت‌ها در شرایط، نیازها، نرخ مشارکت، دسترسی به منابع و توسعه، کنترل دارایی‌ها، اختیارات تصمیم‌گیری و غیره بین زنان و مردان و نقش‌های جنسیتی تعیین‌شده آنها.	حسابرسی رسمی از برنامه های با اولویت عدالت جنسیتی
چرا اهمیت دارد؟	ارزیابی اینکه چه مسایلی باید مورد توجه قرار گیرد، تجزیه و تحلیل فرصت‌ها و موانع برای غلبه بر شکاف‌های جنسیتی و شناسایی استراتژی‌های مرتبط و ذینفعان برای ارتقای برابری جنسیتی	برای افزایش پاسخگویی و شفافیت در مورد سیاست با اولویت عدالت جنسیتی
چه زمانی باید انجام شود؟	قبل از برنامه ریزی سیاستها (پروژه ها، برنامه‌ها)	در هر زمان قابل انجام است
چه کسی باید انجام دهد؟	دولت و شرکای آن برای طراحی استراتژی حساس به جنسیت	کارشناس جنسیت از یک نهاد مستقل
چگونه باید انجام شود؟	توسط متخصص امور جنسیت در دولت و یا از طریق خرید خدمت	بهترین راه این است که آن را مشارکتی انجام دهید

بخش ۳

نگاهی به اولویتهای شهرداری از منظر جنسیت

ΔΔ. International Conference "The Place of Women in the Civilization of Iran and Islam" hosted by the Iranology Foundation and in cooperation with the National Commission for UNESCO-Iran, was held online on July ۲۰۲۰, ۲. UNESCO published the summary of the opening speeches: <https://en.unesco.org/news/opening-international-conference-place-women-civilization-iran-and-islam-iranology-foundation>

نگاهی به اولویتهای شهرداری از منظر جنسیت

اجماع فزاینده‌ای در میان مردان و زنان در ایران در مورد لزوم عدالت جنسیتی وجود دارد. تعداد فزاینده‌ای از مردان آرزو می‌کنند که زنان از حقوق برابر، رفتار برابر و فرصت‌های برابر برخوردار باشند تا بتوانند به عنوان شهروندانی برابر در جامعه و در اقتصاد شرکت کنند. تعداد فزاینده‌ای از مردان با پیوستن به کمپین‌های دفاع از حقوق زنان، همبستگی خود را با زنان ابراز کرده‌اند. در سطح ساختارهای تفکیک جنسیتی، این فرآیند نیازمند سیاست‌ها و استراتژی‌های فعال‌تر برای ارتقای برابری جنسیتی است.

مشکل در ایران این نیست که زنان از نظر تحصیلی از مردان عقب هستند. برعکس، زنان جوان نسبت به مردان برتری دارند و به طور متوسط تحصیلات بالاتری دارند. از حدود دو دهه قبل تعداد دانشجویان زن در دانشگاه ها از مردان بیشتر است و ایران بالاترین درصد مهندسان زن را در جهان دارد. از ۲۳۳،۶۹۵ فارغ التحصیل مهندسی در ایران، ۷۰ درصد را زنان تشکیل می دهند^{۵۳}. شکوفایی استعدادها و ظرفیت های زنان برای ایجاد یک رشد اقتصادی مقاوم و پایدار، فرصتی عظیم برای

Δ³. Chatterjee, D., ୨୦୨୦, Top ୧୦ Countries That Produce The Most Engineers <https://www.embibe.com/exams/top-10-countries-that-produce-the-most-engineers/>

ΔF. Woetzel, J., Chui, M., Lund, S., et al, 2018, The Power of Parity: How advancing women's equality can add 1\$ Trillion to Global Growth. https://www.mckinsey.com/~/media/mckinsey/industries/public%20and%20social%20sector/our%20insights/how%20advancing%20women%20equality%20can%20add%20%20%20trillion%20to%20global%20growth/mgi%20power%20of%20parity_full%20report_september%2018.pdf

بانک توسعه آسیا برابری جنسیتی را به عنوان یکی از محرک های اصلی تغییر برای منطقه معرفی کرده است و سرمایه گذاری در برابری جنسیتی، توانمندسازی زنان و مشارکت زنان در تصمیم گیری ها را به عنوان یک استراتژی اساسی برای دستیابی به رشد اقتصادی پایدار در نظر می گیرد. نادیده انگاری زنان به معنای نفی توان اقتصادی نیمی از جمعیت کشور است. فرآیند تمرکززدایی مسئولیت مالی و واگذاری اختیارات به سطح محلی که چند سال پیش در چندین کشور آسیایی آغاز شد، فرصت های جدیدی را برای زنان و سایر گروه های محروم برای مشارکت در برنامه ریزی سیاست، تخصیص بودجه و نظارت باز کرد. برای به حداکثر رساندن این فرصت ها و پرداختن به چالش ها، بانک توسعه آسیا از پروژه ای حمایت کرد که به دنبال شناسایی و حمایت از شیوه های امیدوارکننده برای نمایندگی و مشارکت بیشتر زنان در حکومت داری غیرمتمرکز است. این پروژه در نپال، کامبوج و اندونزی اجرا شد. گزارش ارزیابی پروژه نشان می دهد که پاسخگویی جنسیتی کیفیت حکومتداری غیرمتمرکز را بهبود می بخشد و ارائه خدمات عمومی را جنسیت شمول و اجتماعی می کند. فقر را کاهش می دهد و مشارکت جامعه مدنی را در بودجه ریزی مشارکتی محلی افزایش می دهد. این منطقی است، زیرا زنان و دختران نیمی از جمعیت را تشکیل می دهند و توانمندسازی و مشارکت آنها در حکومت داری محلی محرک اصلی ریشه کنی فقر، بهبود شرایط بهداشتی و توسعه پایدار اجتماعی-اقتصادی است. با این حال، نیاز به سرمایه گذاری در افزایش آگاهی و آموزش جنسیتی مقامات در سطح مقامات محلی و اقداماتی برای ظرفیت سازی نهادی برای بودجه بندی جنسیتی دارد.

که بر ناتوانی و انفعال زنان تاکید دارد و ترویج راهبردهای بهبود وضعیت زنان دعوت نمود. از جمله: الف) تأمین منابع مالی لازم برای حضور روز افزون زنان در عرصه تصمیم گیری سیاسی-اقتصادی، ب) راه اندازی یک جنبش جهانی برای افزایش و حمایت از قربانیان جنگ و پایان دادن به خشونت علیه زنان. ج) مهارت در عوامل جنسیتی مرتبط با فرهنگ. د) صلح و حمایت از زنان در رسانه ها و همچنین آموزش و افزایش آگاهی و مهارت های آنها برای ارتقای اعتماد به نفس و بهبود فرصت های زندگی و شغلی.

چگونه شهر تهران می تواند تفاوت ایجاد کند و نشان دهد عدالت و برابری جنسیتی به نفع همه شهروندان است؟ ابتدا به بررسی حوزه های سیاستی برنامه سوم توسعه شهر تهران (سالهای ۱۳۹۸-۱۴۰۲) می پردازیم. سپس از منظر جنسیتی پیشنهاداتی با استفاده از تجربه کشورهای دیگر ارایه می شود. امید ما این است که بتواند مردان و زنان جامعه مدنی را درگیر کند و الهام بخش مقامات شهرداری باشد تا دیدگاه برابری جنسیتی را در سیاست بودجه سالانه خود در نظر بگیرند.

برنامه سوم توسعه شهر تهران

اولویت ها و مسائل کلیدی شهر تهران مطابق با ماده ۲ برنامه سوم توسعه شهر تهران

۱. عدالت در دسترسی به زیرساخت ها و توسعه متوازن مناطق و محله ها
۲. کاهش و رفع آلودگی هوا و آلودگی های محیط زیستی
۳. ترافیک، عبور و مرور روان و توسعه شبکه حمل و نقل عمومی
۴. ایمنی و تاب آوری شهر در برابر زمین لرزه و حوادث غیر مترقبه
۵. صیانت و حفاظت از باغ ها و توسعه فضای سبز
۶. حفاظت از بافت تاریخی شهر و ساماندهی سیما و منظر شهری
۷. سلامت اجتماعی، سبک زندگی و بهداشت روان

اولویت ها و مسائل کلیدی شهرداری:

۱. برقراری دسترسی عمومی شهروندان به اطلاعات در حوزه مدیریت شهری به منظور تحقق مشارکت شهروندان
۲. مالیه شهری، سرمایه گذاری و کارآفرینی، منابع پایدار و کاهش هزینه های اداره شهر
۳. هوشمند سازی، شفافیت، اصلاح و بهبود نظام مدیریت یکپارچه و هماهنگ شهر

فصل اول نظام مدیریت و خدمات کارآمد در حکمروایی شهری

ماده ۲: شهرداری موظف است طرح (پروژه) های مرتبط با مسائل محوری برنامه را با همکاری دستگاه های اجرایی ذیربط و مسئول تعریف و در چارچوب بودجه سنواتی شهرداری در حوزه های زیر اجرا نماید:

الف) اولویت ها و مسائل کلیدی شهر:

۱. عدالت در دسترسی به زیرساخت ها و توسعه متوازن مناطق و محله ها
۲. کاهش و رفع آلودگی هوا و آلودگی های محیط زیستی
۳. ترافیک، عبور و مرور روان و توسعه شبکه حمل و نقل عمومی
۴. ایمنی و تاب آوری شهر در برابر زمین لرزه و حوادث غیر مترقبه
۵. صیانت و حفاظت از باغ ها و توسعه فضای سبز
۶. حفاظت از بافت تاریخی شهر و ساماندهی سیما و منظر شهری
۷. سلامت اجتماعی، سبک زندگی و بهداشت روان

ب) اولویت ها و مسائل کلیدی شهرداری:

۱. برقراری دسترسی عمومی شهروندان به اطلاعات در حوزه مدیریت شهری به منظور تحقق مشارکت شهروندان
۲. مالیه شهری، سرمایه گذاری و کارآفرینی، منابع پایدار و کاهش هزینه های اداره شهر
۳. هوشمند سازی، شفافیت، اصلاح و بهبود نظام مدیریت یکپارچه و هماهنگ شهر

منبع: مصوبه برنامه پنج ساله سوم توسعه شهر تهران (۱۳۹۸-۱۴۰۲)

اول، به این دلیل که طراحان زیرساخت اغلب نقش‌های جنسیتی متفاوت زن و مرد را نادیده می‌گیرند و ناخودآگاه غافل از زنان می‌باشند. به عنوان مثال، زنان ممکن است دسترسی برابر به پارک‌های سبز در شهر داشته باشند، اما ممکن است از این فضاها منتفع نشوند زیرا راه رفتن در پارک ممکن است برای زنان بسیار خطرناک باشد. اگر مکان امن برای زنان در طراحی پیش بینی نشده باشد، این دسترسی به پارک‌ها برای زنان بی‌فایده است. زنان ممکن است به یک پل دسترسی داشته باشند، اما اگر مسیر امنی برای عبور از روی پل وجود نداشته باشد، اکثر زنان از پل استفاده نخواهند کرد. شاید به همین دلیل است که تعدادی از زنان ایرانی کمپینی برای مقابله با آزار روی پلهای عابر پیاده راه اندازی کرده‌اند^{۵۷} و نزدیک به ۷۰۰۰ نفر از شهردار تهران درخواست امن سازی پلهای عابر پیاده را دارند^{۵۸}. جای خشنودی دارد که شورای شهر تهران ۳ مصوبه مهم را گذرانده است. سند ارتقاء جایگاه و امنیت زنان در شهر را در تاریخ ۱۴۰۰ مصوب نمودند^{۵۹}. همچنین این شورا الزام شهرداری تهران به ایمن سازی عبور شهروندان از پل‌های عابر پیاده سطح شهر تهران را نیز تصویب نموده است^{۶۰} و دستورالعمل اجرایی برنامه شناسایی و ساماندهی فضاهای بی‌دفاع شهری^{۶۱} نیز تصویب شده است. در عین حال گرچه مصوباتی که شکافهای جنسیتی را کاهش می‌دهد لازم و ضروری است، شورای شهر باید بر شهرداری تهران و سازمانهای تابعه نظارت کافی برای اجرا این مصوبات داشته باشد و خواهان ارائه گزارش سالانه از نحوه اجرا و مشکلات اجرای آن باشد.

۳.۱. عدالت در دسترسی به زیرساخت‌ها و توسعه متوازن همه مناطق و محلات

توجه به عدالت در توزیع منابع و توجه به مناطق و محلات کمتر توسعه یافته

عدالت در دسترسی به زیرساخت‌های باکیفیت و پایدار برای رفاه شهروندان، یک نیاز اساسی برای توسعه اقتصادی است. زیرساخت‌ها شامل انرژی، آب و بهداشت، حمل‌ونقل، دیجیتال، پارک‌های عمومی، امکانات ورزشی، زمین‌های بازی برای کودکان، تئاتر، مهدکودک، مراکز تفریحی و غیره است. شواهد نشان می‌دهد که امکانات ناکافی حمل و نقل، از جمله فراوانی، دامن و ایمنی آن، مشارکت زنان در بازار کار را بیش از مردان کاهش می‌دهد. طراحان شهری اغلب متناسب با نیازهای یک فرد شاغل به طرح و برنامه شهری می‌پردازند، بدون اینکه نیازهای مختلف مردان و زنان که مسوولیت‌های متفاوتی از جمله کار، خانواده و غیره به عهده دارند، در نظر بگیرند^{۵۶}.

عدالت در دسترسی به زیرساخت‌ها نیز به معنای عدالت جنسیتی است و توسعه متوازن همه مناطق و محله‌ها باید شامل تعادل جنسیتی در دسترسی به منابع نیز باشد. دسترسی به زیرساخت‌ها از نظر جنسیتی خنثی نیست:

۵۶. OECD Environment Directorate, ۲۰۱۹, Sustainable Connectivity: Closing the Gender Gap in Infrastructure. Policy

Perspectives. OECD ENVIRONMENT POLICY PAPER NO. ۱۵, April ۲۰۱۹.

<https://www.oecd.org/gov/sustainable-connectivity-closing-the-gender-gap-in-infrastructure-env-working-paper15-.pdf>

۵۷. #من_هم_روی_پل_آزار_دیدم

۵۸. <https://www.karzar.net/pol>

۵۹. <https://hamamoun.org/fa/library/women-safety>

۶۰. https://hamamoun.org/media/documents/الزام_شهرداری_تهران_به_ایمن_سازی_عبور_شهروندان_از_پل_های_عابر_پیاده_سطح_شهر_تهران.pdf

۶۱. <https://hamamoun.org/fa/library/public-space>

مثال از شهر بروکسل بلژیک

پروژه «زنان در پارک» با هدف ارزیابی همه جانبه روشی است که شهر بروکسل به نگهداری و توسعه فضاهای سبز می پردازد، تا استفاده برابر زنان و مردان را تضمین کند. احتمالاً مطالعه چنین ابتکاراتی از کشورهای دیگر می تواند به ارتقا وضعیت شهری مناسب تر برای زنان و مردان فراهم نماید.

منبع: OECD, Committee of Senior Budget Officials, ۲۰۲۱,

Gender and Capital Budgeting

ثانیاً، عموماً دیده میشود بودجه زیرساخت‌هایی را که برای شهروندان مرد مهم است، مانند بزرگراه‌ها و زمین‌های ورزشی فوتبال، در اولویت قرار می‌گیرد، اغلب می‌بینیم که پول کمتری برای زیرساخت‌های اجتماعی خرج می‌شود که به زنان کمک می‌کند شغل را با مسئولیت‌های مراقبت از کودکان و اعضای خانواده‌های نیازمند ترکیب کنند، مانند مهد کودک، یا مراکز تفریحی برای افراد دارای معلولیت، یا برای افراد مسن. حتی پول و فضای کمتری در شهر برای ورزش یا تفریح زنان در دسترس است، مانند پارک‌های امنی که زنان در آن راحت می‌توانند بدون آزار و اذیت ورزش کنند یا بدوند. یکی از گام‌های شورای شهر و شهرداری تهران ایجاد ۱۸ مرکز شهربانو در تهران^{۶۲} می‌باشد. در عین حال لازم است شورای شهر و شهرداری سفارش تحقیق در خصوص وضعیت این مراکز و میزان رضایت زنان از این مراکز جهت بهبود و توسعه آن پردازد. بخشی از چنین تحقیقی می‌تواند این باشد که چند درصد زنان تهران از وجود این مراکز آگاه بوده و از آن استفاده می‌کنند. ضمن تقدیر از شهرداری برای چنین گام مثبتی باید شهرداری با برنامه‌هایی شکاف جنسیتی را بیش از پیش در تهران کاهش دهد که در مناطق محروم تهران نیز، زنان دسترسی عادلانه‌ای به امکانات شهرداری داشته باشند. گرچه ممکن است بسیاری از زنان از چنین مراکزی استقبال کنند، در عین حال پارک‌های عمومی نیز باید بگونه‌ای طراحی و نگهداری شود که زنان و مردان بطور مساوی بتوانند از آن استفاده کنند بدون اینکه نگران امنیت شخصی بهنگام حضور در پارک‌ها باشند.

۶۲. <https://www.isna.ir/news/مرکز-شهربانو-در-تهران>، ۱۸-راه-اندازی-۱۸-مرکز-شهربانو-در-تهران، ۹۶۰۱۲۶۱۰۵۶۳

دو مثال از تحلیل بودجه جنسیتی در ورزش:

نمونه های زیادی از تحلیل بودجه جنسیتی فعالیت های ورزشی وجود دارد. اکثراً نتیجه می گیرند که بودجه ورزش عمدتاً به نفع پسران و مردان است. در اینجا به دو نمونه، یکی از بوسنی و هرزگوین و دیگری از آلمان اشاره می کنیم:

در بوسنی و هرزگوین، تجزیه و تحلیل بودجه جنسیتی انجام شده در ورزش در سال ۲۰۱۸ نشان داد که زنان در تصمیم گیری ها و توزیع نابرابر بودجه عمومی حضور دارند. باشگاه های ورزشی زنان کمتر از ۱۰ درصد از کل بودجه باشگاه های ورزشی را دریافت کردند و تنها ۱۲ درصد از اعضای کمیته ملی المپیک و هیئت های حاکمه فدراسیون های ورزشی را نمایندگی کردند. بودجه بندی جنسیتی با هدف گذاری به نفع دختران و زنان باید به این توزیع ناعادلانه رسیدگی کند.

عدالت جنسیتی در دسترسی به زیرساخت ها به این معنی است که نیازها و منافع شهروندان زن به اندازه شهروندان مرد در تخصیص بودجه مورد توجه قرار گرفته و مورد توجه قرار می گیرد. بنابراین، مشورت با زنان و گروه های زنان در محله ها در مورد نیازهای خاص آنها در مورد پروژه های زیربنایی که حامی نیازها، نقش ها و فعالیت های زنان است، به عنوان اولین گام برای تهیه بودجه ای با اولویت عدالت جنسیتی برای این اولویت سیاستی مهم است.

۳.۲. کاهش و رفع آلودگی هوا و آلودگی های محیط زیستی

بر اساس گزارش سازمان همکاری اقتصادی و توسعه (OECD)، شهرها ۷۰ درصد از کل انتشار کربن جهانی را تشکیل می دهند. «آلودگی ناشی از حمل و نقل، ساختمان ها و تولید برق (از جمله اجاق های آشپزی) نیز یک خطر بزرگ برای سلامتی است که عامل بیش از ۷ میلیون مرگ در سال است (سازمان بهداشت جهانی، ۲۰۱۸)»^{۶۳}.

آلودگی هوا خطر مشکلات جدی سلامتی از جمله بیماری های قلبی یا قلبی عروقی، سکته مغزی، سرطان ریه و آسیب به سیستم ایمنی، عصبی، تولید مثل و تنفسی را افزایش می دهد. این امر منجر به هزینه های قابل توجهی برای سیستم های بهداشت عمومی می شود. آلودگی هوا بر مردان و زنان تأثیر متفاوتی می گذارد. زنان باردار و کودکان

۶۳. OECD Environment Directorate, ۲۰۱۹, Sustainable Connectivity: Closing the Gender Gap in Infrastructure. Policy Perspectives. OECD ENVIRONMENT POLICY PAPER NO. ۱۵, April ۲۰۱۹. <https://www.oecd.org/gov/sustainable-connectivity-closing-the-gender-gap-in-infrastructure-env-working-paper15-.pdf>

شهر برلین آلمان از سال ۲۰۰۲ بودجه بندی متناسب با جنسیت را اعمال می کند. تجزیه و تحلیل جنسیتی نشان داد که در تخصیص بودجه محلی برای ورزش یک جدایی جنسیتی واضح وجود دارد. مردان بیشتر از زنان از هزینه های عمومی در ورزش سود می برند. این به دلیل تسلط فوتبال است که تقریباً منحصراً توسط مردان انجام می شود و عمدتاً در هوای آزاد بازی می شود، در حالی که زنان ورزش های داخل سالن را ترجیح می دهند. زنانی که می خواهند ورزش های «مردانه» انجام دهند، اغلب برای دریافت حمایت باشگاه های ورزشی با مشکلاتی مواجه می شوند. تغییر کلیشه ها در مورد ورزش های «مردانه» و «زنانه» فرآیندی طولانی مدت است که در کوتاه مدت توسط دولت محلی قابل تغییر نیست. با این وجود، در آلمان، دولت های محلی باید منابع کمیاب را تا حد امکان منصفانه توزیع کنند. اصل ۳ قانون اساسی آلمان آنها را موظف می کند که با زنان و مردان به طور مساوی رفتار کنند و عدالت جنسیتی را به طور فعال ترویج کنند. منطقه لیختنبرگ برلین تصمیم گرفت بودجه عمومی برای ورزش را از نگهداری زمین های فوتبال (باز) به سالن های ورزشی منتقل کند، جایی که ورزش های مختلف داخل سالن می توانند انجام شود و زنان و همچنین گروه های مختلط بیشتری را جذب کنند. این امر شرایط بهتری را برای ورزش های غیرکلیشه ای ایجاد کرد.

خردسال در معرض بیشترین خطر آلودگی شهری هستند. یک مطالعه در ایالات متحده نشان می دهد که آلودگی هوا به اندازه سیگار کشیدن خطر سقط جنین را افزایش می دهد. افزایش ۱۰ ppb (قسمت در میلیارد) متوسط هفتگی دی اکسید نیتروژن با افزایش ۱۶ درصدی احتمال سقط جنین^{۶۴} همبستگی دارد.

نتایج یک مطالعه^{۶۵} در سال ۹۰ نشان می دهد که میان غلظت ذرات معلق محیط و وقوع سقط جنین ارتباط وجود دارد. هرچه غلظت ذرات معلق در محیط هوای استنشاقی زنان باردار بیشتر میشود، سن بارداری کاهش پیدا میکند و به عبارت دیگر، شانس وقوع زایمان زودرس و سقط جنین افزایش می یابد. از سوی دیگر دبیر علمی کنگره بین المللی زنان و مامایی نسبت به افزایش سقط جنین در جنوب کشور در زمان آلودگی هوا هشدار داد و اظهار داشت: براساس گزارشات - هر زمان آلودگی هوا در جنوب کشور بالا می رود شاهد افزایش سقط جنین هستیم^{۶۶}.

با توجه به جامعه تفکیک جنسیتی شده، مردان بیشتر با خودروهای آلوده کننده هوا رانندگی می کنند و اکثر صاحبان شرکت هایی که مسئولیت مشترک آلودگی هوا را بر عهده دارند نیز مردان هستند. هزینه های آلودگی هوا بر عهده جامعه به عنوان یک کل است و در نهایت به بخش مراقبت های بدون حقوق منتقل می شود. مراقبت از کودکان و سایر اعضای خانواده که از تأثیر آلودگی هوا بر سلامتی آنها رنج می

۶۵. مریدی، م.، و ضیایی، س.، و کاظم نژاد، ا. (۱۳۹۰). ارتباط بین ذرات معلق موجود در هوای شهر تهران و سقط خود به خودی سه ماهه اول بارداری. ارمغان دانش، ۱۶ (۴) (پایه پی ۶۴)، ۳۹۰-۳۸۱. <https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=۱۵۸۶۵۲>

۶۶. <https://www.tasnimnews.com/fa/news/۱۳۹۵/۰۹/۳۰/۱۲۷۲۹۶۶> سقط جنین در جنوب کشور به دلیل آلودگی هوا هشدار دهنده است

۶۴. Leiser, C.L. et al (۲۰۱۹), "Acute effects of air pollutants on spontaneous pregnancy loss: a case-crossover study", Fertility and Sterility, February, Volume ۱۱۱, Issue ۲, pp. ۳۴۷-۳۴۱

عمومی سازمان ملل متحد در سال ۲۰۱۲ تایید شد، بعد زیست محیطی را با ابعاد اقتصادی و اجتماعی «اقتصاد سبز» مرتبط می کند (شکل را ببینید). اساساً اقتصاد سبز یک رویکرد اقتصادی با اصولی است که در حوزه های اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی تعبیه شده است. ترویج برابری جنسیتی و شمول اجتماعی بخش مسلم اقتصاد سبز است و به صراحت در چندین پاراگراف از «سند آینده ای که می خواهیم ذکر شده است».

استعدادهای دست نخورده زنان در ایران می تواند به طور قابل توجهی به تحول به سمت اقتصاد سبز کمک کند.

«تحقیقات^{۶۷} ثابت کرده است که زنان به طور کلی نسبت به اتخاذ شیوه های مصرف پایدار، از جمله استفاده از حمل و نقل عمومی، خرید محصولات زیست محیطی و بازیافت، حساس تر و تمایل بیشتری نشان دادند. با این حال، در بیشتر کشورها، زنان در پستهای تصمیم گیری در مورد توسعه زیرساخت ها و برنامه ریزی شهری و سکونتگاهی حضور ندارند. در شهرهایی مانند پاریس، سنگاپور، آمستردام، مادرید که زنان شهردار می باشند، پایداری و فراگیری را در هسته برنامه خود قرار داده اند. آمستردام در حال اجرای یک اقتصاد دایره ای یا به اصطلاح «اقتصاد دونات^{۶۸}» است که توسط اقتصاددان بریتانیایی خانم کیت راورث توسعه یافته است. این مدل توضیح می دهد که چگونه جوامع و مشاغل می توانند

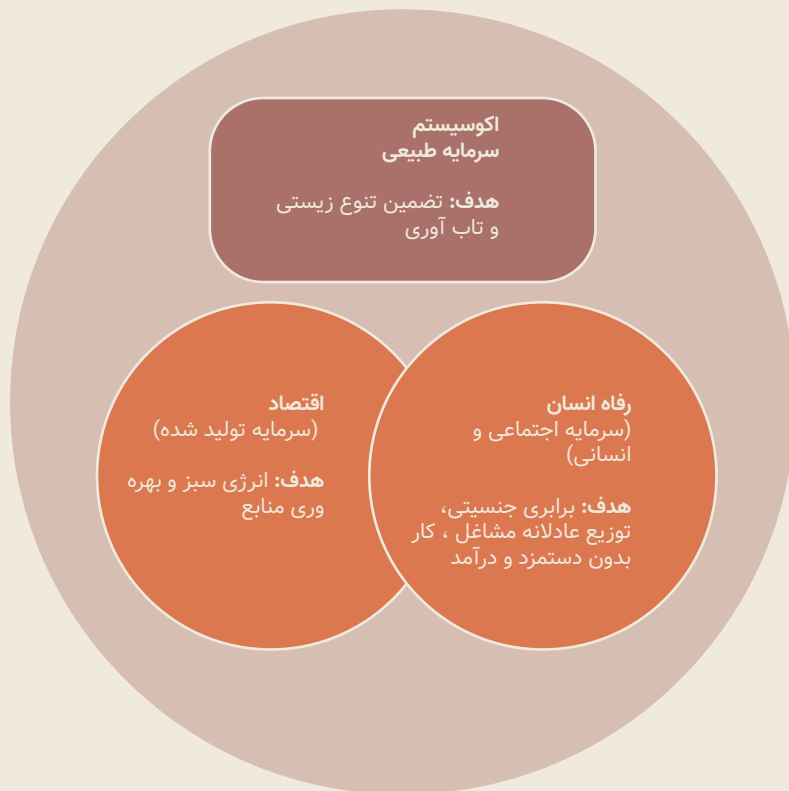
برند، عمدتاً توسط زنانی انجام می شود که این بار عاطفی و جسمی اضافی بدون دستمزد را بر عهده می گیرند، حتی زمانی که خودشان به دلیل آلودگی هوا از مشکلات سلامتی رنج می برند. این امر شکاف ساختاری جنسیتی را در تقسیم کار با حقوق و دستمزد افزایش می دهد و نابرابری های جنسیتی را در جامعه تقویت می کند.

کاهش آلودگی محیط زیست نیز در مورد مدیریت زباله و بازیافت شیشه، کاغذ، پلاستیک و سایر زباله ها به منظور استفاده کارآمدتر از منابع موجود است. زنان نقش کلیدی در زنجیره ارزش مدیریت پسماند ایفا می کنند، زیرا بخش بزرگی از تفکیک زباله از سطح خانواده ها آغاز می شود.

کاهش آلودگی زیست محیطی مستلزم تحول به سمت اقتصاد سبز است که از فضاهای سبز در شهر محافظت می کند، از منابع موجود به روشی کارآمد استفاده می کند، بازیافت زباله و اقتصاد دایره ای را ترویج می کند و با جایگزینی انرژی سبز با انرژی کثیف ردپای کربن را کاهش می دهد. دگرگونی باید به رفاه انسانی همه شهروندان کمک کند و تنها در صورتی امکان پذیر است که همه شهروندان تحت شرایط مساوی در فرآیند تغییر مشارکت داشته باشند. دگرگونی باید به رفاه انسانی همه شهروندان کمک کند و تنها در صورتی امکان پذیر است که همه شهروندان تحت شرایط مساوی در فرآیند تغییر مشارکت داشته باشند.

سند نتیجه ۲۰+Rio «آینده ای که ما می خواهیم» که توسط مجمع

۶۷. OECD Environment Directorate, ۲۰۱۹, Sustainable Connectivity, Ibid.

به توسعه اقتصادی کمک کنند و در عین حال محدودیت‌های کره زمین و جامعه ما را رعایت کنند^{۶۹}. یکی از مزیت‌های مشارکت زنان در اداره زیرساخت‌های شهر، حساسیت بیشتر آنها به مخاطرات زیست‌محیطی است. به عنوان مثال، در شهر کیتاکیوشو، ژاپن، نقش فعال انجمن‌های زنان در دهه ۱۹۷۰، به دلیل نگرانی شدید آنها در مورد خطرات بهداشتی ناشی از ساختار صنعتی شهر، این شهر را در مسیر جدیدی از توسعه پایدار هدایت کرد. حرکت به سمت یک اقتصاد سازگارتر با محیط زیست، همراه با نیاز به بازنگری در ساختار صنعتی شهر به دلیل بحران‌های صنعت فولاد، کیتاکیوشو را به سمت صنایع جدیدی از جمله صنعت مونتاژ و خودرو، انرژی‌های تجدیدپذیر و صنعت بازیافت سوق داد. با توجه به تأثیر متفاوت آلودگی محیطی بر سلامت زنان و بارهای مراقبتی بدون دستمزد، آنها نسبت به خطرات زیست محیطی حساس تر هستند. بهره‌برداری از استعداد‌های زنان و ایجاد شرایط برای مشارکت برابر زنان در اداره زیرساخت‌های شهری یکی از الزامات یک استراتژی موفق برای کاهش آلودگی هوا و آلودگی محیط زیست است.

مشارکت فعال زنان در کاهش آلودگی هوا و آلودگی محیط زیست یک استراتژی کلیدی برای بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی است. شورای شهر باید طی مصوبه ای اطمینان حاصل کند که مشورت با گروه‌ها و سازمان‌های زنان در تدوین پیش نویس بودجه در شهرداری اجباری می‌شود و به توصیه‌های زنان اولویت سیاستگذاری بالایی دهد که باید

۶۸. Doughnut-Economy

۶۹. <https://www.amsterdam.nl/en/policy/sustainability/circular-economy/>

برای سفر به محل کار خود استفاده می‌کنند، در حالی که زنان بیشتر از پیاده‌روها و دوچرخه‌ها برای آوردن کودکان به مدرسه یا سفر به محل کار استفاده می‌کنند. بنابراین این رویکرد برای برف روبی به گونه‌ای تنظیم شد که برابری جنسیتی بیشتری داشته باشد، جایی که گذرگاه‌های عابر پیاده و مسیرهای دوچرخه‌سواری به مدارس اکنون قبل از ترک خانواده‌ها از خانه برف روبی می‌شوند. تغییر رویکرد برف روبی با هزینه‌های اضافی همراه نبود، اما مزایای اقتصادی بیشتری را به همراه داشت زیرا به دلیل شرایط لغزنده، آسیب‌های عابران پیاده کاهش یافت.

کاهش خودرو محوری در شهر چندان سخت نیست. همانطور که در بسیاری از شهرهای اروپا شاهد آن هستیم، افزایش هزینه‌های پارکینگ، افزایش مناطق دارای ممنوعیت پارک و اجرای سختگیرانه با جریمه‌های بالا، خودروها را از شهر خارج می‌کند.

چالش این است: چگونه می‌توان حمل‌ونقل عمومی را به گونه‌ای گسترش داد که مردان و زنان در هر سنی و گوناگونی بتوانند به شیوه‌ای امن و راحت به عبور و مرور درون شهری به پردازند؟

مهمترین مسئله این است که مسئولان مربوطه با رویکردی جنسیتی به مساله حمل و نقل عمومی نگاه کنند. چون اغلب کارشناسان حمل و نقل، قانونگذاران و سیاستگذاران مرد هستند حساسیتی نسبت به مسائل زنان ندارند. به عنوان نمونه برای زنان امنیت رفت و آمد یکی از مهمترین

پیگیری شود. همچنین باید پیش نویس بودجه مبلغ کافی برای تسهیل پوشش هزینه‌های مشارکت فعال زنان وجود داشته باشد. علاوه بر این، راهبرد فرصت‌های برابر باید برای استخدام زنان حرفه‌ای و با استعدادی که می‌توانند در روند تحول شهر مشارکت داشته باشند، در نظر گرفته شود. این نیاز به مدیریت منابع انسانی مبتنی بر تایید^{۷۰} برابری جنسیتی در سطح شهرداری دارد. بودجه شهرداری برای آموزش و ارتقای ظرفیت حرفه‌ای کارکنان باید شامل آموزش جنسیت باشد.

۳.۳ ترافیک، عبور و مرور روان و توسعه شبکه حمل و نقل عمومی

توجه به پیاده‌مداری و کاهش خودرو محوری در توزیع منابع

روشهای مختلفی برای پیاده‌مداری و کاهش خودرو وجود دارد. بعضی از این روشها ساده و هزینه شهرداری را افزایش نمی‌دهد. به عنوان نمونه در سوئد در روزهای برفی فصل زمستان برف روبی پیاده‌روها در اولویت قرار گرفت. از نظر تاریخی، جاده‌های اصلی برای خودروها و وسایل نقلیه بزرگ‌تر قبل از پیاده‌روها برای عابران پیاده و مسیرهای دوچرخه در کارلسکوگا در سوئد برف روبی شده‌اند. تجزیه و تحلیل نشان داد که این رویکرد برای برف روبی به نفع مردان است که معمولاً از جاده‌های اصلی

هر پیشنهاد سیاستی را بررسی کنید تا اطمینان حاصل شود که از هرگونه اثرات تبعیض آمیز جنسیتی. gender proof. ۷۰. بالقوه ناشی از آن سیاست اجتناب شده است و برابری جنسیتی ترویج می‌شود.

۱. یک تحلیل جنسیتی جامع از بخش حمل و نقل عمومی که نیازهای رفت و آمدی همه شهروندان، زنان و مردان را با همه تنوع آنها آشکار می کند، باید اولویت ها و سیاست های بودجه ای شهر را در مرحله اولیه چرخه بودجه مشخص کند.

۲. نظارت و ممیزی جنسیتی از شرکت های حمل و نقل عمومی شهرداری باید برنامه اقدام فرصت های برابر مدیریت این شرکت ها را برای ایجاد و گسترش تسهیلات حمل و نقل عمومی دوست دار مردم اطلاع رسانی کند. ممیزی جنسیتی و برنامه اقدام فرصت های برابر برای مدیریت ترافیک در مرحله اجرای چرخه بودجه مهم است.

رویکرد اول نگاه به مصرف کنندگان دارد و بر بهبود ارائه خدمات به شهروندان متمرکز است. رویکرد دوم در مورد تحول داخلی شرکت های حمل و نقل عمومی برای دستیابی به یک ارائه خدمات مردم مدارانه است. هر دو استراتژی به هم مرتبط هستند و یکدیگر را تقویت می کنند. در زیر با دو نمونه از شهرهای مختلف توضیح داده خواهد شد.

یک تحلیل جامع جنسیتی باید بر اساس داده های تجربی و مشاوره های فراگیر زنان و مردان در هر سنی و تنوع و گوناگونی های آنها (درآمد، تحصیلات، اشتغال، ناتوانی و غیره) انجام شود. تجزیه و تحلیل جنسیتی باید اطلاعاتی در مورد انواع وسایل حمل و نقلی که زنان و مردان استفاده می کنند، فواصل (از به بعد)، دفعات (روزانه، هفتگی، سفرهای تصادفی)،

مسائلی است که در تصمیم استفاده از نوع وسیله نقلیه تاثیر بسزایی دارد. همانگونه که شیرین احمدنیا مدیرکل پیشگیری از آسیب های اجتماعی سازمان بهزیستی ایران معتقد است وسایل حمل و نقل ناایمن می تواند منجر به تغییر شیوه تردد یا کاهش سفرهای درون شهری زنان شود و ممکن است آنان را از دستیابی به فرصت های آموزشی و شغلی باز دارد که موجب کاهش درآمد خانوارها می شود. به باور وی نورپردازی خیابان ها وقتی زنان از اتوبوس پیاده می شوند، اهمیت بسزایی دارد که نیازمند اتخاذ سیاست های زیرساختی تأمین امنیت است. احمد نیا لزوم تغییرات فرهنگی، نگرشی و رفتاری را نیز ضروری می داند. عدم توجه به نیازهای ویژه های زنان مسن، معلول، زنان دارای فرزندان کوچک یا زنان باردار و نظایر آن منتهی به حذف یا طرد زنان دارای این شرایط شده که نوعی بی عدالتی اجتماعی و قرار دادن زنان در حاشیه است.^{۷۱}

از زمان همه گیری نیز مساله بهداشت عمومی نحوه جابجایی مسافر را تحت تاثیر قرار داده است. طبق گفته مدیرعامل شرکت واحد اتوبوسرانی تهران، این شرکت روزانه ۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار مسافر جابجا می کند، در حالیکه قبل از شیوع همه گیری کرونا یک میلیون و ۷۰۰ هزار مسافر وجود داشت.^{۷۲}

با دو رویکرد می شود به مساله جنسیت و حمل و نقل عمومی توجه نمود:

۷۱. <https://www.isna.ir/news/۹۶۰۳۱۲۰۶۹۸۵/عدم-امنیت-زنان-در-حمل-ونقل-شهری-و-راهکارهای-رفع-آن>

۷۲. <https://www.irna.ir/news/۸۴۱۳۲۴۵۸/کاهش-بیش-از-یک-میلیون-مسافر-اتوبوسرانی-پایتخت>

می‌کردند. بائر به یاد می‌آورد: «زنان الگوی حرکتی بسیار متنوع تری داشتند. او می‌نویسد: «بچه‌هایم را صبح‌ها پیش دکتر می‌برم، سپس قبل از رفتن به سر کار آنها را به مدرسه می‌برم. بعداً به مادرم کمک می‌کنم مواد غذایی بخرد و بچه‌هایم را با مترو به خانه می‌آورم».

زنان بیشتر از مردان از پیاده روی و از وسایل حمل‌ونقل عمومی استفاده می‌کردند. آنها همچنین احتمال بیشتری داشتند که زمان خود را بین تعهدات کاری و خانوادگی مانند مراقبت از کودکان و والدین مسن تقسیم کنند. با درک این موضوع، برنامه ریزان شهری طرحی را برای بهبود عبور و مرور عابران پیاده و دسترسی به حمل و نقل عمومی تهیه کردند.

روشنایی اضافی برای ایمن تر کردن پیاده روی در شب برای زنان اضافه شد. پیاده روها تعریض شدند تا عابران پیاده بتوانند در خیابان‌های باریک حرکت کنند. و یک پلکان عظیم با یک سطح شیب‌دار از وسط در نزدیکی یک تقاطع اصلی نصب شد تا عبور افراد با کالسکه و افرادی که از واکر یا ویلچر استفاده می‌کنند آسانتر کند.

این مثال نشان می‌دهد که مدیریت ترافیک و حمل و نقل عمومی دارای ابعاد جنسیتی واضح است.^{۷۴} بخش حمل و نقل همچنان حوزه ای است که هنوز در اکثر کشورها تحت سلطه مردان قرار دارد و در مورد نیازهای حمل و نقل زنان هنوز چیزهای زیادی وجود ندارد. خطوط حمل‌ونقل عمومی و برنامه‌های زمانی به ندرت با وظایف چندگانه زنان، به ویژه

دلایل عبور و مرور شهری (کار، خرید، مدرسه، مرکز پزشکی، اوقات فراغت در پارک‌ها، ملاقات با خانواده/دوستان و غیره)، دلایل عدم استفاده از حمل و نقل عمومی (قیمت، زمان بندی، ایمنی، مسئولیت‌های مراقبت، کد لباس در حوزه عمومی و غیره) را ارائه دهد.

یافته‌های چنین تحلیل جنسیتی جامع برای طراحی یک برنامه حمل و نقل عمومی فراگیر که نیازهای آمد و شد همه شهروندان را در نظر می‌گیرد بسیار مفید است. این اولین قدم ضروری برای طراحی یک سیاست و برنامه بودجه پاسخگوی جنسیتی است.

مثال:

در سال ۱۹۹۹، مقامات در وین، اتریش، از ساکنان منطقه نهم شهر پرسیدند که چقدر و چرا از وسایل حمل و نقل عمومی استفاده می‌کنند. اورسولا بائر، یکی از مدیران شهری که وظیفه انجام این نظرسنجی را بر عهده داشت، می‌گوید: «بیشتر مردان پرسشنامه را در کمتر از پنج دقیقه پر کردند. اما زنان نتوانستند دست از نوشتن بردارند».^{۷۳}

اکثر مردان گزارش کردند که دو بار در روز از ماشین یا وسایل حمل و نقل عمومی استفاده می‌کنند - برای رفتن به محل کار صبح و بازگشت به خانه در شب. از سوی دیگر، زنان از شبکه پیاده‌روها، مسیرهای اتوبوس، خطوط مترو و ترامواهای شهر بیشتر و به دلایل بی‌شماری استفاده

۷۳. Foran, C., ۲۰۱۳, How to Design a City for Women; A fascinating experiment in «gender mainstreaming.» In: Bloomberg CityLab, September ۲۰۱۳, ۱۶. <https://www.bloomberg.com/news/articles/۱۶-۰۹-۲۰۱۳/how-to-design-a-city-for-women>

حضور دارند.

ممیزی جنسیتی اولین گام برای تدوین برنامه عمل فرصت های برابر در یک شرکت است. برای بخش حمل و نقل عمومی یک برنامه عمل فرصت های برابر مشتمل بر زدودن کلیشه ها، افزایش تعداد زنان در مشاغل رانندگی و در سطوح تصمیم گیری، و افزایش سلامت و ایمنی در بخش حمل و نقل و ایجاد حمل و نقل عمومی مورد نیاز است تا بخش حمل و نقل برای همه شهروندان جذاب تر است.

شرکت حمل و نقل شهری تفلیس^{۷۵} (گرجستان) یک برنامه اقدام فرصت های برابر را تدوین کرده است که شامل آموزش ۲۵ زن تا شغل رانندگان اتوبوس را عهده دار شوند. در ابتدا، به دلیل کلیشه های سنتی، جذب زنان برای آموزش به اشتغال به کار رانندگی اتوبوس دشوار بود. یکی از زنان راننده اتوبوس از شنیدن این خبر به یاد می آورد: «دوستم آگهی استخدام زنان راننده اتوبوس را دید... اول اینکه حتی این خبر را جدی نگرفتم. فکر کردم اون یک جوکه. می دانستم که پیدا کردن شغل رانندگی حتی برای مردان سخت است و برای زنان؟ نمی توانستم تصور کنم که چنین امکانی وجود داشته باشد!» پس از گرفتن گواهینامه رانندگی اتوبوس و رانندگی با اتوبوس، «قسم می خورم که به عنوان یک راننده اتوبوس بسیار راضی هستم. انتظار نداشتم از کار کردن به عنوان راننده اتوبوس آنقدر خوشحال باشم. در مسیر من، ۸۵۲، مردم

زنانی که شغل را با مسئولیت های خانوادگی ترکیب می کنند، هماهنگی کامل دارند. ایمنی در حمل و نقل عمومی یک مشکل برای مسافران زن است، به ویژه زمانی که آنها باید در ساعات تاریک بعد از شیفت شب در محل کار خود سفر کنند، که اغلب در بخش بهداشت و درمان وجود دارد.

فرهنگ درون شرکتی شرکت های حمل و نقل عمومی تا حد زیادی ظرفیت آن ها را برای پاسخگویی به برنامه های زمانی تنوع شهروندان زن و مرد، مقابله با ایمنی، داشتن مهارت های ارتباطی مورد نیاز برای جلوگیری از تهاجم و غیره تعیین می کند.

نظارت و ممیزی جنسیتی یک فرآیند ارزیابی است که توسط آن این فرهنگ درون شرکتی آشکار و تحلیل می شود. سوگیری های جنسیتی اصلی سازمان، تعهد جنسیتی در سطح عالی سازمان، تفکیک جنسیتی در سطوح مختلف سازمان، حساسیت جنسیتی مدیریت منابع انسانی (استخدام مبتنی بر جنسیت، فرصت های برابر، دستمزد برابر، رویه های شکایت توجه می کند. و غیره)، سلامت و ایمنی کارمندان زن و مرد، ادراکات و الگوهای رفتاری نسبت به مسائل جنسیتی را شناسایی می کند.

نیروی کار در بخش های حمل و نقل عمومی عمدتاً بر اساس جنسیت تفکیک شده است. اکثر راننده های اتوبوس ها، متروها و قطارها مرد هستند، در حالی که زنان اکثراً در مشاغل کم درآمد اداری مشغولند. زنان در سطوح تصمیم گیری در اکثر شرکت های حمل و نقل عمومی کمتر

۷۵. European Bank of Reconstruction & Development (EBRD), ۲۰۱۹, EQUAL OPPORTUNITIES THE RIGHT WAY FORWARD; Women in Transport in Georgia; The Experience of Tbilisi Municipal Transport Company. https://oqconsulting.eu/wp-content/uploads/۰۶/۲۰۲۱/TTC-Booklet۱۴/۱۱-۷۳_small.pdf

۷۶. برای مثالهای بیشتر به منبع زیر مراجعه کنید: Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), ۲۰۲۱, Gender and Capital Budgeting, Committee of Senior Budget Officials <https://www.oecd.org/gov/budgeting/gender-and-capital-budgeting.pdf>

در اولویت قرار می دهند!!!» اگرچه زنان راننده اتوبوس تازه منصوب شده تنها ۵ درصد از کل رانندگان اتوبوس را تشکیل می دهند، اما تأثیر آنها در شهر تفلیس بسیار زیاد است، به ویژه در شکستن کلیشه ها در مورد زنان و تبدیل شدن به الگو برای دختران جوان در گرجستان.

در ایران نیز، زنانی هستند که با وجود مشکلات بسیار شغل رانندگی اتوبوس درون شهری را انتخاب کرده اند. مسافران شهرزاد بیگ زاده، راننده اتوبوس خط واحد سیرجان، از داشتن راننده ای زن احساس خرسندی کرده اند؛ در این راستا يك مسافر خانم گفت: «ما افتخار میکنیم که راننده امروز خط واحد ما از جنس خودمان است؛ کار که زن و مردی ندارد و این خانم جسارت رانندگی اش هم خوب است^{۷۶}». از سوی دیگر خود این زنان راننده نیز از شغل خود احساس رضایت میکنند، فاطمه صفری، اولین راننده زن اتوبوسرانی شهر شیراز، گفت: «خدمت رسانی به مردم و نشان دادن اینکه بانوان هم می توانند در همه عرصه های جامعه پیشرفت کنند مهمترین هدفی است که این شغل را برگزیدم». هانیه شفيعی، راننده دیگری نیز می گوید که با کمک کردن به دیگران سعی میکند لبخندی رضایت بر لبشان بنشانند: «مسافران ناتوان و ویلچرنشین را خودم سوار و پیاده می کنم و معتقدم وظیفه ام احترام به مسافر است.» اما روی دیگر این شغل، سرشار از تبعیضاتی برخاسته از جنسیت است. رانندگان زن خط واحد شیراز بارها اشاره کرده اند که رفتارها و سخنانی ناروا از سمت مسافران و دیگر افراد دیده و شنیده اند^{۷۷}. از سوی دیگر

نسبت به من بسیار گرم هستند. آنها کارهای زیادی برای راضی کردن من انجام می دهند. نه تنها به من آب می دهند، بلکه اغلب غذا نیز به من پیشنهاد می کنند... اوه، مسافران من... من آنها را خیلی دوست دارم! من دقیقاً می دانم که هر کدام از آنها کجا سوار اتوبوس می شوند.» همه زنان راننده اتوبوس از شغل خود لذت می برند و همه از حمایت کامل خانواده شان، به ویژه فرزندان شان برخوردار بودند. آنها با افتخار میگویند که «مادر ما یک راننده حرفه ای شده است و در اتوبوس کار می کند!» (بیوه، ۴۴ ساله، ۳ فرزند). ارتباط آنها در اتوبوس عالی است که باعث کاهش پرخاشگری در بین مسافران می شود. آنها عمیقاً از مسئولیت خود در قبال مسافران آگاه هستند. «این اولین بار در زندگی من است که کار دارم. من شاغل هستم و این باعث خوشحالی من است! فهمیدم که آدم بسیار مسئولیت پذیری هستم. من شغل بسیار مسئولیت پذیری دارم و به لطف این متوجه شدم که با این شغل بسیار مسئولانه برخورد می کنم» (زن متاهل، ۲۵ ساله، ۲ فرزند). آنها با احتیاط رانندگی می کنند و اتوبوس خود را بدون ریسک در وضعیت خوبی نگه می دارند. چندین مصاحبه با زنان راننده اتوبوس نشان داد که پرخاشگری در سایر جاده ها نیز کاهش یافته است: «وقتی ترافیک وجود دارد، رانندگان خودروهای شخصی معمولاً صبر خود را از دست می دهند و با رانندگان اتوبوس عصبانی می شوند. اگر در ترافیک اولویت نداشته باشند، پنجره خود را باز می کنند تا فحش دهند. و وقتی می بینند راننده اتوبوس زن است بلافاصله می ایستند و اتوبوس را

وقت، امد-و-انگزه-دستاب، به-هدف

اشاره کردند و از مردم خواستند که این کمبود را در کمک های مردمی جبران کنند. اما نوار بهداشتی و پریود تنها دغدغه زنان در شرایط بحرانی نیست، به گفته مددکاران و داوطلبان زن، در زلزله آذربایجان زنان التماس می کردند که تعداد بیشتری کاندوم دریافت کنند، حتی به جای لباس و خوراک. زیرا که خشونت، سوءاستفاده جنسی و تجاوز در شرایط بحرانی و به ویژه نسبت به زنان و دختران افزایش می یابد.

در عین حال یکی دیگر از تلاشهای فعالان زنان اهمیت حضور زنان در سیاستگذاری های مربوط به دوره بحران و حوادث طبیعی می باشد. همچنان که سیاوشی طی توییتی بیان نمود: « با تلاش های مشاور امور زنان وزارت کشور، حضور مدیرکل و مشاور امور زنان استاندار در ستاد بحران استانی الزامی شده است. یکی از دستاوردهای مهم این حضور، اهدای ست بهداشتی هلال احمر به سیل زدگان و تابو شکنی در بحث لزوم تهیه و توزیع اقلام بهداشتی زنان، کودکان و خانواده است^{۸۵}». فرهنگ و ساختار مردسالارانه در جامعه ایران مانع از حضور زنان در شرایط بحرانی بعنوان تصمیم گیر و کمک کننده می شود. در حالی که زنان احساس راحتی بیشتری با همجنسان خود می کنند و احساس امنیت بیشتری برای طرح مسائل خود دارند. سارا لقمانی، مددکار و نویسنده کتاب خواندنی «زنان در شرایط بحرانی» درباره تجربه خود از زلزله بم می گوید: «تو چرا رفته بودی بم؟»، «بم الان جای زن ها نیست»، ... «این جمله ها را بسیاری در زمان زلزله بم می گفتند. آنچه آن روزها بیشتر از همه ذهن

و با شورت و تیغ واسه آقایون مقایسه می کنید؟! یعنی شعور ندارید بفهمید چقد واسه یه زن لازمه و در صورت نبودن وسایل بهداشتی، خطر عفونت وجود دارد؟! ^{۸۲}» امدادگران و فعالان زنان به فقدان نوار بهداشتی در کمکهای دولتی اشاره کردند و از مردم خواستند که این کمبود را در کمکهای مردمی جبران کنند. این تلاشها منجر به این شد طیبیه سیاوشی نماینده مجلس نیز طی توییتی خبر «اهدای ست بهداشتی هلال احمر به سیل زدگان و تابوشکنی در بحث لزوم تهیه و توزیع اقلام بهداشت زنان، کودکان و خانواده ^{۸۳}» اعلام کند.

خطر دیگری که در شرایط بحران های طبیعی مانند زلزله زنان را تحت تاثیر قرار میدهد مساله خشونت و سوء استفاده جنسی از زنان است. لذا بنا به مشاهدات مددکاران و داوطلبان زن در زلزله آذربایجان بسیاری از زنان زلزله دیده درخواست دریافت کاندوم داشتند. همین مساله نیز البته واکنشهای متفاوتی را در تویتر ایجاد کرد. در یک نظرسنجی کوچک که ۳۱ نفر شرکت کرده بودند در پاسخ به سوال آیا شما ارسال کاندوم به مناطق زلزله زده در شرایط فعلی الزامی می دانید؟ موافقین و مخالفین نسبتاً برابر بودند. ۴۸.۴٪ پاسخ بلی داند و ۵۱.۶٪ پاسخ منفی دادند ^{۸۴}. گرچه چنین نظرسنجی معتبر نیست اما به اندازه کافی گویای نظرات متفاوت می باشد.

امدادگران و فعالان زنان به فقدان نوار بهداشتی در کمک های دولتی

۸۴. <https://twitter.com/Officialbahram/status/1114302254608191489>

۸۵. <https://twitter.com/TayebSiavash/status/1110623372931710976>

۸۱. <https://twitter.com/65tahaddadi/status/1000791039546978320>

۸۲. https://twitter.com/110_nim/status/930105183740108800

۸۳. <https://twitter.com/TayebSiavash/status/1110623372931710976>

کشور منتشر شده است.^{۸۷} لازم به ذکر است که طبق پژوهش ملی در ۲۸ استان کشور خشونت خانگی ۶۶ درصدی پیش از کرونا گزارش شده است.^{۸۸}

هنگام انطباق سرمایه گذاری با تغییرات و خطرات مرتبط با آب و هوا، تأثیرات جنسیتی نیز باید در نظر گرفته شود. پس از طوفان کاترینا در آمریکا در سال ۲۰۰۵، ۸۳ درصد از مادران سرپرست خانوار کم درآمد آواره شده نتوانستند به خانه های خود بازگردند (ویلیامز و همکاران، ۲۰۰۵). و در موج گرمای سال ۲۰۰۳ در فرانسه، ۷۰ درصد از ۱۵۰۰۰ مرگ و میر مربوط به زنان بود (فولیت و دیگران، ۲۰۰۶). عواملی مانند سرمایه گذاری انعطاف پذیر و پایدار که جنبه های اجتماعی، حاکمیتی و زیست محیطی را در تمام مراحل دارایی یکپارچه می کند، می تواند به تمرکز بر اثرات جنسیتی کمک کند. این نشان می دهد که با ادغام دیدگاه های جنسیتی در هنگام پرداختن به این چالش ها، می توان به نتایج بهتری دست یافت.

اتحادیه بین المللی حفاظت از طبیعت (IUCN) روشی را برای تعریف برنامه های اقدام جنسیتی تغییر اقلیم (ccGAP) ایجاد کرد. از سال ۲۰۱۰، بیش از ۲۵ مقام محلی، دولت های ملی و نهادهای منطقه ای از این روش برای تعریف ccGAP خود استفاده کرده اند. روش مشارکتی و چندجانبه، زنان و مردان را درگیر می کند تا تاب آوری و انعطاف پذیری

مرا به خود مشغول کرد ناامنی و پادگانی شدن آن شهر بود. نسبت میان مردانه شدن شهر با ناامنی چه بود؟ به وضوح متوجه می شدی هیچ نهادهای به ضرورت حضور امدادگران زن اهمیت نمی دهد. از دید همه، کارها مردانه بود، سخت و خطرناک. خیلی از نقاط شهر خالی از زن شده بود. زنان بمی با دیدن مددکاران زن از چادرها بیرون می آمدند و با آنها گفت و گو می کردند. به خوبی می شد حس کرد هرجا که امدادگران زن با روحیه و پرتوان حضور دارند، تنش میان افراد محلی و غیر محلی کمتر می شود. زن های داغدار و بهت زده از لاک خود بیرون می آمدند و کودکان غم زده با حضور زنان، امیدی در چشمانشان راه می یافت.^{۸۶}»

همه گیری کرونا نیز آثار متفاوتی از منظر جنسیت دارد. نتایج یک تحقیق نشان می دهد که در دوران پاندمی کرونا در پنج شهر بزرگ ایران، ۷۷ درصد زنان حداقل یکی از انواع خشونت را تجربه کرده اند. بیشترین میزان خشونت مربوط به خشونت روانی بوده است. این پژوهش نشان می دهد که خشونت در زنان جوان تر، کم سواد تر و با حمایت اجتماعی ضعیف تر بیشتر از سایر زنان بوده است. بر این اساس تجربه خشونت در زنان با وضعیت اقتصادی ضعیف تقریباً چهار برابر بیشتر از زنان دارای وضعیت اقتصادی خوب بوده است. نتایج این تحقیق با عنوان «بررسی خشونت خانگی و عوامل مرتبط با آن طی پاندمی کووید-۱۹ در زنان مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی در ایران» در پایگاه نتایج پژوهش های سلامت

۸۸. حسن پورازغدی، س.، و سیمیر، م.، و کرمانی، م. (۱۳۹۰). خشونت خانگی علیه زنان: مروری بر نظریه ها، میزان شیوع و عوامل موثر بر آن (مقاله موردی). نشریه دانشکده پرستاری و مامایی (Advances in Nursing and Midwifery)، ۲۱ (۷۳)، ۵۲-۴۴. <https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=۱۹۱۲۱۷>

جامعه/نگاهی-به-شرایط-ویژه-زنان-به-هنگام-وقوع-بلاای-طبیعی/ <https://old.iranintl.com/>
یک-تحقیق-۷۷-درصد-زنان-در-ایران-در-دوران-پاندمی-مورد-خشونت-قرار- <https://www.dw.com/fa-ir/>
-۵۵۹۶۲۰۰۶۴/a۵۹۶۲۰۰۶۴-گرفته‌اند

در سال ۲۰۱۳، دولت بنگلادش برنامه اقدام تغییر اقلیم و جنسیت (CCGAP) را تدوین کرد. هدف اجرای اقدامات اقلیمی بود که به طور خاص به نفع زنان و دختران خواهد بود و مسیری را برای اقدامات اقلیمی پاسخگوی جنسیتی ایجاد می کند. استراتژی و برنامه اقدام ۲۰۰۹ تغییرات آب و هوایی بنگلادش (BCCSAP) دارای ۴ رکن کلیدی است:

۱. امنیت غذایی، حمایت اجتماعی و سلامت

۲. مدیریت جامع بلایا

۳. زیرساخت و

۴. کاهش و توسعه کم کربن

Source: IUCN, gender-responsive climate action

را افزایش دهند. ابزار بسیار مفیدی برای بودجه بندی جنسیتی در حوزه ایمنی و تاب آوری شهر در برابر زلزله و حوادث غیر مترقبه است.

اقتصاد خانگی پایدار نشان داد که انعطاف پذیرترین بخش اقتصاد و شوک شکن بحران اقتصادی است. در طول قرنطینه های COVID-۱۹، بخش بزرگی از اقتصاد، از جمله سیستم آموزشی، و بخش بزرگی از سیستم مراقبت های بهداشتی را جذب کرد^{۸۹}. هنوز این بخش از اقتصاد بزرگترین نقطه کور در مدل اقتصادی مورد استفاده اکثر کشورهاست. این واحد به عنوان واحد مصرف طبقه بندی می شود و تمام کارهای بدون دستمزد لازم که ۷۰ درصد آن توسط زنان برای امور روزمره و تولید مثل نسلی انجام می شود تا جامعه به حرکتش ادامه دهد، در نظام های مالی و حسابداری اقتصادی، آمارهای اقتصادی و سیاست های اقتصادی به کلی نادیده گرفته شده است.

بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی باید حجم و تأثیر کار بدون مزد زنان و مردان را بر اقتصاد و واکنش به بلایا محاسبه کند. سرمایه گذاری در اقتصاد مبتنی بر خانه برای مبارزه با خشونت علیه زنان، کاهش بار کاری بدون دستمزد زنان، و تسهیل ترکیب کار با مسئولیت های خانوادگی، اقتصاد خانه محور را در برابر حوادث پیش بینی نشده آینده مانند همه گیری ها یا سایر رویدادهای پیش بینی نشده مقاوم تر می کند.

۸۹. Van Osch, T., ۲۰۲۰, The gender Impact of COVID۱۹-; how to move an economy that cares for people and the planet. Medium, ۲۵ March, ۲۰۲۰. <https://thera-vanosch.medium.com/the-gender-impact-of-covid-۱۹-۹۹b۸۲۰۸۱۷۴ae>

شوند. علاوه بر این، آنها در فهرست میراث جهانی یونسکو ثبت شده اند. با این وجود، در اسفندماه ۱۳۹۷ معاون شهردار تهران، حجت میرزایی، زنگ خطر را به صدا درآورد و اعلام کرد که «در طول سه سال گذشته حدود ۱۱۰ هکتار از باغ‌های پایتخت تهران تخریب شده است».

شرکت‌های ساختمانی چهارده ساله مجاز به ساخت ساختمان‌های برج بودند که سودهای مالی کوتاه‌مدت را برای چند مرد قدرتمند به ارمغان آورد. فقدان زیبایی‌شناسی این ساختمان‌های برج کاملاً در تضاد با زیبایی باغ‌های باستانی است که فدای این بناها شده است. با وجود اعتراض دوستداران محیط زیست، دو سوم باغ‌ها در مدت کوتاهی تخریب شدند. باغ‌هایی که پر از درختان بلند و کهنسال بودند، زمانی ریه‌های شهر بودند. ۱۴۰۰۰ هکتار باغ در چند دهه گذشته به ۹۰۰۰ هکتار کاهش یافته است. اگر شهروندان تهرانی - چه زن و چه مرد - درگیر بودجه‌بندی جنسیتی مشارکتی می‌شدند و می‌توانستند حقوق مشروع خود را برای ادعای شفافیت و پاسخگویی دولت محلی در قبال تصمیم‌هایش اجرا کنند، این اتفاق نمی‌افتاد.

تا سال ۱۳۴۷ تهران طرح جامع شهری نداشت. پس از انقلاب اسلامی ۱۳۵۷، قانون حفظ و گسترش فضای سبز و باغات توسط شورای انقلاب در سال ۵۹ تصویب شد. برای تشویق مردم به درختکاری، در سال ۱۳۸۲، شورای شهر مصوبه ای را گذراند که معروف به قانون برج باغ‌ها شد.

دیجیتالی شدن اقتصاد و تمرکززدایی سریع بسیاری از فرآیندهای تولید در طول قرنطینه COVID-۱۹، از جمله خدمات آنلاین، وظایف اداری، آموزش، تحقیق و آموزش، ابعاد تولیدی اقتصاد مبتنی بر خانه را افزایش داده است. این یک عنصر کلیدی از تحول اجتماعی-اقتصادی به سمت اقتصاد مقاومتری تر با دیدگاه برابری جنسیتی است که به تحقیقات حساس تری نیاز دارد. ابزارهای بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی می‌تواند به طراحی طرح‌های فراگیر جنسیتی برای تحول اجتماعی-اقتصادی انعطاف‌پذیر و چگونگی مشارکت فعال زنان کمک کند.

۳.۵. صیانت و حفاظت از باغ‌ها و توسعه فضای سبز

باغات و فضای سبز تهران در هر دوره خاص حکومتی یکی از دلایل انتخاب تهران به عنوان پایگاه استراتژیک، پایتخت، تفرجگاه و یا بیلاق بوده است. تهران باغ شهری مصفا از زمان حکمرانی دودمان صفویه بوده است. دیر زمانی به دلیل درختان چنار، تهران را چنارستان می‌نامیده‌اند، از جمله کهنسال‌ترین چنار تهران در آستان امامزاده یحیی (ع) می‌باشد^{۹۰}.

باغ‌های باستانی تهران از شاهکارهای هنر و معماری هستند. آنها در فهرست میراث ملی به ثبت رسیده‌اند و طبق قوانین ایران محافظت می‌شوند.

۹۰. تیموری، ب. و شاهواری، م. (آذر ۱۳۹۵). باغات تهران در گذر تاریخ. کنکاش. ش. ۴- <https://shora.tehran.ir/>

پارکهای زنان

بررسی میزان دسترسی زنان تهرانی به پارکها و امکانات ورزشی و بررسی دلایل استفاده و عدم استفاده آنها با تحقیق روی ۱۰ ورزشگاه^{۹۲}

این ورزشگاهها واقع در مناطق مختلف شهر تهران، دولتی و زیر نظر شهرداری بودند. از آنجایی که در حال حاضر در شهر تهران هنوز آمار ابتلا به بیماری کرونا بالاست، اکثر این ورزشگاهها همچنان تعطیل هستند. (طبق آمار حدود ۸۰٪). مابقی ورزشگاهها به مراکز واکسیناسیون اختصاص داده شده (طبق آمار ۲۰٪).

در مصاحبه ای اختصاصی با رئیس ورزش و نوجوانان یکی از شهرستانهای تهران آمار زیر از طرف ایشان ارائه شد: در این شهرستان، ۱۴ مجموعه ورزشی دولتی وجود دارد، که ۲ ورزشگاه مختص فوتبال برای مردان است، ۲ ورزشگاه مختص استخر باز هم برای مردان است و ۱۰ ورزشگاه دیگر برای ورزشهایی مثل؛ والیبال، بسکتبال، رزمی، بدنسازی، تنیس، اسکیت است که از این ۱۰ مجموعه، ۷ مجموعه کاملاً مردانه و مختص مردان است و ۳ مجموعه به صورت مختلط مورد استفاده قرار میگیرد. به گفته ایشان در مراکز مختلط، زنان حق استفاده در شیفت صبح (۸ تا ۲ بعد از ظهر) و مردان در باقی ساعات روز دارند.

طبق این قانون برای حفظ باغهای زیر ۲۰۰۰ متر، مالک مجاز به ساخت در ۳۰ درصد عرصه باغ تا ۹ طبقه می باشد^{۹۱}. اصلاحیه ۲۰/۴/۱۳۸۸ قانون حفظ گسترش و توسعه فضای سبز، وظیفه تشخیص باغ بودن را به شوراهای اسلامی شهر واگذار نمود.

باغها، فضاهای سبز و پارکها ریههای شهر هستند و آلودگی هوا را کاهش میدهند که باعث کاهش بیماریهای تنفسی، عفونتهای چشمی و مراقبتهای بدون مزد زنان برای حضور اعضای خانوادهای که به دلیل آلودگی هوا بیمار هستند، میشود. شهرهایی که شهردار آن یک زن است، حساسیت بیشتری نسبت به جنسیت دارند و تمایل دارند فضای سبز در شهر را در اولویت قرار دهند. مهم است که باغها، پارکها و فضاهای سبز برای همه شهروندان، دختران و پسران، زنان و مردان و افراد در هر سنی با یا بدون معلولیت در دسترس و ایمن باشند. این امر مستلزم طراحی فضاهای سبز و پارکها به شیوه ای حساس به جنسیت و تخصیص بودجه برای طراحی مجدد و ایجاد فضاهای سبز است که پاسخگوی نیازهای همه شهروندان باشد.

۹۲. ۱. ورزشگاه شهدای نیاوران ۲. ولیعصر ۳. پارک ساحلی دارآباد ۴. توحید ۵. شهدای طرشت ۶. مجموعه پرواز ۷. کوثر ۸. شهید همت ۹. سعیدی ۱۰. سرداران شهید

۹۱. شاهواری، م. (آذر ۱۳۹۵). گفتگو با مهدی چمران: قانون موسوم به برج باغ از قطع درختان جلوگیری کرد. کنکاش. ش ۴. <https://shora.tehran.ir/Portals/pdf/۰۴/mb/۰/>

راهکارهایی برای ایمن‌تر و جذاب‌تر کردن فضاهای عمومی و پارک‌ها برای دختران و زنان

پارک Einsiedlerpark و پارک سنت یوهان در شهر وین به روشی حساس به جنسیت دوباره طراحی شده اند تا به دختران و زنان جوان موقعیت بهتری در فضاهای عمومی و پارک‌های عمومی بدهند. دختران بین ۱۰ تا ۱۳ سال زمان کمتری را در پارک‌های عمومی می‌گذرانند. بنابراین، علایق خاص مربوط به بازی‌ها، ورزش‌ها و سایر فعالیت‌های اوقات فراغت باید در طراحی پارک عمومی گنجانده شود.

در یک مرحله برنامه ریزی فشرده، شش دفتر برنامه ریزی مشاور با همکاری بازدیدکنندگان علاقه مند پارک، کارشناسان برنامه ریزی زن و جامعه شناسان، توجه زیادی به علایق دختران و همچنین به راهکارهایی برای افزایش احساس امنیت در پارک‌ها داشتند. در پایان، دو آژانس دو پارک را در منطقه پنجم وین بازآرایی و طراحی کردند. عناصر طراحی مناسب، نورپردازی مناسب و فضاهای مشاع روشن و باز پارک‌ها را به کلی تغییر داد.

شهر وین در نظر دارد با پیروی از دستورالعمل‌های «جنسیت خاص» در هر ۲۳ منطقه شهر، پارک‌های «طراحی» داشته باشد.

Source: Urban Sustainable Exchange (USE), Gender-sensitive park design at Einsiedlerpark and St. Johann Park. <https://use.metropolis.org/case-studies/gender-sensitive-park-design>

اختصاص حداقل یک پارک یا بوستان به زنان در هر استان از پیشنهاد دفتر امور زنان وزارت کشور در دوران ریاست جمهوری سید محمد خاتمی بود که با صدور مجوز اختصاص بخشی از بودجه عمرانی استان‌ها به این امر مقدمات آن فراهم آمد و متناسب با نیاز استان و پیگیری‌های صورت گرفته توسط دفاتر امور زنان اقداماتی صورت گرفت. پارک‌های بانوان با رویکرد تفکیک جنسیتی از جمله راهکارهای پیشنهادی جهت حضور و بهره‌مندی بیشتر زنان با توجه به نیازهای فیزیولوژیک مغفول مانده و رفع محدودیت‌های بهره‌مندی آنان از فضای سبز شهری مشترک است که در دهه اخیر در بسیاری از کلانشهرها و شهرهای بزرگ ایران ایجاد و مورد بهره‌برداری قرار گرفته است.

در هر منطقه از شهر تهران یک مجموعه شهربانو ویژه زنان وجود دارد. این مجموعه‌ها دولتی و زیر نظر شهرداری هستند. از ۲۲ مجموعه‌ی موجود در شهر تهران، ۶ مجموعه به صورت پارک و بوستان هستند و ۱۶ مجموعه دیگر به صورت فرهنگی هنری و واقع در ساختمان‌های شهرداری هستند.

پارک‌های زنان امکاناتی نظیر سالن‌های آمفی تئاتر، خانه کودک، رستوران، آرایشگاه، زمین بازی کودک، پیست دوچرخه سواری، پیست اسکیت، نمازخانه، مراکز خرید به صورت بازارچه، میز شطرنج، آلاچیق، زمین چمن، سالن ورزشی و استخر دارند. مجموعه‌های فرهنگی-هنری نیز دارای امکاناتی نظیر کلاس طراحی، خوشنویسی، موسیقی، آموزش قرآن، تلاوت قرآن، حدیث خوانی هستند.

بقیه شرکت کنندگان نگرش بسیار منفی را در قالب عبارات زیر نسبت به پارک بانوان نشان دادند: «ایجاد این پارکها یک حرکت جنسیت زده است.»، «به نظرم به شدت جنسیت زده‌ست، مفهومی که میگه زن اگه میخواد امنیت داشته باشه باید جدا باشه»، «فرهنگ جداسازی رو پررنگ تر میکنه و باعث میشه این قانون مسخره بیشتر جا بیوفته»، «چون یک جنسیت رو جدا کردن مسخره‌ست، طاعونی نیستیم که.»، «دوست ندارم از فضای تفکیک شده استفاده کنم»، «هرگز استفاده نمی‌کنم چون حالم بهم می‌خوره از اینکه زنان رو جدا از جامعه می‌دونن.»، «چون احساس می‌کنم تو حیاط زندانم.»، «دور تا دور حصار، عین زندان.»، «حس یه قفس بزرگ می‌ده.»، «فضایش دایره و به نظرم جای خوبی برای تفریح نیست.»، «حس می‌کنم به شعورم توهین می‌شه.»، «چون مسخره‌ست، چرا خودمون و جدا کنیم؟»، «من اسمشو گذاشتم قفس بانوان، به نظر توهین به زنان و مردانه.»، «به اندازه کافی انواع و اقسام زندان‌های زنان داریم.»، «چون فضاش محدوده، هر چقدر بزرگ باشه بازم مثل فضای عمومی نیست.»، «چون حس حیوون بودن بهم دست می‌ده، دور تا دور حصار.»، «باید بمونیم تو اجتماع و حقوقمونو بگیریم نه اینکه مثل حیوون‌ها جدا.»، کسان دیگری نیز عبارات مشابه جنسیت زدگی و زندان و حس توهین را به عنوان دلیل عدم استفاده از پارک بانوان بیان کردند.

میزان اقبال زنان به شهربانوها طی یک نظر سنجی در یک حساب ایستاگرام بررسی شد^{۹۳}. گرچه این نظر سنجی علمی و قابل تعمیم نیست، اطلاعات قابل توجهی در خصوص نگرش مثبت و منفی زنان و دلایل استفاده یا عدم استفاده از این مجموعه مختص زنان را ارائه می‌کند. ۴۲۹ نفر در به سوالات این نظرسنجی پاسخ دادند که ۷۳٪ آنان ساکن تهران بودند. سوالات این نظرسنجی به شرح زیر است:

۱. آیا شما پارکهای بانوان شهرتان را می‌شناسید؟ ۵۹٪ بله و ۴۱٪ خیر.

۲. آیا از پارکهای بانوان استفاده می‌کنید؟ ۱۵٪ بله و ۸۵٪ خیر.

۳. چرا از پارکهای بانوان استفاده می‌کنید؟ پاسخها را می‌توان در امنیت و آرامش زنان خلاصه نمود. از جمله پاسخ دهندگان نوشتند: محیط تمیزتر، خنده و شوخی، امنیت، مزاحمی نیست و بدون آزار می‌توانم دوچرخه سواری کنم، اثری از مردان هیز نیست، و تعداد قابل توجهی به مساله حجاب اشاره کرده اند که محدودیتی برای پوشش، روسری، مانتو نیست. یک پاسخ دهنده قمی نوشته است خانواده ام مجبور می‌کنند قرارهای دوستانه را فقط در آنجا بگذارم.

۴. چرا از پارک بانوان استفاده نمی‌کنید؟ در پاسخ به این سوال بغیر از یکی دو نفر که دوری از مکان زندگی را بیان نموده از جمله فردی ساکن ساری که خارج از شهر بودن پارک را دلیل عدم استفاده ذکر کرده است،

۹۳. توسط یک صفحه با محتوای فمینیستی در اپلیکیشن اینستاگرام، در تاریخ ۱۷ اکتبر ۲۰۲۱

است که ترجیح می دهند ساعاتی را در آرامش و امنیت در فضای باز بگذارند. گرچه نکات مخالفین نکات قابل تاملی است و یک جامعه سالم جامعه ای است که همگان در آن احساس امنیت کنند و وظیفه دولتها و نهادهای عمومی ارتقا این امنیت بدون لزوم جداسازی جنسیتی است. اما شهرداری بهتر است قبل از احداث هر پروژه ای نظرات شهروندان را جمع آوری کند و برنامه ها و طرحهای شهر بر اساس مشارکت شهروندان تدوین و اجرا شود. همچنین محدودیتهایی بیان شده این پارکها توسط زنان نکات مهم و قابل تاملی است که شهرداری باید نظرات زنان در این خصوص را تامین کند. به عنوان نمونه معلوم نیست چرا بازرسی بدنی زنان برای ورود به این پارکها ضروری است در حالیکه در پارکهای عمومی چنین اتفاقی نمی افتد. پارک محل شادی است چرا باید رقص و آواز زنان در این پارکها محدود شود و نکته بسیار مهم اینست که کودک ۶ سال تفاوت عمده ای با کودک ۴ ساله ندارد و نباید مادران با فرزندان پسر را از حضور در این پارکها محروم کرد. حداقل اینست که شهرداری مهدکودکی در این پارکها فراهم نماید تا مادران بتوانند ساعاتی را برای ارتقا وضعیت فیزیکی و روانی خود اختصاص دهند.

معمولا مجموعه های شهربانو حدود ۱۲ ساعت در روز باز است. استاندارد یگانه ای وجود ندارد و ویژگی های یک مرکز با مرکز دیگر متفاوت است. از میان ۲۲ شهربانو بوستان در مناطق شهرداری ۲۲، ۱۹، ۱۸، ۱۵، ۴ و ۳مجموعه تفریحی ورزشی بوده و دارای سالن آمفی تئاتر، خانه کودک،

طبق اظهارات پاسخگویان، این پارکهای بانوان محدودیتهایی نیز از جمله موارد زیر دارد: بازرسی بدنی توهین آمیز انجام می شود، تلفن های همراه در بدو ورود گرفته می شود، آزادی عمل زیادی برای افراد وجود ندارد، مصرف دخانیات ممنوع است، با رقص و سر و صدا برخورد میشود، همچنین برای همراه داشتن فرزند پسر محدودیتی وجود دارد و سن کودکان پسر باید زیر ۴ باشد، باید تمیز تر و بزرگتر شوند، باید امکانات این مجموعه ها افزایش یابد، محیطی برای نگهداری کودک و نوزاد داشته باشد.

تحلیل اولیه این نظرسنجی نشان می دهد که شهرداری تهران نیاز به انجام نظرسنجی علمی در میان زنان ساکن مناطق مختلف تهران دارد. بهتر است این نظر سنجی بر اساس هر منطقه انجام شود زیرا هر منطقه شهرداری دارای یک مجموعه شهربانو است. همانطور که این نظر سنجی نشان می دهد دستکم ۴۰ درصد اطلاعی از مجموعه شهربانو ندارند و فقط ۱۵ درصد از آن استفاده کرده اند. لذا برای استفاده بهینه از این مجموعه ها، شهرداری باید تبلیغات بهتری در خصوص معرفی این مجموعه انجام دهد چرا که می تواند به بهبود وضعیت جسمانی روانی زنان کمک کند. همچنین نکته مهم در این نوع تبلیغات اینست که زنان همچنان می توانند از تمامی پارکهای عمومی استفاده کنند و محدودیتی برای آنها وجود ندارد. در عین حال با توجه به این امنیت یکی از مسائل مطرح شده زنان می باشد پارکهای ویژه زنان یک گزینه و انتخاب برای آن دسته از زنانی

۳.۶. حفاظت از بافت تاریخی شهر و ساماندهی سیما و منظر شهری

بافت تاریخی شهر، سیما و منظر شهری آن حاصل تعامل زن و مرد با همه تنوع آنها در طول تاریخ غنی است که به هزاران سال پیش بازمی گردد که منظر زیبای شهری تهران را به وجود آورده است. در جوامع مردسالار مانند جامعه ایران، کمک های زنان به تاریخ اغلب نادیده گرفته می شود، مسکوت و نامرئی می ماند یا فراموش می شود. تجسم مشارکت زنان در تاریخ شهر برای یک سیاست فراگیر، برای انسجام اجتماعی و برای توانمندسازی و مشارکت اجتماعی زنان بسیار مهم است.

زنان ایرانی نه تنها به عنوان مادر و مراقب همه نسل ها، بلکه به عنوان فعالان برای آزادی و حقوق بشر، دانشمندان، هنرمندان، شاعران، نویسندگان، تهیه کنندگان سینما و سینما، و کارآفرینان سهم بسزایی در تاریخ ایران داشته اند، علیرغم همه موانعی که نیروهای سنتی در جامعه می خواهند زنان را در خانه و تابع مردان نگه دارند.

زنان ایرانی شایسته جایگاهی مشروع در بافت تاریخی شهر هستند. بنابراین، بخش خاصی از بودجه باید برای مطالعات تاریخ زنان در نظر گرفته شود، که مشارکت های پنهان زنان را در تاریخ شهر آشکار می کند و زنان را در منظر شهری قابل مشاهده می کند. سازمان های مدافع حقوق

رستوران، سالن بلیارد، زمین بازی کودک، سالن پینگ پونگ، پیست دوچرخه سواری، پیست اسکیت، سالن ورزشی، آلاچیق، زمین چمن، میز شطرنج می باشد و ۱۶ شهربانو مجموعه فرهنگی هنری است و کلاسهای خوش نویسی، طراحی، موسیقی و غیره دارد. در میان این شهربانوها فقط بوستان منطقه ۴ بنام یک زن، خانم مرضیه حدیدیچی نام گذاری شده است. در راستای ارتقا میراث فرهنگی هنری علمی زنان نامدار ایران و با هدف الگوسازی برای نسل آینده ضروری است شهرداری از نام زنان نامدار تاریخ ایران در نامیدن مجموعه ها، خیابانها، میادین و ساختمانها استفاده نماید تا بدین وسیله به عدالت جنسیتی نیز کمک نماید. بر اساس یافته های یک طرح مطالعاتی با هدف مطالعه جایگاه و تصویر برند شهر تهران نزد شهروندان تهرانی، مردم «تهران را در قامت یک مرد قد بلند، کارمندی پیر، که مدرن فکر می کند تصویر نموده اند»^{۹۴}. آنچه این مطالعه نشان می دهد گویا ساخت شهر نیز به گونه ای است که خالی از لطافت و ویژگیهای زنانه می باشد. وظیفه شورا و شهرداری ایجاد شهری برای همه شهروندان می باشد.

۹۴. این طرح در سال ۱۳۹۴ از سوی گروهی از متخصصان برند شهری تهیه شده است. به نقل از جزوه «تهران شهری برای زندگی، برنامه اصلاح طلبان برای اداره شهر تهران دوره ششم» صفحه ۱۷.

مثالی از شهر پاریس

پانتئون در پاریس یک ساختمان تاریخی است که در آن افرادی دفن شده اند که اهمیت زیادی در تاریخ فرانسه داشته اند. جنبش زنان در فرانسه بسیار ناخوشایند بود که از ۷۴ شخصیت تاریخی پذیرفته شده در پانتئون، تنها دو نفر زن بودند، در حالی که فرانسه زنان بسیاری دارد که نقش مهمی در تاریخ کشور و جهان داشته اند.

در مارس ۲۰۰۸، زنان فرانسوی در خیابان نزدیک پانتئون تظاهرات کردند و مدعی شدند که نیمی دیگر از جمعیت نیز باید در نظر گرفته شود. آنها به مناسبت روز جهانی زن، پرتره های زنان مشهور فرانسوی را در پانتئون پست کردند.

<https://www.alamy.com/portraits-of-historic-french-women-hang-from-the-pantheon-in-paris-march-2008-the-exhibition-marks-international-womens-day-on-march-8-reutersbenoit-tessier-france-image379736017.html>

آن سسیل میلبرت، رئیس «Osez Le Feminisme» (جرات فمینیست بودن) اعلام کرد: «برای ما این فقط احترام به این یا آن زن نیست. این یک خواسته سیاسی مربوط به امروز است. کمبود زنان در پانتئون نشان دهنده عدم شناخت زنان در جامعه امروزی است، چه در سیاست، چه در هیئت مدیره و چه در سیستم بازنشستگی.» در بحث عمومی، اجماع فزاینده ای وجود داشت که زنان بیشتری سزاوار جایگاهی در پانتئون هستند.

تا سال ۲۰۲۱ تعداد زنان دفن شده در پانتئون به ۵ زن افزایش یافته است، از جمله جوزفین بیکر متولد آمریکا، که اولین زن سیاهپوست در پانتئون نیز هست.

Sources: Schofield, H., BBC, ۵ September ۲۰۱۳.

Asmelash, L., CNN, ۲۴th August ۲۰۲۱.

زنان باید در سازماندهی بروز و حضور آگاهانه از جنسیت و منظر شهری بافت تاریخی شهر، از جمله نمایشگاه‌ها و راهنمایان تور به مکان‌هایی که زنان مشهور در آن زندگی و کار کرده‌اند، مشارکت داشته باشند.

ارج گذاشتن به مفاخر ملی و محلی (به ویژه زنان که کمتر به آنها توجه شده) از طریق شناسایی و احیای محل سکونت آنها و تبدیل آنها به مراکز فرهنگی و موزه و نمایش آثار این افراد. محدود ساختمانهایی با این کاربری وجود دارند مانند:

- خانه موزه پروین اعتصامی در تبریز
- خانه زینت الملوک در شیراز
- بیمارستان نجمیه در تهران (نجم السلطنه بنا را از شوهر سوم خود به ارث می برد و تبدیل به بیمارستان میکند)
- عمارت فخرالدوله و مسجد فخرالدوله در تهران

۳.۷ سلامت اجتماعی،

سبک زندگی و بهداشت روان

سلامت اجتماعی، سبک زندگی و مسائل مربوط به سلامت روان از نظر جنسیتی خنثی نیستند. هم تفاوت‌های بیولوژیکی بین زن و مرد و هم نقش‌های جنسیتی که از نظر اجتماعی به آن‌ها اختصاص داده می‌شود، به اشکال مختلف سلامت اجتماعی، سبک زندگی و سلامت روان برای زنان و مردان منجر می‌شود. این امر در طول همه گیری COVID-۱۹ آشکار شده است. از نظر بیولوژیکی، این ویروس زنان و مردان را متفاوت تحت تأثیر قرار می‌دهد: به نظر می‌رسد مردان نسبت به زنان نسبت به COVID-۱۹ ایمنی کمتری دارند و علاوه بر این، این بیماری از نظر میزان مرگ و میر در مردان کشنده‌تر است.^{۹۵} از سوی دیگر، تأثیر جنسیتی COVID-۱۹ نابرابری‌های جنسیتی موجود، از جمله گسترش کار مراقبتی بدون دستمزد، افزایش خشونت خانگی علیه زنان، و شکاف جنسیتی رو به رشد در بازار کار را تشدید کرد. مشارکت زنان در بازار کار در ایران کاهش یافته است و همچنین در مقایسه با مردان، بهبودی کندتر از تأثیر بحران کووید-۱۹ بر کار و درآمدشان را نشان می‌دهند. در مقابل، ساعات کار زنانی که در بازار کار مانده اند کمتر از ساعات کاری مردان تحت تأثیر قرار گرفته است.^{۹۶} همه‌گیری کووید-۱۹ شکاف شدید دستمزد جنسیتی در ایران را افزایش داده است، که قبل از همه‌گیری بسیار زیاد بود، زمانی که درآمد

یک زن به‌رغم سطح تحصیلات بالای زنان در ایران، به‌طور متوسط تنها ۱۸ درصد درآمد یک مرد بود.^{۹۷}

قانون اساسی ایران عدم تبعیض در برخورداری از حق سلامت را تضمین می‌کند. دولت را موظف می‌کند که از زنان در دوران بارداری، فرزندآوری و حضانت و نیز زنان فقیر بدون سرپرست و زنان مسن حمایت کند. سلامت زنان به عنوان سلام کامل جسمی، روانی، روحی و اجتماعی تعریف شده است نه فقدان بیماری و ناتوانی در ایران. قوانین ایران درباره سلامت زنان رویکردی جامع دارد که سلامت و عوامل اساسی سلامت مانند غذای مغذی، تامین اجتماعی، تحصیل و کار را در بر می‌گیرد و ذینفعان مختلف را درگیر می‌کند و نیازهای بهداشتی طول عمر زنان را در نظر می‌گیرد.^{۹۸} سلامت زنان ایرانی در سال‌های اخیر به میزان قابل توجهی بهبود یافته است و اکنون به عنوان یکی از بهترین‌ها در منطقه مدیترانه شرقی قرار دارد. امید به زندگی زنان در بدو تولد از ۵۱ در سال ۱۹۸۰ به ۷۴/۵ در سال ۲۰۱۴ افزایش یافته است. همچنین میزان مرگ و میر مادران از سال ۱۹۹۰ تا ۲۰۰۸ بیش از ۸۰ درصد کاهش یافته است.

هر حال حاضر علل اصلی بیماری‌های زنان ایرانی به سبک زندگی و آلودگی‌های محیطی از جمله بیماری‌های مزمن تنفسی و سرطان مربوط می‌شود. علاوه بر این، سلامت روان در سیاست‌های سلامت ایران مورد توجه کافی قرار نگرفته است. شیوع اختلالات روانی به ویژه افسردگی

۹۷. Phillip, J., ۲۰۲۱, The gender wage gap in Iran. The Borgen Project, posted June ۲۰۲۱, ۱۲. <https://borgenproject.org/tag/covid-۱۹-in-iran/>

۹۸. Kokabisaghi, F., ۲۰۱۹. Women's right to health in Iran: Domestic implementation of international human rights law. Erasmus University Rotterdam. Research Gate.

۹۵. Misagh Rajabinejad, Hossein Asgarian-Omran, ۲۰۲۱, COVID-۱۹- gender difference pattern in Iranian population compared to the global pattern; a systematic review and meta-analysis. Posted May ۲۰۲۱, ۲۵ by medRxiv. <https://www.medrxiv.org/content/2021/05/23/20257692/10.1101.2021.05.23.20257692>

۹۶. Kowsar Yousefi, Hanifa Pilvar, Salman Farajnia, ۲۰۲۱, The Heterogeneous Effect of COVID-۱۹- on the Gender Gap in Iran. Ocfort Academics, Social Policies, Published ۰۹ December, ۲۰۲۱. <https://academic.oup.com/sp/advance-article-abstract/doi/10.1093/sp/jxab6458097/045>

باروری است و سقط جنین های نایمن نوعی خشونت مبتنی بر جنسیت بر اساس قوانین بین المللی است. دفتر حقوق بشر سازمان ملل از دولت ایران خواسته است که فوراً قانون «جمعیت جوان و حمایت از خانواده» را لغو کند و مراقبت های بهداشتی جنسی و باروری را به گونه ای ایمن، مقرون به صرفه و مطابق با حقوق بشر زنان تضمین کند.

این در حالی است که حاکمان هیچ کاری برای محافظت از زندگی زنان و دختران در برابر خشونت جنسی، خشونت خانگی، زنای با محارم، تجاوز جنسی در ازدواج، قتل های ناموسی، آزار و اذیت در مدرسه و محل کار، اسیدپاشی و چاقو زدن به زنان توسط اعضای گروه های قضایی و اقدامات مضر مانند ازدواج کودکان دختر در سن ۱۳ سالگی و حتی کمتر (در صورت موافقت دادگاه) انجام نمی دهند. پیش نویس لایحه مبارزه با خشونت علیه زنان به قدری اصلاح شده که کارایی خود را از دست داده است. در عوض، خشونت علیه زنان در قانون خانواده (که مبتنی بر یک مدل مردسالار مطلقه منسوخ است) نهادینه شده است و با مصونیت از مجازات مرتکبان به اصطلاح قتل های ناموسی و نیروهای امنیتی که از اشکال شدید خشونت فیزیکی علیه زنان استفاده می کنند، یا کسانی که زنان تحت بازداشت را مورد آزار جنسی قرار می دهند، بیشتر می شود. برای زنانی که از خشونت جان سالم به در برده اند، جستجوی عدالت بسیار پرمخاطره و بسیار پیچیده است، زیرا ممکن است به دلیل گزارش تجاوز جنسی با اتهامات جنایی روبرو شوند. «نظام حقوقی ایران روابط

و اضطراب در بین زنان ایرانی بالاست. در حالی که شرکت های بیمه خدمات سلامت روان را به طور مناسب پوشش نمی دهند، کمبود امکانات و متخصصان مرتبط در سراسر کشور وجود دارد.^{۹۹}

با این حال، با توجه به تصویب اخیر قانون «جمعیت جوانان و حمایت از خانواده» که در تاریخ آبان ۱۴۰۰ به تصویب شورای نگهبان رسیده است، انتظار می رود به زودی نرخ مرگ و میر مادران در ایران افزایش یابد. هدف قانونگذاران افزایش نرخ باروری است، اما در عوض باعث افزایش نرخ سقط غیرقانونی می شود. این قانون با غیرقانونی کردن دسترسی به طیف وسیعی از خدمات بهداشت باروری و به اشتراک گذاری اطلاعات در مورد حقوق باروری، از جمله تنظیم خانواده، سلامت باروری و حقوق زنان را به شدت محدود و جرم انگاری می کند. حقوق زنان برای تصمیم گیری در مورد بدن خود توسط این قانون تضعیف می شود: دسترسی به پیشگیری از بارداری، خدمات عقیم سازی داوطلبانه، اطلاعات مربوط به سلامت باروری کاهش می یابد و سقط جنین جرم محسوب می شود. کارشناسان حقوق بشر سازمان ملل از اینکه دیدند مقامات تا چه حد قوانین جزایی را برای محدود کردن حقوق اساسی زنان اعمال کرده اند، شوکه شدند. داده های سایر کشورها نشان می دهد که جرم انگاری ختم بارداری تعداد زنانی را که به سقط جنین متوسل می شوند کاهش نمی دهد «در عوض، زنان را مجبور می کند تا با انجام اقدامات مخفیانه و نایمن جان خود را به خطر بیندازند.» سقط جنین یک مسئله بهداشت

۹۹. Kokabisaghi, F., ۲۰۱۹, Ibid.

مثالی از هلند

از سال ۱۹۴۸، هلند یک «قانون خاتمه بارداری» که به خوبی کار می کند را دارد. تعداد سقط ها در حدود ۸.۶ به ازای هر ۱۰۰۰ زن ۱۵ تا ۴۵ ساله ثابت است که یکی از پایین ترین نرخ های سقط در جهان است. درصد سقط جنین های ناایمن گزارش نشده است، تا حدی به این دلیل که در عمل به ندرت دیده می شود. ارقام پایین نه تنها نتیجه قوانین لیبرال و دسترسی به مراقبت های ایمن سقط جنین است، بلکه ارائه آموزش های جنسی جامع و در دسترس بودن گسترده پیشگیری از بارداری برای همه گروه های سنی است.

جنسی توافقی خارج از ازدواج را، جرم می داند، بنابراین اگر مقامات او را باور نکنند، قربانی در معرض پیگرد قانونی قرار می گیرد.^{۱۰۰} در این زمینه عجیب نیست که زنان بیشتر از مشکلات روانی رنج می برند.

شورای شهر تهران چگونه می تواند سلامت همه زنان و مردان را در چنین بستر ملی زن ستیزانه قانونی ارتقا دهد؟

یک بودجه متناسب با جنسیت حداقل باید با تحلیل جنسیتی از وضعیت فعلی از نظر سلامت اجتماعی و روانی زنان و مردان در تمام سنین و در همه تنوع شهر شروع شود. این تجزیه و تحلیل شاخص های پایه ای را ارائه می دهد که می تواند برای راه اندازی یک سیستم نظارتی مورد استفاده قرار گیرد تا شهر بتواند سلامت اجتماعی، سبک زندگی و سلامت روانی شهروندان خود را با دیدگاه برابری جنسیتی ارزیابی و بهتر تنظیم کند.

چنین تحلیل جنسیتی باید ارزیابی کند که چگونه سیاست های ملی بر شرایط سلامت زنان و مردان تأثیر متفاوتی می گذارد و هزینه های این مشکلات بهداشتی، از جمله هزینه های خشونت علیه زنان (پزشکی، روانی، قضایی، اقتصادی، اجتماعی) را نشان می دهد. این باید شامل ارزیابی نیازهای جنسیتی و چگونگی پاسخگویی خدمات بهداشتی موجود

همکاری در استقرار نظام خدمات جامعه سلامت شهری با مشارکت دستگاههای دولتی مربوطه، بخش خصوصی، شرکتهای دانش بنیان در حوزه سلامت، سازمانهای مردم نهاد و انجمن های علمی اقدام نماید.» شده است. مطابق این دو ماده و مواد مرتبط دیگر برنامه ۵ سال شهرداری تهران می بایست در جهت ارتقا سلامت اجتماعی و بهداشت روانی همه شهروندان از جمله زنان بپردازد و از مشارکتهای مردمی در بهبود وضعیت زنان استفاده نماید. متأسفانه پرویز سروری نایب رییس شورای شهر تهران در تاریخ ۹ آذر ۱۴۰۰ طی نامه ای ۱۱ لایحه شهردار قبل را به شهردار فعلی استرداد کرده است از جمله ۱. نظام مشارکت محله ای شهروندان در مدیریت تهران، ۲. نظامنامه مشارکت و تعامل تشکلهای مردمی در مدیریت تهران، و ۳. طرح جامع توانمندسازی زنان سرپرست خانوار شهر تهران.

تعداد مسائلی که زنان با آن روبرو می باشند بسیار زیاد می باشد. از جمله مواردی که لازم است شهرداری به آن توجه ویژه کند موارد زیر است. در سالهای اخیر شهرداری اقدام به تاسیس گرمخانه ها نموده است. در عین حال به دلیل میزان بالای خشونت علیه زنان، خانه های امن فعلی ظرفیت لازم برای پاسخگویی به افراد تحت خشونت را ندارد و با مشارکت مردمی شهرداری می بایست تعداد خانه های امن را افزایش دهد. شهرداری تهران ۱۰۹۶ مجموعه و فضای ورزشی از جمله ۶ بوستان ویژه زنان وجود دارد. استفاده بهینه و متناسب با نیازهای اقشار مختلف

در شهر به این نیازهای خاص زنان و مردان باشد. تجزیه و تحلیل جنسیتی همچنین باید شکاف های ارائه خدمات برای سلامت اجتماعی و روانی زنان و مردان را شناسایی کند. برای مشارکت دادن شهروندان در ارتقای سلامت و سبک زندگی سالم، مهم است که سازمان ها و ذینفعان کلیدی، به ویژه سازمان های زنان، که زنان و دختران را توانمند می سازند و با خشونت و اقدامات مضر علیه زنان و دختران مبارزه می کنند، در بر گیرند.

محیط شهری و طراحی سکونتگاه ها نیز تأثیر مهمی بر سلامت اجتماعی و روانی شهروندان دارد. نقش های متفاوت جنسیتی و نیازهای جنسیتی زنان و مردان، طراحی حساس به جنسیت خانه ها، محله ها، خدمات بهداشتی، امکانات مراقبت از کودکان، آموزش، حمل و نقل عمومی، فضاهای سبز، مؤسسات فرهنگی و مذهبی و ایمنی را می طلبد. بنابراین، مشارکت یکسان زنان و مردان در برنامه ریزی و طراحی هر پروژه سرمایه گذاری شهری بسیار مهم است.

در راستای ارتقا سلامت اجتماعی طبق مواد ۶۵ و ۶۸ برنامه پنج ساله سوم توسعه شهر تهران (۱۳۹۸-۱۴۰۲) شهرداری تهران موظف به «تقویت هویت های محله ای و بهره مندی از مشارکت سازمانهای مردم نهاد و اجتماع محور» و «توسعه محیطهای حامی سلامت با تاکید بر عوامل تعیین کننده سلامت شهری و ارتقا مسوولیت پذیری اجتماعی، از طریق

از جمله زنان از مجموعه ها و فضاهای ورزشی شهرداری ضروری است که لازم است نیازسنجی جنسیتی در این خصوص انجام شود. بسیاری از این ۱۰۹۶ مجموعه متناسب با نیازهای مردان طراحی شده است زیرا این مردان هستند که مدیریت سازمان ورزش را برعهده دارند. نه تنها درب تمامی این ۱۰۹۶ مجموعه بر روی زنان باید باز باشد بلکه شرایط استفاده عادلانه متناسب با جنسیت نیز باید فراهم شود. به عنوان نمونه برای اینکه زنان بتوانند از این امکان استفاده کنند باید امکانات و فضاهایی برای نگهداری فرزندان خردسال مادران در این مجموعه ها فراهم شود. ساعات قابل استفاده برای زنان متناسب با نیازهای زنان بر اساس نظرسنجی از زنان باید فراهم شود. با توجه به اینکه فقر پدیده ای زنانه در جهان و بویژه ایران می باشد ورودیه های استفاده از این مجموعه ها باید به گونه ای باشد که زنان بتوانند استفاده کنند. حتی در راستای عدالت منطقه ای شهرداری می تواند کارتهای رایگان یا دارای تخفیف برای زنان بعضی از مناطق محروم شهرداری تهران یا مناطقی که امکانات ورزشی برای زنان وجود ندارد و ناچار به طی مسافتی برای دسترسی به این امکانات هستند صادر نماید. اقدامات ایجابی جنسیتی برای استفاده از اماکن ورزشی شهرداری ضروری است. امنیت یکی از مهمترین دغدغه های زنان می باشد. شورای شهر سند ارتقا جایگاه و امنیت زنان تصویب نمود و دستورالعمل اجرایی برنامه شناسایی و ساماندهی فضاهای بی دفاع شهری توسط شهردار تهران ابلاغ شده است. شورای شهر و شهرداری موظف به نظارت بر اجرا و گزارش دهی در خصوص این دو طرح می باشند

تا امنیت ارتقا پیدا کند. همچنین شرکت تاکسیرانی زیر نظر شهرداری تهران می باشد که نقش این شرکت نیز در ارتقا امنیت زنان کلیدی می باشد و لازم است شهرداری دستورالعملهای لازم و نظارت لازم را در این خصوص اعمال نماید. از جمله این موارد اینست که تاکسی ها نباید بیش از ۳ مسافر در هر نوبت سفر داشته باشند تا بدین طریق امنیت زنان در تاکسی ها حفظ شود زیرا کمتر زنی است که تجربه آزار جنسی در تاکسی را نداشته باشد و برخی آزارگران جنسی تنها دلیل استفاده شان از تاکسی اعمال همین نوع آزار است. شهرداری باید شرکت تاکسیرانی را موظف نماید تا تاکسی ها طبق اطلاعیه رسمی و لازم الاجرا ممنوعیت و گزارش آزار جنسی را از طریق اپلیکیشن و شماره تلفن مشخص را در هر تاکسی نصب نماید تا بدینوسیله زنان تحت آزار بتوانند گزارش ارائه کنند. همچنین زنان بسیاری گزارش از آزار جنسی بر روی پلهای عابر پیاده داده اند. اغلب این پلهای تبدیل به مکانی برای بلبوردهای بزرگ تبلیغاتی شده است که امکان دید را از بیرون پل می گیرد بنابراین فضای مناسبی برای آزار جنسی زنان و کودکان و کیف قاپی فراهم می کند. شهرداری باید سازمان زیباسازی را موظف کند منابع مالی دیگری بغیر از استفاده از بلبوردهای تبلیغاتی نصب شده بر روی پلهای فراهم کند و لذا فضای امن عبور و مرور از روی پلهای عابر پیاده را برای شهروندان فراهم کند. این موارد کمک بسیار زیادی به ارتقا سلامت اجتماعی و روانی زنان می کند. در این حال شهروندان نیاز به دریافت مشاوره های روانشناختی دارند. شهرداری در تهران در همکاری با دانشکده های روانشناسی شهر می تواند

با ارایه فرصت کارورزی برای دانشجویان روانشناسی اقدام به ارائه خدمات مشاوره و روانشناسی با هزینه مناسب و حتی المقدور رایگان در بعضی از مناطق تهران پردازد به این نحو هم دانشجویان روانشناسی فرصت کامل کردن ۳۰۰۰ ساعت کار مشاوره تحت نظارت خود برای دریافت پروانه کار از سازمان نظام روانشناسی و مشاوره خواهند داشت و هم نیازمندان به مشاوره می توانند از خدمات ارزان یا رایگان استفاده کنند. در این شرایط نقش شهرداری بیشتر ارائه فضای کاری برای این مراکز مشاوره خواهد بود. شهرداری تهران اولین مرکز مشاوره موفق خود را در موسسه قلم افسریه راه اندازی نمود و می تواند از تجربه موفق مراکز مشاوره استفاده کند.

تعداد خانه های امن برای زنانی که در معرض خشونت خانگی قرار دارند بسیار کم است. ضروری است که شهرداری تهران و شورای شهر در این حوزه سرمایه گذاری کند. همچنین افزایش مراکز و امکانات تفریح و سرگرمی برای زنان تاثیر مثبتی در ارتقا امنیت روانی زنان دارد. بخشی از فراهم نمودن امکانات تفریح می باید در خصوص تغییر آیین نامه های هتلها و اقامتگاهها برای پذیرفتن مهمان زن که ممکن است تنها سفر نمایند باشد. هنوز بسیاری از مهمانسراها و هتل بیم پذیرش زنان تنها و مجرد را دارند. این برخورد نه تنها نقض حقوق مشتریان و تبعیض جنسیتی است بلکه زنان را به سمت اقامتگاههای غیر رسمی و بدون نظارت سوق داده و در معرض خطرات و ناامنی قرار میدهد.

استفاده از ظرفیتهای شهرداری (همچون فرهنگسراها) برای برگزاری کارگاههای مهارتهای زندگی از جمله کنترل خشم برای مردان، و کارگاههای توانمندسازی برای زنان در معرض خشونت خانگی و معرفی خدمات بهزیستی و نیروی انتظامی برای زنان در معرض خشونت در خلال این کارگاه ها می تواند بهداشت روانی زنان را ارتقا بخشد.

با توجه به انبوه نیروی انسانی که شهرداری نیاز دارد، این سازمان می تواند بخشی از نیروی خود را از طریق زنان خشونت دیده تامین کرده و بدین طریق به آنها در خروج از چرخه خشونت کمک موثری کند.

تعداد کمی از پایتختها در جهان شهردار زن دارند، اما اغلب آنهايي که دارند - برای مثال مادرید، پاریس و سنگاپور - پایداری و فراگیر بودن را در هسته اصلی برنامه خود قرار داده اند. یکی از مزیت های مشارکت زنان در اداره زیرساخت های شهر، حساسیت بیشتر آنها به مخاطرات زیست محیطی است. به عنوان مثال، در شهر کیتاکیوشو، ژاپن، نقش فعال انجمن های زنان در دهه ۱۹۷۰، به دلیل نگرانی شدید آنها در مورد خطرات بهداشتی ناشی از ساختار صنعتی شهر، این شهر را در مسیر جدیدی از توسعه پایدار هدایت کرد. حرکت به سمت یک اقتصاد سازگارتر با محیط زیست، همراه با نیاز به بازنگری در ساختار صنعتی شهر به دلیل بحران های صنعت فولاد، کیتاکیوشو را به سمت صنایع جدیدی از جمله صنعت مونتاژ و خودرو، انرژی های تجدیدپذیر و صنعت بازیافت سوق داد.

و امن بهره می برند، در حالی که مردان از ساخت و سازهای پیشرفته بزرگراه‌ها سود بیشتری می‌برند.

در تصمیمات بودجه ای، تأثیر سرمایه گذاری های بلند مدت بر برابری جنسیتی را در نظر بگیرید

ابزارهای کلیدی مورد بحث در این مقاله عبارتند از:

۱. اعمال دیدگاه جنسیتی در شاخص های عملکرد برنامه های سرمایه گذاری

۲. ارزیابی تأثیرات جنسیتی بر پیشنهاد بودجه های سرمایه گذاری را الزامی کنید.

۳. ارزیابی تأثیرات جنسیتی بر کلیت برنامه های سرمایه گذاری بلند مدت از جمله در بودجه ریزی را اجرا کنید.

۴. تحلیل هزینه-فایده که ملاحظات جنسیتی در پیش نویس های بودجه سرمایه گذاری در بردارد را الزامی کنید.

۵. ارزیابی های تأثیر جنسیتی بر اجرای بودجه در پروژه های سرمایه گذاری مشخص را الزامی کنید.

این مقاله به این موضوع می پردازد که چگونه می توان تأثیر سرمایه گذاری بلندمدت بر برابری جنسیتی را در طول فرآیند بودجه در نظر گرفت. سرمایه گذاری بلند مدت یک حوزه سیاستی است که اغلب ابعاد جنسیتی آن نادیده گرفته می شود. با این حال، سرمایه گذاری بلند مدت تأثیر قدرتمندی بر نحوه عملکرد جامعه دارد. حصول اطمینان از اینکه طراحی پروژه های سرمایه ای تأثیرات جنسیتی را در نظر می گیرد، نقش مهمی در پیشبرد برابری جنسیتی دارد.

سرمایه گذاری های بلندمدت به رشد اقتصادی و بهره وری کمک می کند و تضمین می کند که خدمات ضروری برای مردم در دسترس است. ضعیف برنامه ریزی و اجرا سرمایه گذاری بلند مدت، می تواند اثرات مضری بر جوامع داشته باشد. سرمایه گذاری عمومی باید صرف نظر از جنسیت به طور گسترده به نفع مردم باشد. برای حصول اطمینان از دستیابی به این امر، باید توجه ویژه ای به جنبه های جنسیتی سرمایه گذاری شود، زیرا زنان، مردان و افراد دارای تنوع جنسیتی اغلب به دلیل نقش های اجتماعی، الگوهای کاری یا ترجیحات متفاوت از دارایی ها به شکل متفاوتی استفاده می کنند. به عنوان مثال، زنان اغلب زمان بیشتری را صرف رفت و آمد درون شهری و همراهی اعضای خانواده خود به مدارس، مراکز نگهداری از کودکان، بیمارستان ها و سایر خدمات اجتماعی می کنند و همچنین بیشتر از وسایل حمل و نقل عمومی استفاده می کنند. به این ترتیب، زنان بیشتر از ایستگاه های اتوبوس و قطار دارای روشنایی

زنان عموماً دارای اتومبیل های کوچکتر و کم مصرف تر از مردان هستند، و گرچه زنان فقط مالک یک سوم از کل خودروهای ایسلند می باشند، آنها مالک ۴۳ درصد از خودروهای دوستدار محیط زیست هستند. این می تواند به انتخاب آگاهانه خودروهای سازگار با محیط زیست یا به شکاف دستمزد جنسیتی مرتبط باشد، زیرا خودروهای بزرگتر و انرژی بر گران تر هستند. این گزارش تفاوت قابل اندازه گیری بین زنان و مردان را در انتخاب گزینه های سفر، هدف و دفعات سفر و مسافت طی شده نشان می دهد. دلایل احتمالی شامل نقش های مختلف اجتماعی و اقتصادی مربوط به مسئولیت های خانه داری و مراقبت از کودک و همچنین محل سکونت، وضعیت طبقاتی و شکاف دستمزد است. علاوه بر این، طبق یک نظرسنجی سفر، زنان به نسبت مردان بیشتر از اتومبیل استفاده می کنند، اما احتمال کمتری دارد که مالک آنها باشند. آنها همچنین بیشتر پیاده روی می کنند، کمتر دوچرخه سواری می کنند و کمتر اتوبوس می روند و نزدیک تر از مردان به محل کار خود زندگی می کنند. همانطور که در این گزارش ارائه شده است، تحقیقات داخلی و خارجی نشان می دهد که پیشرفت های حمل و نقل طی سال ها تأثیر مثبت بیشتری بر حمل و نقل روزانه مردان داشته است و بهبود حمل و نقل بیشتر به حوزه های اشتغال مردان مربوط می شود تا زنان. این به این دلیل است که خانم ها بیشتر بچه ها را با ماشین به مهدکودک یا مدرسه می برند و معمولاً زمان کمتری را برای سفر بین خانه و محل کار می گذرانند.

زنان و مردان به دلیل نقش های اجتماعی، الگوهای کاری یا ترجیحات متفاوت، اغلب از خدمات زیرساختی متفاوت استفاده می کنند. به عنوان مثال، زنان به دلیل وضعیت اقتصادی و ترجیحات خود، عموماً بیشتر از مردان از حمل و نقل عمومی استفاده می کنند (ان جی و اکر، ۲۰۱۸). شواهد نشان می دهد که زنان به تواتر در زمان های مختلف بیشتر و برای مسافت های کوتاه تر از مردان سفر می کنند، زیرا مسئولیت های آنها می تواند متفاوت باشد (در مورد خرید، مراقبت از کودکان و به طور کلی مراقبت). همین اثرات باید در طراحی پارک ها و سایر فضاهای تفریحی در نظر گرفته شود (OECD، ۲۰۱۹ [۱۲]). علاوه بر این، اگر زمان رفت و آمد به محل کار و بازگشت به محل کار افزایش یابد، زنان بیشتر احتمال دارد شغل خود را ترک کنند.

گرچه کارهای زیادی برای ادغام دیدگاه های جنسیتی در برنامه ریزی حمل و نقل انجام شده است، اما همچنان حوزه ای است که در مورد ملاحظات جنسیتی کمبود زیادی وجود دارد. این شامل شکاف در دسترسی به زیرساخت ها و خدمات حمل و نقل، تفکیک جنسیتی در خود بازار کار حمل و نقل، نمایندگی ضعیف زنان در فرآیند تصمیم گیری در بخش حمل و نقل و خشونت مبتنی بر جنسیت در حمل و نقل است که بیشتر بر زنان تأثیر می گذارد (EIGE، ۲۰۱۷ [۱۹]).

ایسلند: بر اساس گزارش جنسیت بنیادی دولت ایسلند (۲۰۱۹ [۲۱])، که به طور مشترک توسط دفتر نخست وزیر و وزارت دارایی صادر شده است،

این گزارش جنسیت و تحرک و رفت و آمد شهری را در برلین، کپنهاگ، دهلی، هلسینکی، اسلو، سنگاپور و استکهلم تجزیه و تحلیل کرد. در سطح جهانی، زنان بیش از مردان، امنیت شخصی و ترس از آزار و اذیت را به عنوان یک نگرانی در رابطه با حمل و نقل عمومی می شناسند. در مصاحبه‌های گروه متمرکز، زنان نگرانی‌ها و ترس‌های خود را در مورد انتظار در ایستگاه‌های اتوبوس و ایستگاه‌های قطار بیان کردند. ترس از آزار و اذیت و حمله نیز بر رفتار سفر آنها تأثیر می گذارد، چه در رابطه با انتخاب وسیله نقلیه و چه در زمان سفر. نگرانی‌ها در مورد افراد بسیار کم و زیاد در این مکان‌ها مطرح شد، و طراحی فضای عمومی - ایستگاه‌ها و اینکه آیا کارکنان در آنجا در دسترس هستند - بر میزان احساس امنیت آنها تأثیر گذاشت. ملاحظات پیرامون ترس زنان از آزار و اذیت و تعرض و نیاز به ایجاد فضاها و امکانات عمومی که زنان در هنگام سفر به تنهایی احساس امنیت کنند باید در اولویت قرار گیرد. این ملاحظات باید در هنگام توسعه تسهیلات حمل و نقل عمومی جدید و بهبود امکانات موجود بیشتر مورد توجه و تحلیل قرار گیرند. هنگام آزمایش و توسعه حمل و نقل عمومی خودمختار، مهم است که در مورد اینکه چگونه پرسنل حمل و نقل عمومی می توانند احساس امنیت به زنان بدهند، مهم است. به طور مشخص تر، این گزارش نشان می دهد که در کپنهاگ، ۵۷ درصد از مسافران اتوبوس زن و ۶۴ درصد از همراهان کودکان زن هستند. بهبود زیرساخت های شهری با دیدگاه جنسیتی نیازمند روشنایی مناسب،

فضاهای عمومی ایمن و حمل و نقل عمومی ایمن است تا به کاهش خطرات مربوط به ایمنی که زنان در زندگی روزمره با آن مواجه هستند، کمک کند. این پیشرفت ها از آنجایی اهمیت دارد که اکثر مسافران حمل و نقل عمومی در بسیاری از کشورها را زنان تشکیل می دهند

ضروری است که زنان به خوبی در مناصب عمومی که برای تصمیم گیری در طول چرخه سرمایه گذاری زیرساختی مهم هستند، حضور داشته باشند تا اطمینان حاصل شود که پروژه های زیرساختی نیازهای مختلف و استفاده از زیرساخت ها توسط گروه های مختلف زنان و مردان را در نظر می گیرند.

رویکرد زنان در مواجهه با آزار خیابانی در وسایل نقلیه عمومی

در روز سه شنبه ۲۲ تیر ۱۴۰۰، گفتگویی از سوی حساب کاربری «همه مون» در کلاب هاوس درباره ی رویکرد زنان در مواجهه با آزار در فضای عمومی برگزار شد. هدف گفتگو شنیدن تجربیات زنان در رابطه با آزار خیابانی و پیدا کردن راهکارهایی برای مواجهه و مقابله با آزار خیابانی بود.

تجربیات آزار: سکوت و همراهی با آزارگر

تمامی زنان حاضر در جلسه اشاره کردند که از دوران نوجوانی تاکنون همواره به طرق مختلفی آزار خیابانی دیده اند. در این میان یکی از شرکت

چرا زنان سکوت میکنند؟

در صحبت های آغازین جلسه، تسهیلگر به این نکته اشاره کرد که زنان معمولا این تجربیات را با خانواده و مردان اطراف خود در میان نمی گذارند. زیرا از طرفی نمیخواهند که خانواده و اطرافیان خود را نگران کنند و از طرف دیگر نگران هستند که بازگو کردن مسئله باعث محدودتر شدن آزادی آنها شود. دیگر شرکت کنندگان جلسه نیز به دیگر موضوعاتی اشاره کردند که باعث میشود زنان در مواجهه با آزار خیابانی سکوت کنند:

دو نفر از شرکت کنندگان به ضعف عاملیت زنان بر بدنشان اشاره کردند؛ در طول زندگی، جامعه و خانواده به زنان این پیغام را میدهد که اختیاری بر روی بدن خود ندارند و بدن آنها ملک عمومی است، بنابراین زنان حتی زمانی که آزار میبینند فکر میکنند که حق ندارند اعتراضی کنند بنابراین سکوت میکنند.

قربانی نکوهی نیز موضوع دیگری است که در طول جلسه چندین بار مطرح شد. سرزنش قربانی با گفتن جملاتی مثل: بلند بلند میخندید، لباسش کوتاه بود، حجاب مناسبی نداشت، کرم از خود درخته و... باعث میشود که زنان از بازگو کردن تجربیات خود در رابطه با آزار خیابانی واهمه داشته باشند و احساس ترس و تنهایی کنند. بنابراین سکوت میکنند تا خود متهم نشوند.

کنندگان از تهران، یکی از تجربیات خود را بازگو کرد: «من بدترین آزاری که دیدم با لباس فرم اداری بود، در سن ۲۴ سالگی، مقنعه پوشیده بودم و آزارگر من کلاسوری جلوی خود گرفته بود و در مترو در حین راه رفتن سینه زنان را لمس میکرد. وقتی من و همکارم واکنش نشان دادیم و اعتراض کردیم، بقیه زنان آزاردیده سکوت کردند و مردان اطرافمان شروع به خندیدن کردند، آزارگر گفت که شما خودتان خواستید و با گفتن حرف هایی از این قبیل به ما توهین و فحاشی کرد، او گفت که دارید به من پیرمرد تهمت میزنید و کارت خود را درآورد که من کارمند بانک مرکزی هستم و آبرودار هستم. در نهایت چون دو تا مرد حرف ما را پیش پلیس تایید کردند حرف ما قبول شد وگرنه حتی پلیس هم حرف ما را قبول نمیکرد. این قسمتی از تجربه زیسته زنان ساکن ایران است.» او ادامه میدهد: «دیدن لبخند احمقانه روی صورت بعضی از مردان بسیار ناراحت کننده بود. انگار دارند یه فیلم جالب میبینند و پیش خود می گویند پس این زن صدا هم دارد، صدایش هم در می آید! و این رفتار آنها بسیار آزاردهنده بود. همچنین زنانی که با طرفداری های خود ما را محکوم میکنند و از ما میخواهند بی صدا باشیم، نیز بسیار آزاردهنده هستند.»

قربانی نکوهی و سکوت جامعه، بسیار دردناک است و باعث میشود قربانیان آزار حس کنند تنها هستند.

زنان دانست، تماشاگرانی که نه تنها دست یاری دراز نمیکنند، بلکه با الگو گرفتن از این آزارها، تبدیل به آزارگران زنان میشوند.

یک پژوهشگر شهری، سکسیسم و نگاهی جنسی به زنان را از علت های مهم آزار جنسی دانست. طبق عقیده او، تفکیک جنسیتی و نبود فضاهایی تفریحی برای ایجاد تعامل بین زنان و مردان، به نگاه جنسی به زنان دامن می زند. او همچنین جنسیت زدگی در ابعاد مختلف را عنصری دانست که خشونت بر زنان و نگاه جنسی به زنان را تقویت میکند.

نقش فضاهای شهری در آزار خیابانی

پژوهشگری با اشاره به کار نمایش «اندر بیرونی» که صبا زواره ای انجام داده است، به تجربه متفاوت زنان و مردان از فضاهای شهری پرداخت. او گفت: «این نمایش فیلمی بود از حضور زن در فضای شهری در ایران و با اینکه در داخل فضاهای عادی بود نه فضاهای بی دفاع، کاملاً احساس ناامنی در آن دیده می شد. در حین پخش آن، پرسشنامه ای بین حاضران پخش شد و از آنها خواسته شد که احساسشان در فضاهای شهری و رفتارشان در فضاهای شهری را در آن بنویسند. سپس صبا پرسشنامه ها را به صورت تصادفی بین حاضران پخش کرد و همه از جواب ها میفهمیدند که چه کسی زن است و چه کسی مرد. پاسخ ها کاملاً گویای تجربه متفاوت زنان و مردان در فضای شهری بود.» وی نتیجه گرفت که نه تنها

نبود قوانین موثر و اجرا نشدن قوانین موجود، حساس نبودن جامعه نسبت به خشونت بر زنان، ضعف در آموزش های مرتبط به کودکان و بزرگسالان نیز از جمله مواردی بودند که به عنوان علت سکوت آزاردیدگان در این گفتگو مطرح شد.

مردان، عاملان و تماشاچیان آزار سیستماتیک زنان

یکی از اولین علت های ذکر شده در طول جلسه، نبود آموزش های مرتبط به کودکان و مشکلات تربیتی بود. یکی از مردان شرکت کننده، بر اهمیت روابط بین والدین در خانواده اشاره کرد، او گفت: «اگر مبنای خانواده به جای عشق و احترام، ترس باشد، پسری که در این خانواده رشد میکند نیز با دیدی سلطه گرایانه به زنان نگاه می کند؛ بنابراین مشکل تربیتی است.» دیگر شرکت کنندگان در جلسه معتقد بودند که تربیت فقط در خانواده شکل نمی گیرد، بلکه مدرسه، دانشگاه، رسانه ها، جامعه و ... نیز در تربیت و آموزش کودکان نقش ایفا میکنند. البته نبود آموزش های لازم شامل فقط کودکان نمیشود، شرکت کنندگان در جلسه اتفاق نظر داشتند که مردان بزرگسال نیز دانشی محدود در رابطه با انواع آزار و تجربه زیسته زنان دارند. اندیشه در این باره گفت: «به نظر من مردان نمیتوانند عمق آزار، ناامنی و شرایطی که بر زندگی زنان حاکم است را درک کنند.»

از سوی دیگر شرکت کننده دیگری مردان را تماشاچی آزار سیستماتیک

اما سکوت نکردن به تنهایی کافی نیست، باید با صحبت درباره آزار خیابانی میزان آگاهی خود و اطرافیانمان را بالا ببریم. در طول جلسه دریا به آموزش های مدارس آمریکا در زمینه مقابله با آزار و بولی کردن اشاره کرد و گفت که باید انواع آزار و معیارهای آزار را بشناسیم و به دیگران به ویژه به کودکان آموزش دهیم تا بدانند که چه در نقش آزار دیده و چه در نقش شاهد آزار چه واکنشی از خود نشان دهند. مردان نیز باید ضمن بالا بردن میزان آگاهی خود، با زنان اطراف خود در اینباره صحبت کنند و آنها را تشویق به در میان گذاشتن تجربیات خود کنند، تا دانش بهتری از تجربه زیسته زنان کسب کنند.

طبق پیشنهادات شرکت کنندگان در جلسه، این نوع آموزش ها و آگاهی رسانی ها میتوانند به شکل های مختلفی انجام شوند، از دوره های اجباری آموزش آزارجنسی به کارکنان گرفته، تا استفاده از گیمیفیکیشن، و کارهای هنری مثل تئاتر و... .

از سوی دیگر روزنامه نگاری ضمن ارائه راهکارهایی همچون بهتر کردن نور معابر گفت: «اگر ما نمیتوانیم مزاحمت خیابانی را کمتر کنیم، حداقل معابر و فضای شهری را برای زنان امن تر کنیم و فضاها را برای آزارگران ناامن کنیم.»

فضاهای شهری جنسیتی شده اند، بلکه این فضاها به نوعی به نگاه جنسی به زنان دامن می زنند و زمینه ساز آزار خیابانی هستند.

از وسایل نقلیه عمومی همچون تاکسی ها به عنوان یکی از ناامن ترین فضاها برای زنان نام برده شد. فضاهایی همچون کوچه و خیابان های تاریک و خلوت، پارک ها، محله های شهر و غیره نیز توسط شرکت کنندگان مطرح شد. فضاهایی که یا از لحاظ ساختار و طراحی ایراد دارند و یا همیشه و یا در ساعاتی از روز جو مردانه ای بر آنها حاکم می شود و به زنان احساس ناامنی میدهد.

اما چه باید کرد؟

در بعد شخصی باید سکوت نکنیم: چه به عنوان قربانی آزار و چه به عنوان شاهد آزار. شرکت کنندگان در این جلسه، بارها زنان را تشویق کردند که سکوت خود را چه در زمان آزار و چه پس از آن بشکنند و با بازگو کردن تجربیات خود میزان آگاهی را بالا ببرند. آسایش نیز به چرخه ی آزار و اهمیت واکنش زنان اشاره کرد: «در مسئله آزار خیلی وقت ها، بحث جنسی نیست بلکه مسئله نشان دادن قدرت خود و تحقیر زنان است. به نوعی قصد اثبات قدرت و مردانگی خود را دارند و فرضشان این است که زن ها واکنش نشان نمی دهند. بنابراین اگر زنان واکنش نشان دهند این چرخه شکسته میشود.»

شهر است اما به هر حال فقر فرهنگی پراکنش یکسانی در سطح شهر ندارد و نوع زندگی و الگوی زندگی زنان هم شرایط یکسانی ندارد. زنی که باید ساعت چهار صبح از خانه بزند بیرون تا دو ساعت بعد به محل کار خود برسد. یا زنی کارگر که حتی نمیتواند آژانس سوار شود چون می گوید که اگر سوار آژانس شوم، دیگران فکر میکنند بدکاره هستم. قطعا تجربه زیسته متفاوتی نسبت به منی که با ماشین شخصی خودم یا ماشین شخص دیگری به سرکار میروم، دارد. بنابراین قطعا تجربه های زنان متفاوت است و تجربه آنها از آزار خیابانی نیز با یکدیگر متفاوت است... به طور خلاصه، من میخواهم بگویم که اگر به دنبال راهکار هستیم باید به صورت مسئله شناسانه تری موضوع را بررسی کنیم و تلاش کنیم که تنوعی که این موضوع دارد را بیشتر بشناسیم و به آن بپردازیم.»

پژوهشگری نیز تاکید کرد که این نوع طرح ها باید از زمینه اجتماعی خود بیرون بیایند تا ابعاد مختلف مشکل را بررسی و حل کنند. چه در شناسایی مشکلات و چه در ارائه راهکارها، رویکردی اجتماع محور و رویکردی مبتنی بر بعد کالبدی و بعد اجتماعی و فرهنگی، مهم است.

در طول جلسه این نکته که زنان با پوشش های مختلفی آزار میبینند بارها تکرار شد و در انتها شرکت کننده ای نیز ضمن تایید این حرف، گفت: «حجاب بازدارنده نیست، من به عنوان یک خانم محجبه نیز مورد مزاحمت قرار میگیرم.» یک کارشناس ارشد برنامه ریزی شهری نیز ضمن

شرکت کنندگان در جلسه نیز راهکارهایی مشابه برای امن تر کردن فضای شهری پیشنهاد دادند:

- کم کردن امکان تماس از طریق کاهش تعداد مسافران تاکسی ها، مثلا در عقب فقط دو نفر بنشینند تا فاصله ای لازم بین مسافران رعایت شود.
- تشویق زنان و ارائه راهکارهایی موثر در جهت بیشتر کردن حضور آنان در مناطق تجاری و صنعتی تا جو مردانه حاکم بر این مناطق از بین برود و زنان احساس امنیت بیشتری کنند.
- دوره های اجباری آموزش آزار جنسی و آزار خیابانی برای کارکنان شهرداری و تاکسیرانی.

به چه نکاتی باید دقت کرد؟

شرکت کنندگان در جلسه بر اساس تجربیات پیشین خود در این زمینه نکاتی برای مطالبه گری های آینده گفتند:

شرکت کننده ای گفت: «بحث آزار خیابانی برای زنان با تجربه زیسته متفاوت، در نقاط مختلف شهر و در سطوح مختلف اجتماعی متفاوت است. قصد ندارم بگم که آزار خیابانی لزوما وابسته به فقر و بالا و پایین

بخصوص زنان برداشته شود. وی با تاکید بر رویکرد حمایت از خانواده در سیاست‌های کلی برای تحقق شهر دوستدار خانواده خواستار طراحی مبلمان شهری متناسب با نیازهای خاص گروه‌های مختلف شهروندان از جمله زنان شده است. ابتکار همچنین بر لزوم حمایت از تشکلهای غیردولتی، گسترش فضاهای ورزشی و پارک‌های بانوان، طرح گفت و گوی ملی خانواده و گفت و گوی بین نسلی، تقویت ساختار زنان و خانواده برای سیاست‌گذاری اجرایی و هماهنگی، ایجاد بازارچه‌های عرضه کالاهای تولیدی زنان شهری و روستایی تاکید و اظهار امیدواری کرد که به کارگیری این سیاست‌ها بتواند در افزایش امید و نشاط، در کنار کاهش آسیب‌های اجتماعی و نیز توان افزایش اقتصادی شهروندان از جمله زنان مؤثر واقع شود.^{۱۰۱}

در واقع این درخواست ابتکار دقیقاً همان چیزی است که بودجه ریزی با اولویت عدالت جنسیتی در صدد دستیابی به آن است شهری که نیازهای تمامی شهروندان زن و مرد را در نظر می‌گیرد که هر کدام نقش خود را در جامعه ایفا می‌کنند و از بودجه خود برای کمک به رفاه همه استفاده می‌کنند.

افزایش مشارکت اجتماعی قلب الزامات بودجه شهر تهران است که در شکل ۶ نشان داده شده است که در بودجه رسمی شهر تهران گنجانده شده است. این امر تنها با مشارکت کامل و برابر زنان در همه حوزه‌های

ابراز نگرانی از سیاست‌های حجاب محور و ضد بدحجابی، گفت که در مشخص کردن شاخص‌های آزار خیابانی، تبلیغات و ... باید نگاهی برابر به تمامی زنان جامعه داشت و مورد آزار قرار گرفتن آنها را به نوع پوششان مرتبط نکرد. هر زنی با هر پوششی که در جامعه حضور پیدا میکند، نباید مورد آزار خیابانی قرار بگیرد.

در جلسه کلاب هاوس دیگری که به همین منظور در تاریخ اول اکتبر با حضور ۱۲ نفر برگزار شد. جمع‌بندی این جلسه در زیر آمده است:

- اهمیت انتشار و بازگو کردن تجربیات زنان. این تجربیات باعث میشوند که مردان جامعه مخصوصاً آنهایی که در حوزه تصمیم‌گیری هستند با مشکلات و دغدغه‌های زنان آشنا شوند
- زنان بیشتر از مردان از وسایل نقلیه عمومی استفاده میکنند و بیشتر از آنها پیاده روی میکنند.

حسن ختام:

در بهمن ۱۳۹۷، معصومه ابتکار معاون رییس جمهور در امور زنان و خانواده (۱۳۹۵-۱۴۰۰) از شهردار تهران درخواست نمود که تلاشهای بیشتری در خصوص برابری جنسیتی انجام دهد. وی از شهردار خواست که گامهای موثری در خصوص بهبود فضاهای شهری به نفع آحاد جامعه

گیری، هدر دادن استعدادها، ظرفیت ها، خلاقیت ها، هوش و فرصت ها برای کل جامعه است. ممیزی جنسیتی از دولت شهر تهران می تواند سازماندهی مجدد مورد نیاز برای ترویج برابری جنسیتی را روشن کند.

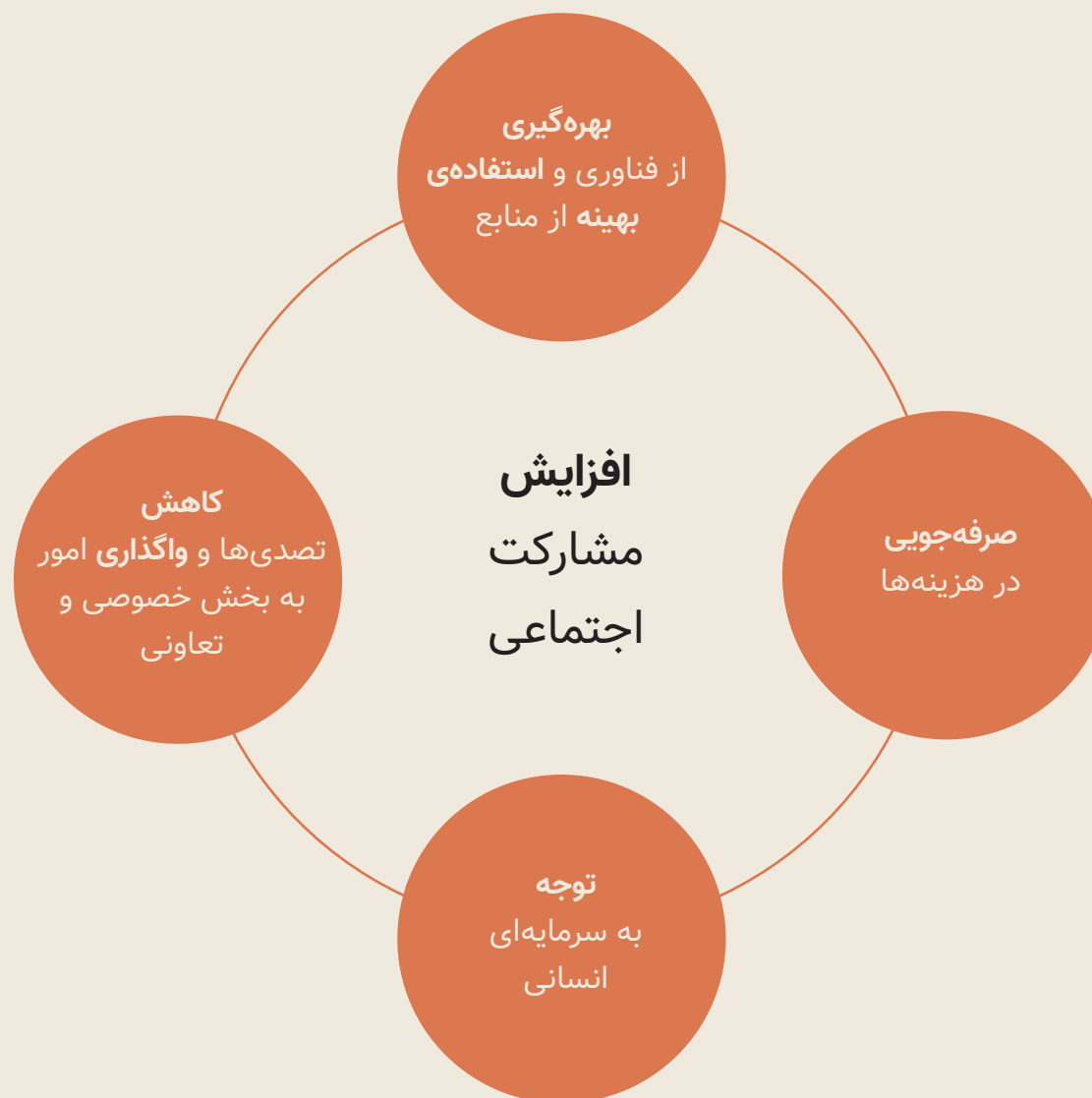
- تمرکززدایی و تفویض اختیار؛ استفاده از بخش خصوصی برای ارائه منافع عمومی: تاکنون، زنان در ایران در بخش خصوصی کمتر حضور دارند و از رویه های تدارکاتی که برای واگذاری وظایف و خدمات عمومی اعمال می شود، بهره ای نخواهند برد. ارتقای کارآفرینی زنان، دسترسی به منابع مالی، ظرفیت سازی، دسترسی برابر به بازارها و رویه های تدارکاتی، می تواند ارائه مزایای عمومی با کیفیت بالا را به شهر تهران به شدت افزایش دهد.

سیاست گذاری و در همه سطوح تصمیم گیری و سیاست گذاری امکان پذیر است. بودجه بندی جنسیتی یک رویکرد مفید برای ارتقای شفافیت و پاسخگویی است که باعث افزایش اعتماد شهروندان به شهرداری می شود. همچنین به سایر الزامات بودجه کمک خواهد کرد:

- استفاده از فناوری ها و استفاده بهینه از منابع: بودجه بندی متناسب با جنسیت به این معنی است که این نیاز بودجه باید تضمین کند که از فناوری و منابع برای بهبود معیشت، سلامت، رفاه و برابری جنسیتی شهروندان استفاده می شود. کاهش هزینه ها: بودجه بندی پاسخگوی جنسیتی ابزارهای متعددی برای تحقق این نیاز دارد. گردش نقدینگی را ردیابی می کند، هزینه ها و منافع بودجه و سهم آن در برابری اجتماعی در بین شهروندان را ارزیابی می کند. به این ترتیب بودجه پاسخگوی جنسیتی میزان کارایی و اثربخشی بودجه عمومی را به صورت شفاف نشان می دهد.

- سرمایه گذاری در منابع انسانی: بهره برداری از استعدادها و ظرفیت های زنان با ایجاد فرصت های برابر، بهترین سرمایه گذاری در منابع انسانی خواهد بود. تاکنون در ایران از نیروی انسانی کم استفاده شده است. با توجه به سطح علمی بالای زنان در ایران و مشارکت کم اقتصادی آنها در سطوح تصمیم

الزامات بودجه

- Asian Development Bank, 2008, Gender-Responsive Decentralized Governance in Nepal. Project Number: 8. October 2008. <https://www.adb.org/sites/default/files/project-document/-40124/67751reg-spr08-.pdf>
- Asian Development Bank, Technical Assistance Consultant's Report, 2013, Regional: Gender-Responsive Decentralized Governance in Asia. <https://www.adb.org/sites/default/files/project-document/-012-40314/78677reg-tacr03-.pdf>
- Asmelash, L., 2021, Josephine Baker will be the first Black woman buried at the Panthéon in Paris. CNN, 24th August 2021. <https://edition.cnn.com/style/article/Josephine-baker-paris-pantheon-trnd-style/index.html>
- Chatterjee, D., 2020, Top 10 Countries That Produce The Most Engineers – Check Here. <https://www.embibe.com/exams/top-10-countries-that-produce-the-most-engineers/>
- City of Amsterdam, Policy on Circular Economy 2025-2020. <https://www.amsterdam.nl/en/policy/sustainability/circular-economy/>
- Consortium COWI A/S, ADE, Itad, 2015, Evaluation on behalf of the EC on EU Support to Gender Equality and Women's Empowerment in Partner Countries: Final Report, April 2015.
- European Bank of Reconstruction & Development (EBRD), 2019, EQUAL OPPORTUNITIES THE RIGHT WAY FORWARD; Women in Transport in Georgia; The Experience of Tbilisi Municipal Transport Company. https://oqconsulting.eu/wp-content/uploads/06/2021/TTC-Booklet14.11-v3_small.pdf
- European Commission (2020), EU Gender Action Plan III, https://ec.europa.eu/international-partnerships/system/files/join-17-2020-final_en.pdf
- European Commission (2019), A European Green Deal: Striving to be the first climate-neutral continent, <https://ec.europa.eu/info/strategy/>

priorities2024-2019-/european-green-deal_en

- Foran, C., 2013, How to Design a City for Women; A fascinating experiment in «gender mainstreaming.» In: Bloomberg CityLab, September 2013 ,16. <https://www.bloomberg.com/news/articles/16-09-2013/how-to-design-a-city-for-women>
- Fouillet, A. et al. (2006), “Excess mortality related to the August 2003 heat wave in France”, International Archives of Occupational and Environmental Health, Vol. 1/80, pp. 24-16, <http://dx.doi.org/10.1007/s4-0089-006-00420>
- Frey, R., 2008, Paradoxes of Gender Budgeting. The First International Conference on Gender Responsive Budgeting and Social Justice of The Nordic-Baltic Network on Gender Responsive Budgeting, Vilnius. http://www.esf-gleichstellung.de/fileadmin/data/Downloads/Materialsammlung/Paradoxes_of_Gender_Budgeting.pdf
- Government of Nepal, Ministry of Health and Population, 2019, Gender Responsive Budgeting Guideline for the Health Sector. <https://www.nhssp.org.np/Resources/GESI/Gender20%Responsive20%Budget20%Guideline202019%.pdf>
- Government of Pakistan, Finance Division, 2009: Gender Aware Beneficiary Assessment, Education Services, Jacobabad district.
- Iranology Foundation and in cooperation with the National Commission for UNESCO-Iran, 2020, International Conference “The Place of Women in the Civilization of Iran and Islam”, held online on July 2020 ,4. Summary of the opening speeches: <https://en.unesco.org/news/opening-international-conference-place-women-civilization-iran-and-islam-iranology-foundation>
- IUCN, gender-responsive climate action. <https://genderandenvironment.org/>

ccgaps/

- Juanola, I. and De Vries, I., 2020, The Dutch approach to abortion or lagging in guaranteeing women's rights. KIT. <https://www.kit.nl/the-dutch-approach-to-abortion-leading-or-lagging-in-guaranteeing-womens-rights/>
- Kokabisaghi, F., 2019. Women's right to health in Iran: Domestic implementation of international human rights law. Erasmus University Rotterdam. Research Gate. https://www.researchgate.net/publication/330473638_Women's_right_to_health_in_Iran_Domestic_implementation_of_international_human_rights_law
- KowsarYousefi, Hanifa Pilvar, Salman Farajnia, 2021, The Heterogeneous Effect of COVID19- on the Gender Gap in Iran. Oxford Academics, Social Policies, Published 09 December, 2021. <https://academic.oup.com/sp/advance-article-abstract/doi/10.1093/sp/jxab6458097/045>
- Kristof, Nicholas D. and Sheryl WuDunn: HALF THE SKY; Turning Oppression into Opportunity for Women Worldwide. New York (Alfred A. Knopf) 2009.
- Leiser, C.L. et al (2019), "Acute effects of air pollutants on spontaneous pregnancy loss: a case-crossover study", Fertility and Sterility, February, Volume 111, Issue 2, pp. 347-341
- Mayra Buvinic and Elizabeth M. King: Smart Economics. In: Finance and Development; a quarterly Magazine of the IMF. June 2007, Number 44, volume 2
- Misagh Rajabinejad, Hossein Asgarian-Omran, 2021, COVID19- gender difference pattern in Iranian population compared to the global pattern; a systematic review and meta-analysis. Posted May 2021 ,25 by medRxiv. <https://www.medrxiv.org/content/2021.05.23.21257692/10.1101v1.full>

- NCRI-Women Committee, 2020, Violence Against Women in Iran state-sponsored and institutionalized. <https://women.ncr-iran.org/22/11/2020/violence-against-women-in-iran/>
- Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), 2019, OECD Framework for Gender Budgeting, <https://www.oecd.org/gov/budgeting/Gender-Budgeting-Highlights.pdf>
- Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), 2019, SIGI 2019 Global Report: Transforming Challenges into Opportunities, Social Institutions and Gender Index, <https://dx.doi.org/10.1787/bc56d-212en>
- Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), Committee of Senior Budget Officials, 2021, Gender and Capital Budgeting <https://www.oecd.org/gov/budgeting/gender-and-capital-budgeting.pdf>
- Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), Environment Directorate, 2019, Sustainable Connectivity: Closing the Gender Gap in Infrastructure. Policy Perspectives. OECD ENVIRONMENT POLICY PAPER NO. 15, April 2019. <https://www.oecd.org/gov/sustainable-connectivity-closing-the-gender-gap-in-infrastructure-env-working-paper15-.pdf>
- Oxfam Briefing Note, 2005, The Tsunami Impact on Women. <https://oxfamilibrary.openrepository.com/bitstream/handle/115038/10546/bn-tsunami-impact-on-women-250305-en.pdf>
- Phillip, J., 2021, The gender wage gap in Iran. The Borgen Project, posted June 2021 ,12. <https://borgenproject.org/tag/covid-19-in-iran/>
- Public Expenditure and Financial Accountability (PEFA), 2020, Supplementary Framework for Assessing Gender Responsive Public Finance Management, Washington. <https://www.pefa.org/gender>

- Schofield, H., 2013, French women fight for their place in the Pantheon. BBC, 5 September 2013. <https://www.bbc.com/news/world-europe23935837->
- Stockholm Environment Institute, 2020, Understanding the gendered impacts of air pollution in the world of work. <https://www.sei.org/perspectives/gendered-impacts-air-pollution-work/>
- Tara Sepehri Far, 2020, Iran is Having its #MeToo Moment; After Iranian women started sharing stories of sexual violence, the Iranian authorities have been forced to act. Al Jazeera, 9 September 2020. <https://www.aljazeera.com/opinions/9/9/2020/iran-is-having-its-metoo-moment/>
- Tehran Times, 110 ,2018 hectares of gardens destroyed in Tehran in 3 years, Tehran Times, March 2018 ,16. <https://www.tehrantimes.com/news/-110/422101hectares-of-gardens-destroyed-in-Tehran-in-3-years>
- TehranTimes, 28 January, 2019, Ebtekar calls on Tehran mayor to make more efforts for gender equality. <https://www.tehrantimes.com/news/432385/Ebtekar-calls-on-Tehran-mayor-to-make-more-efforts-for-gender>
- Urban Sustainable Exchange (USE), Gender-sensitive park design at Einsiedlerpark and St. Johann Park. <https://use.metropolis.org/case-studies/gender-sensitive-park-design>
- Van Osch, T., 2020, The gender Impact of COVID19-; how to move o en economy that cares for people and the planet. Medium, 25 March, 2020. <https://thera-vanosch.medium.com/the-gender-impact-of-covid-19-99b8208174ae>
- Woetzel, J., Chui, M., Lund, S., et al, 2015, The Power of Parity: How advancing women's equality can add 12\$ Trillion to Global Growth. <https://www.mckinsey.com/~media/mckinsey/industries/public20%and20%>

social20%sector/our20%insights/how20%advancing20%womens20%equality20%can20%add20%2012%trillion20%to20%global20%growth/mgi20%power20%of20%parity_full20%report_september202015%.pdf

- UN Global Compact, and UN-Women, September 2014: Women's Empowerment Principles. <https://www.unglobalcompact.org/take-action/action/womens-principles>
- United Nations, 1995, Beijing Declaration and Platform for Action. <https://www.un.org/womenwatch/daw/beijing/pdf/BDPfA20%E.pdf>
- United Nations, 1979, Convention on the Elimination of all forms of Discrimination Against Women (CEDAW), ratified by 189 States Parties. Iran and the USA are among the few countries that not ratified CEDAW.
- United Nations, General Assembly, 2012, The future we want; Resolution adopted by the General Assembly on 27 July 2012. (Green Economy description: Paragraphs 74 – 56 Pages 14-10). https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/288/66&Lang=E
- United Nations, 2013, High-Level Panel of Eminent Persons on the Post2015-Development Agenda (2013): A New global Partnership: Eradicate Poverty and Transform Economies through Sustainable Development. New York, 2013.
- United Nations Press Release, November 2021 ,17, UN Experts Call on Iran to Repeal “Crippling” New Anti-Abortion Law. <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=27817&LangID=E>
- United Nations, 2015, Sustainable Development Goals SDG5. Target 5.c.1.: Proportion of countries with systems to track and make public allocations for gender equality and women's empowerment. <https://sdgs.un.org/goals/goal5>
- UN-Women Europe and Central Asia, 2018, Gender responsive budgeting

in sport can help achieve fair play for women and girls in Bosnia and Herzegovina. Press Release of Sunday, September 2018 ,9. <https://eca.unwomen.org/en/news/stories/09/2018/gender-responsive-budgeting-in-sport-can-help-achieve-fair-play-for-women-in-bosnia-and-herzegovina>

- Urban Sustainable Exchange (USE), Gender-sensitive park design at Einsiedlerpark and St. Johann Park. <https://use.metropolis.org/case-studies/gender-sensitive-park-design>
- World Bank, 2012. "World Development Report. Gender Equality and Development." <https://elibrary.worldbank.org/doi/abs/-8213-0-978/10.1596/5-8810>
- Yeung, P., 2021, In Pursuit of Equality, French Cities Adopt Gendered Budgets, In: Bloomberg CityLab + Equality, May 2021 ,24. <https://www.bloomberg.com/news/articles/24-05-2021/how-gendered-city-budgets-aim-to-boost-equality>

منابع فارسی:

- آل داوود. سید جواد. (۱۲ آذر ۱۳۹۹) کاهش بیش از یک میلیون مسافر اتوبوسرانی پایتخت. ایرنا. <https://www.irna.ir/news/۸۴۱۳۲۴۵۸/کاهش-بیش-از-یک-میلیون-مسافر-اتوبوسرانی-پایتخت>
- ابراهیمی زاده، فرناز (۱۰ آذر ۱۴۰۰). افزایش ۱۰ برابری ابتلا زنان به ایدز. ایسنا <https://www.isna.ir/news/۰۰۰۶۱۸۳۱۵۲۳/افزایش-۱۰-برابری-ابتلاء-زنان-به-ایدز>
- افشار، مهناز. (۱۴ نوامبر ۲۰۱۷). اعلام و ارسال نوار بهداشتی به مناطق زلزله زده. توئیتر
- <https://twitter.com/AfsharMahnaz/status/۹۳۰۴۰۸۳۰۳۲۱۳۰۷۶۴۸۰>
- ایسنا. (۷ بهمن ۱۳۹۷). مکاتبه ابتکار و حناچی با محوریت حوزه زنان. اعتماد آنلاین.
- <https://www.etemadonline.com/بخش-اجتماعی-۲۶۵۴۷۹/۲۳-مکاتبه-ابتکار-حناچی-با-محوری>
- تیموری، ب. و شاهواری، م. (آذر ۱۳۹۵). باغات تهران در گذر تاریخ. کنکاش. ش. ۴-
<https://shora.tehran.ir/Portals/pdf.۰۴/mb/۰/>
- حدادی، تهمینه. (۲۷ می ۲۰۱۸). فردا ۲۸ می روز جهانی بهداشت قاعدگی است. توئیتر
<https://twitter.com/۱۰۰۰۷۹۱۰۳۹۵۴۶۹۷۸۳۲۰/۶۵tahaddadi/status/https://twitter.com>

- حسن پورازغدی، س.، و سیمبر، م.، و کرمانی، م. (۱۳۹۰). خشونت خانگی علیه زنان: مروری بر نظریه ها، میزان شیوع و عوامل موثر بر آن (مقاله موردی). نشریه دانشکده پرستاری و مامایی (Advances in Nursing and Midwifery), ۲۱(۷۳), ۴۴-۵۲. <https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=۱۹۱۲۱۷>
- خوان. سولماز. (۱۲ خرداد ۱۳۹۶). عدم امنیت زنان در حمل و نقل شهری و راهکارهای رفع آن. ایسنا. <https://www.isna.ir/news/۹۶۰۳۱۲۰۶۹۸۵/عدم-امنیت-زنان-در-حمل-ونقل-شهری-و-راهکارهای-رفع-آن>
- خبرنگار سلامت. (۳۰ آذر ۱۳۹۵). سقط جنین در جنوب کشور به دلیل آلودگی هوا هشدار دهنده است. خبرگزاری تسنیم. <https://www.tasnimnews.com/fa/news/۱۳۹۵/۰۹/۳۰/۱۲۷۲۹۶۶/سقط-جنین-در-جنوب-کشور-به-دلیل-آلودگی-هوا-هشدار-دهنده-است>
- رحیمی، سایه. (۴ اردیبهشت ۱۴۰۰). اعتیاد زنان؛ از تناقض‌های آماری تا اصطلاح زنانه شدن اعتیاد. رایو زمانه <https://www.radiozamaneh.com/۶۶۵۸۴۷/>
- شالچی، س و عظیمی، م. (۱۳۹۸). مطالعه زنانه شدن فقر در ایران ۱۳۶۶ تا ۱۳۹۵. پژوهش نامه زنان، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی. فصلنامه علمی، سال دهم شماره ۲ تابستان ۱۳۹۸ ص. ۱۱۳-۱۴۲. https://womenstudy.ihs.ac.ir/html.۴۳۶۳_article
- شورای شهر تهران. (۲۱ مرداد ۱۴۰۰). سند ارتقا جایگاه و امنیت زنان در شهر. وب سایت همه امون. <https://hamamoun.org/fa/library/women-safety>

- شاهواری، م. (آذر ۱۳۹۵). گفتگو با مهدی چمران: قانون موسوم به برج باغ از قطع درختان جلوگیری کرد. کنکاش. ش ۴ [https://shora.tehran.ir/Portals/pdf.۰۴/mb/۰/](https://shora.tehran.ir/Portals/pdf.۰۴/mb/۰/https://shora.tehran.ir/Portals/pdf.۰۴/mb/۰/)
- شورای شهر تهران. (۲۱ سپتامبر ۲۰۲۱). الزام شهرداری تهران به ایمن سازی عبور شهروندان از پلهای عابر پیاده سطح شهر تهران مصوب ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۰. [https://hamamoun.org/media/documents/الزام_شهرداری_تهران_به_ایمن_سازی_عبور_شهروندان_از_پل_های_عابر_پیاده_سطح_شهر_تهران.pdf](https://hamamoun.org/media/documents/hamamoun.org/media/documents/الزام_شهرداری_تهران_به_ایمن_سازی_عبور_شهروندان_از_پل_های_عابر_پیاده_سطح_شهر_تهران.pdf)
- شورای شهر تهران. (۱۰ مرداد ۱۴۰۰) دستورالعمل اجرایی برنامه شناسایی و ساماندهی فضاهای بی دفاع شهری. <https://hamamoun.org/fa/library/public-space>
- شورای شهر تهران. (۲ بهمن ۱۳۹۷). مصوبه برنامه پنج ساله سوم توسعه شهر تهران (۱۳۹۸-۱۴۰۲)
- شورای شهر تهران. (۱۳۹۹) بودجه ۱۴۰۰ شهرداری تهران و سازمانهای و شرکتهای تابعه
- محرز، مینو. (۹ دی ۱۳۹۷). زنان و آمیزش جنسی، قربانیان اصلی ایدز در ایران. بی بی سی فارسی <https://www.bbc.com/persian/science/۴۶۷۱۶۰۰۵>
- محمودی نیا، نجمه. (۶ اردیبهشت ۱۳۹۹). هشدار در خصوص مخدرها و روانگردانهایی که زنان مصرف می کنند. ایسنا. <https://www.isna.ir/news/۹۹۰۲۰۶۰۳۶۶۶>
- طباطبایی نژاد، سعدانه. (۳ آبان ۱۴۰۰). زنان و تجربه خشونت خانگی در دوران قرنطینه کرونا. ایسنا. <https://www.isna.ir/news/۱۴۰۰۰۸۰۳۰۱۴۴۵/زنان-و-تجربه-خشونت-خانگی-در-دوران-قرنطینه-کرونا>

- عبادی، مینا. (۲ شهریور ۱۴۰۰). سهم ۹۶ درصدی زنان از معاینات همسرآزاری جسمی پزشکی قانونی/افزایش زنان مدعی همسرآزاری روانی. ایسنا. <https://www.isna.ir/news/۱۴۰۰۰۶۰۱۰۰۴۲۰/سهم-۹۶-درصدی-زنان-از-معاینات-همسرآزاری-جسمی-پزشکی-قانونی-افزایش>
- کرامت الله زیاری و نعیمه ترکمن نیا (۹۲)، میزان برخورداری زنان از سیستم حمل و نقل درون شهری مطالعه موردی: منطقه ۶ تهران
- کربلایی. عاطفه. (۲۶ فروردین ۱۳۹۶). راه اندازی ۱۸ مرکز شهربانو در تهران. ایسنا. <https://www.isna.ir/news/۱۳۹۶۰۱۲۶۱۰۵۶۳/راه-اندازی-۱۸-مرکز-شهربانو-در-تهران>
- کمپین مقابله با آزار روی پلهای عابر پیاده. <https://www.karzar.net/pol>
- مجلس شورا. (۱۸ اردیبهشت ۱۳۵۱). قانون اجازه الحاق دولت شاهنشاهی ایران به مقاوله نامه بین المللی شماره ۱۰۰ مربوط به تساوی اجرت کارگران زن و کارگران مرد در قبال کار هم ارزش. مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی <https://rc.majlis.ir/fa/law/show/۹۶۷۹۶>
- مجلس شورا. (۱۷ اردیبهشت ۱۳۴۳). قانون راجع به الحاق دولت ایران به مقاوله نامه بین المللی شماره ۱۱۱ مربوط به تبعیض در امور استخدام و اشتغال. مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی. <https://rc.majlis.ir/fa/law/show/۹۵۵۱۰>
- مریدی، م.، و ضیایی، س.، و کاظم نژاد، ا. (۱۳۹۰). ارتباط بین ذرات معلق موجود در هوای شهر تهران و سقط خود به خودی سه ماهه اول بارداری. ارمغان دانش، ۱۶(۴) (پی در پی ۶۴)، ۳۸۱-۳۹۰. <https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=۱۵۸۶۵۲>

- (۲۷ خرداد ۱۳۹۳). مشارکت اجتماعی/بانوی سیرجانی راننده اتوبوس خط واحد. ایرنا.
<https://www.irna.ir/news/۸۱۲۰۴۳۲۴/مشارکت-اجتماعی-بانوی-سیرجانی-راننده-اتوبوس-خط-واحد>
- (۱۰ آبان ۱۳۹۹). حکایت چهار بانوی اتوبوسران شیرازی/وقتی امید و انگیزه دستیابی به هدف را ممکن می کند.
- <https://www.farsnews.ir/fars/news/۱۳۹۹۰۸۰۱۰۰۰۰۵۲/حکایت-چهار-بانوی-اتوبوس-۸۰٪-۲۴٪-ران-شیرازی-وقتی-امید-و-انگیزه-دستیابی-به-هدف>
- (۴ دی ۱۳۹۹). مصایب ۱۳ ساله اولین راننده زن شرکت واحد اتوبوسرانی. شهریار نگار.
<https://www.shahriarnegar.com/مصائب-۱۳-ساله-اولین-راننده-زن-شرکت-واحد/>
- (۲۴ اسفند ۱۳۹۸). کرونا مانع امداد رسانی به زلزله زدگان قطور نشد/ توزیع اقلام بهداشتی. خبرگزاری مهر.
- <https://www.mehrnews.com/news/۴۸۷۸۱۰۴/کرونا-مانع-امدادرسانی-به-زلزله-زدگان-قطور-نشد-توزیع-اقلام-بهداشتی>
- (۲۳ فروردین ۱۳۹۸). نگاهی به شرایط ویژه زنان به هنگام وقوع بلایای طبیعی. ایران اینترنشنال.
<https://old.iranintl.com/جامعه/نگاهی-به-شرایط-ویژه-زنان-به-هنگام-وقوع-بلایای-طبیعی>
- (۲۵ اکتبر ۲۰۲۱). یک تحقیق: ۷۷ درصد زنان در ایران در دوران پاندمی مورد خشونت قرار گرفته اند. <https://p.dw.com/p/۴۲۹tw>
- (تابستان ۱۴۰۰). تهران شهری برای زندگی، برنامه اصلاح طلبان برای اداره شهر تهران دوره ششم.

راهنمای بودجه‌ریزی
با اولویت عدالت جنسیتی
شهر تهران

همه‌مون
hamamoun